

Analiza działalności Wigierskiego Parku Narodowego w roku 2000

KRZYWE 2001

Spis treści

1. WSTĘP	4
1.1. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY	4
1.2. POWIERZCHNIA PARKU.....	5
1.3. WYKUPY GRUNTÓW I BUDYNKÓW	5
1.4. PLAN OCHRONY WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO.....	6
1.5. PLANY ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	6
1.6. KRONIKA PARKU	9
1.7. BIBLIOGRAFIA.....	9
1.8. ŁĄCZNOŚĆ	9
1.9. PRZEJMOWANIE NIERUCHOMOŚCI SKARBU PAŃSTWA.....	10
1.10. PROJEKT POWIĘKSZENIA PARKU	10
2. ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU	10
2.1. ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU.....	10
2.2. REDUKCJA SKUTKÓW ZAGROŻEŃ WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU.....	11
3. ANALIZA I OCENA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU	16
3.1. OCHRONA PRZYRODY	16
3.2. DZIAŁALNOŚĆ NAUKOWA.....	19
3.3. DZIAŁALNOŚĆ EDUKACYJNA	23
3.4. TURYSTYKA	28
4. INFORMATYKA.....	37
5. ANALIZA I OCENA DZIAŁALNOŚCI PRZYRODNICZEJ I OCHRONNEJ	39
5.1. OCHRONA EKOSYSTEMÓW LEŚNYCH.....	39
5.1.1. STREFY OCHRONY ŚCISLEJ.....	39
5.1.2. OCHRONA LASU	40
5.1.2. REDUKCJA ZWIERZĄT PODLEGAJĄCYCH REGULACJI ILOŚCIOWEJ.....	41
5.1.3. HODOWLA LASU	42
5.1.4. POZYSKANIE I SPRZEDAŻ DREWNA.....	46
6. OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA	48
7. OCHRONA EKOSYSTEMÓW NIELEŚNYCH LĄDOWYCH	53
8. OCHRONA EKOSYSTEMÓW WODNYCH	55
9. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	58
10. OCHRONA WARTOŚCI KULTUROWYCH.....	60
11. ANALIZA BHP	62
12. OCHRONA PRZED SZKODNICTWEM	65

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

13. INFRASTRUKTURA GOSPODARCZA	68
14. ZATRUDNIENIE, WYNAGRODZENIA, SZKOLENIA	71
15. ZAGADNIENIA EKONOMICZNO-FINANSOWE	73
15.1. BUDŻET	73
15.2. GOSPODARSTWO POMOCNICZE	75
15.3. FUNDUSZE CELOWE	77
16. RADA NAUKOWA WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO	78
17. KONTROLE WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE	80
18. WSPÓŁPRACA	83
18.1. WSPÓŁPRACA KRAJOWA	83
18.2. WSPÓŁPRACA ZAGRANICZNA	87
19. REALIZACJA WNIOSKÓW Z 1999 ROKU	88
20. WNIOSKI	90
ZAŁĄCZNIKI	92

1. WSTĘP

1.1. Podział administracyjny

Wigierski Park Narodowy wykonuje swoje zadania statutowe w oparciu o podział organizacyjny wprowadzony w 1996 roku, według którego Park dzieli się na dwa leśne i jeden wodny obręb ochronny:

- Obręb Ochronny Wigry o pow. 4640,96 ha,
- Obręb Ochronny Maćkowa Ruda o pow. 4946,50 ha
- Wydzielony Wodny Obwód Ochronny Wigry o pow. 2802,02 ha

W Obrębie Ochronnym Wigry funkcjonuje 5 obwodów ochronnych:

- Obwód Ochronny Lipniak o pow. 921,23 ha
- Obwód Ochronny Krzywe o pow. 973,01 ha
- Obwód Ochronny Leszczewek o pow. 866,64 ha
- Obwód Ochronny Gawarzec o pow. 903,55 ha
- Obwód Ochronny Słupie- o pow. 975,23 ha

Obręb Ochronny Maćkowa Ruda składa się także z 5 obwodów ochronnych :

- Obwód Ochronny Powały o pow. 596,91 ha
- Obwód Ochronny Krusznik o pow. 1089,85 ha
- Obwód Ochronny Lipowe o pow. 1011,72 ha
- Obwód Ochronny Mikołajewo o pow. 1117,11 ha
- Obwód Ochronny Wysoki Most o pow. 1128,61 ha

Wydzielony Wodny Obwód Ochronny Wigry obejmuje następujące jeziora:

- Wigry - 2199,72 ha
- Pierty - 237,53 ha
- Białe - 101,50 ha
- Długie - 79,90 ha
- Krusznik - 6,71 ha
- Muliczne - 25,64 ha
- Leszczewek - 21,85 ha
- Mulaczysko - 18,19 ha
- Omułówek - 17,80 ha
- Postaw - 15,77 ha

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- Okrągłe - 14,32 ha
- Suchar Wielki - 11,50 ha
- Królówek - 10,07 ha
- Czarne k. Bryzgia - 7,64 ha
- Białe k. Piert - 6,07 ha
- Klonek - 5,02 ha
- Czarne k/ Gawrych Rudy - 2,79 ha

W minionym roku powierzchnia obwodów ochronnych zarządzana przez Park zwiększyła się o 3,60 ha gruntów leśnych, które wykupiono od prywatnych właścicieli. Przekazano je pod nadzór leśniczym obwodów ochronnych: Lipniak- 1,3 ha, Powały - 0,46 ha, Krusznik - 1,84 ha.

1.2. Powierzchnia Parku

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów, z dnia 6 marca 1997 r., w sprawie Wigierskiego Parku Narodowego (Dz. U. Nr 24 poz. 124), powierzchnia Parku wynosi 15.085,49 ha. Wokół Parku utworzona jest strefa ochronna zwana otuliną o powierzchni 11.283,81 ha.

W załącznikach 1, 2, 3 do analizy przedstawiono zestawienia powierzchni Parku z wyszczególnieniem gruntów Skarbu Państwa oraz gruntów obcej własności według posiadanych rejestrów gruntów. Uwzględniono zmiany związane z prowadzonymi przez Park wykupami enklaw gruntów prywatnych położonych w granicach WPN.

1.3. Wykupy gruntów i budynków

W 2000 roku Wigierski Park Narodowy wykupił ze środków własnych grunty prywatne o powierzchni 3,60 ha (Ls) położone:

- nad rzeką Wiatrołużą w obrębie ewidencyjnym Nowa Wieś – o pow. 1,3 ha. W tym rejonie prowadzone były intensywne wykupy gruntów od 1996 r. (48,15 ha) przy pomocy środków finansowych Fundacji EkoFundusz,
- nad jez. Krusznik w obrębie ewidencyjnym Krusznik – 1,84 ha – las prywatny stanowiący enklawę pośród gruntów Parku,
- na jez. Wigry – wyspa o pow. 0,46 ha (w pobliżu Wyspy Ostrów)

Wartość zakupionych gruntów ustalono na podstawie ceny rynkowej i w drodze negocjacji z właścicielami gruntu, wyniosła ona łącznie 8.200 złotych.

W roku 2000 r. Wigierski Park Narodowy nie dokonywał wykupu budynków.

1.4. Plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego

Dnia 30 marca 2000 roku, Minister Środowiska zarządzeniem nr 28 zatwierdził plan ochrony Wigierskiego Parku Narodowego. Zatwierdzony plan będzie obowiązywał 20 lat, od 2000 roku do 2019 roku. W jego skład wchodzi 12 operatów:

1. Operat ochrony ekosystemów lądowych
2. Operat ochrony ekosystemów leśnych
3. Operat ochrony ekosystemów wodnych
4. Operat ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych WPN
5. Operat ochrony walorów i zasobów przyrody nieożywionej i gleb
6. Operat ochrony gatunkowej- fauny
7. Operat ochrony gatunkowej- flory
8. Operat ochrony walorów i zasobów krajobrazowych
9. Operat ochrony wartości kulturowych
10. Operat zagospodarowania przestrzennego
11. Operat zagospodarowania turystycznego
12. Operat generalny- Elaborat

Prace nad planem ochrony trwały 9 lat. Na jego wykonanie wydano 2.149.704 zł, w tym dotacja NFOŚiGW wynosiła 500.849 zł (23%) a udział własny WPN osiągnął 1.648.855 zł (77%). Koordynatorem realizacji planu był prof. dr hab. Andrzej Richling.

Zatwierdzona dokumentacja planu ochrony będzie stanowić podstawę do osiągnięcia statutowych celów i prowadzenia ochrony w Wigierskim Parku Narodowym.

1.5. Plany zagospodarowania przestrzennego

Operat zagospodarowania przestrzennego, stanowiący część obowiązującego planu ochrony WPN określa zasady gospodarowania przestrzenią parku. Wigierski Park Narodowy określa się jako podstawowy system biologicznie czynny, (określany w planach zagospodarowania przestrzennego jako jednostka strukturalna „A” - obejmujący kompleksy leśne, łąki, pastwiska i pola uprawne w granicach parku).

Tereny leżące w granicach WPN, lecz nie stanowiące własności Skarbu Państwa w zarządzie Wigierskiego Parku Narodowego, podlegają ochronie krajobrazowej w rozumieniu zapisów art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 16 października 1991 roku o ochronie przyrody oraz jako krajobraz kulturowy w rozumieniu art. 5 ust. 12 ustawy z dnia 15 lutego 1962 r o ochronie dóbr kultury.

Na obszarach parku wyróżniono:

1. Strefę ochronną wód otwartych. Zgodnie z granicą określoną na rysunku planu (500m. wokół jezior i 100m. wzdłuż wód płynących). W strefie pozostawia się dotychczasowe zainwestowanie z możliwością jego modernizacji, rozbudowy i wymiany stanu w granicach istniejącej zabudowy działki. W strefie zakazuje się:

a) wznoszenia jakichkolwiek budynków i obiektów budowlanych w tym obiektów przeznaczonych na potrzeby rolnictwa oraz barakowozów i innych obiektów tymczasowych nie związanych z utrzymaniem zbiorników wodnych, przystani wodnych i kąpielisk o charakterze ogólnodostępnym. Zakaz ten nie dotyczy budowy obiektów związanych z ochroną wód (np. oczyszczalnia ścieków), budowy wież widokowych; realizacji zadań statutowych Parku; opisanych w niniejszym planie zamierzeń inwestycyjnych oraz terenów skupionej zabudowy wsi;

b) niszczenia gleby oraz zmiany sposobu użytkowania gruntów, które powodowałyby zniszczenie trwałej pokrywy roślinnej. Zakaz obejmuje w szczególności prowadzenie prac ziemnych naruszających naturalne ukształtowanie terenu oraz zamianę lasów i nieużytków na użytki rolne. Dopuszczalnymi i pożądanymi zmianami sposobu użytkowania gruntów w tej strefie jest zadarnianie użytków ornyczych, wprowadzanie zakrzewień i zadrzewień lub zalesień.

2. Strefę ochrony konserwatorskiej obejmującą półwysep Wigierski, w tym zespół poklasztorny w Wigrach i dawny kanał wigierski (obiekt również związany z działalnością kamedułów). W wyznaczonej strefie zakłada się ochronę rezerwatową obejmującą pełną ochronę treści historycznych, formy, substancji i stanowisk archeologicznych.

3. Na terenie wsi leżących w granicach WPN wyróżnia się:

- ⇒ tereny skupionej zabudowy wsi;
- ⇒ istniejące siedliska rolnicze;
- ⇒ inne tereny zabudowane, oznaczone na mapach ewidencji gruntów literą B;
- ⇒ tereny wyznaczone w niniejszym operacie pod przyszłe zamierzenia inwestycyjne;
- ⇒ pozostałe tereny, które stanowią obszar rolniczej przestrzeni produkcyjnej wyłączony z zabudowy w rozumieniu art.6 ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku o zagospodarowaniu przestrzennym

W planie uwzględniono i zaznaczono jeziora parku dopuszczone do uprawiania turystyki wodnej i wędkarstwa. Są to jeziora Wigry, Pierty, Postaw, Leszczewek, Omułówek, Mulaczysko, Czarne koło Bryzgly, Czarne koło Gawrych Rudy oraz rzekę Czarną Hańczę od miejscowości Czerwony Folwark do miejscowości Studziany Las. Wstęp na pozostałe zbiorniki wodne i cieki jest zabroniony.

W celu prawidłowego zagospodarowania miejscowości leżących w granicach Parku zaleca się wykonanie szczegółowych planów zagospodarowania przestrzennego (planów miejscowych) miejscowości. Stary Folwark, Bryzgiel i Gawrych Ruda.

Zapisy operatu zagospodarowania przestrzennego WPN konsultowane były z samorządami

lokalnymi:

1. Wójt i Zarząd Gminy Giby operat ten zaopiniował pozytywnie.
2. Zarząd Gminy w Krasnopolu zaopiniował pozytywnie założenia do operatu zagospodarowania przestrzennego, z zastrzeżeniem realizacji dwóch postulatów. Zgłoszone postulaty zostały wyjaśnione w odpowiedzi projektanta planu oraz w trakcie posiedzenia Komisji Planu.
3. Opinia gminy Suwałki zawierała 18 uwag.
 - 11 spośród nich zostało uwzględnionych w ostatecznej wersji operatu.
 - 4 postulaty nie mogły być zrealizowane, ponieważ stały w sprzeczności z zasadami gospodarowania przestrzenią na terenie parków narodowych, zawartymi w ustawie o ochronie przyrody.
 - 1 wniosek nie mógł być przyjęty ponieważ spowodowałby pogorszenie stanu wód.
 - 1 wniosek okazał się bezprzedmiotowy w związku z korektami wniesionymi przez Komisję Planu.
 - 1 wniosek nie mógł być zawarty w operacie, ponieważ nie należał do kompetencji Parku Narodowego.
4. Zarząd Gminy w Nowince założenia do operatu zagospodarowania przestrzennego WPN zaopiniował negatywnie, jednocześnie przedstawiając wniosek o poszerzenie strefy skupionej zabudowy wsi Bryzgiel. Wydanie pozytywnej opinii uzależnił od realizacji tego wniosku. Projektant planu udzielił odpowiedzi, w której przedstawił następujące argumenty:
 - Propozycja Parku proponuje powiększenie strefy skupionej zabudowy wsi Bryzgiel w stosunku do obowiązującego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nowinka.
 - Zgodnie z wykonaną na zlecenie Wójta gminy Nowinka „Prognozą skutków realizacji ustaleń zmian planu zagospodarowania przestrzennego gminy Nowinka na środowisko przyrodnicze”, dalsze powiększanie obszarów zurbanizowanych nieuchronnie pociągnęłoby za sobą pogorszenie walorów przyrodniczych i krajobrazowych w tej części Parku.W związku z powyższym Wigierski Park Narodowy nie mógł uwzględnić wniosku gminy Nowinka.

Zgodnie z art. 14 punkt 9 ustawy z dnia 16 października 1991 o ochronie przyrody (Dz. U. 114 poz. 492 z późniejszymi zmianami zawarte w planie ochrony ustalenia są wiążące przy sporządzaniu planów zagospodarowania przestrzennego.

W gminach leżących na terenie parku przystąpiono do wykonania studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Gmina Giby i gmina Suwałki zakończyły już prace nad studiami. Wigierski Park Narodowy przedstawił swoje opinie na temat zawartych w opracowaniach ustaleń.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

W przypadku gminy Giby WPN zaproponował aby do tekstu studium wprowadzono całe Rozporządzenie RM z dnia 6 marca 1997 roku w sprawie WPN a nie tylko wrywkowo zacytowane paragrafy rozporządzenia (wyjęty z kontekstu cytaty rozporządzenia mogłyby być mylnie interpretowane). Dodatkowo zaproponowano aby studium gminy Giby zawierało zapisy „Operatu zagospodarowania przestrzennego WPN” w formie załącznika do studium.

W „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suwałki” w zasadzie uwzględnione zostały zapisy wyszczególnione w planie ochrony. Wigierski Park Narodowy przedstawił swoje uwagi i sprostował zawarte nieścisłe sformułowania zapisane w poszczególnych rozdziałach studium. Wskazano na fakt pominięcia informacji o tym, że ponad 30% powierzchni gminy leży w granicach parku a 15% w granicach otuliny, oraz sprostowano błędny zapis mówiący, iż ustalenia planu ochrony WPN obowiązują jedynie na gruntach będących własnością Skarbu Państwa. Uwagi szczegółowe dotyczyły sprostowania błędnych informacji zawartych w studium, oraz mówiły o konieczności opracowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu parku (zalecenia o wykonaniu takiego planu nie zawarto w studium).

1.6. Kronika Parku

Kronika Wigierskiego Parku Narodowego prowadzona jest na bieżąco - ostatnią kronikę Parku wykonano za rok 1999 i objęła ona 34 strony tekstu oraz 54 zdjęcia.

1.7. Bibliografia

Zakończono uzupełnianie bibliografii do roku 1999, łącznie 1851 pozycji.

1.8. Łączność

Zgodnie z decyzją PAR ZO w Białymstoku z dnia 09.04 2000 r., Wigierski Park Narodowy posiadał do wykorzystania dwa kanały:

- k1- 48.300 MHz
- k2-160.550 MHz

W sieci rrl pracowało 18 stacji bazowych, 20 stacji przewoźnych i 46 stacji nasobnych. Wykorzystywano radiotelefony Motorola, Yaesu i Midland.

Wszystkie osady zamieszkiwane przez pracowników Służby Parku posiadały łączność przewodową i bezprzewodową.

Dzięki dotacji Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska Gospodarki Wodnej rozpoczęto w 2000 roku modernizację systemu łączności bezprzewodowej (wymiana radiotelefonów Midland na Motorola, budowa stacji przekaźnikowych dla poprawy łączności wewnątrz WPN i możliwości przechodzenia na kanał Państwowej Straży Pożarnej).

Rozważana jest potrzeba uzupełnienia obecnej sieci rrl o sieć przywoławczą.

1.9. Przejmowanie nieruchomości Skarbu Państwa

W dniu 14.12.2000 r. przejęto od Nadleśnictwa Suwałki nieruchomość oznaczoną nr działek : 232/3 i 232/6 o pow. 2,0382 ha, położoną w obrębie ewidencyjnym Bryzgiel, gmina Nowinka. Według ewidencji gruntów są to tereny komunikacyjne stanowiące nasyp kolejki leśnej. Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 6 marca 1997 r. w sprawie Wigierskiego Parku Narodowego (Dz.U. z dn. 14.03.1997 r.), grunty te znajdują się na terenie Parku i powinny być w jego zarządzie - granica Parku w tym miejscu biegnie południową granicą nasypu kolejowego.

1.10. Projekt powiększenia Parku

Zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów w sprawie Wigierskiego Parku Narodowego z dnia 6 marca 1997 r. (Dz. U. Nr 24 poz. 124) powierzchnia Parku wynosi 15085,49 ha i w 2000 r. nie uległa zmianie, ponieważ Park nie dokonywał wykupów gruntów poza swoimi granicami.

Zgodnie z zapisami planu ochrony WPN, aktualny przebieg granic Parku jest optymalny i po wykonaniu drobnych korekt nie powinien ulegać istotnym zmianom.

2. ZAGROŻENIA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU

2.1. Zagrożenia wypełniania podstawowych funkcji Parku

Operat generalny planu ochrony WPN określił syntetyczną identyfikację zagrożeń, obszarów konfliktowych i wrażliwych.

Aktualnie obszar Wigierskiego Parku Narodowego tworzy harmonijną strukturę przyrodniczo-przestrzenną. Rolnictwo nie jest zbyt intensywne, oddziaływanie turystyczne (poza szkodami punktowymi) nie przekracza limitów chłonności środowiska. Położenie na granicy z Puszczą Augustowską oraz bliskie sąsiedztwo innych obszarów o wybitnych walorach przyrodniczych powoduje możliwość stałej wymiany osobników roślin i zwierząt i zachowanie ciągłości arealów większości gatunków. Również stan komponentów abiotycznych, w tym jakości i ilości zasobów wodnych, jest co najmniej dobry.

Mimo pozytywnego stanu środowiska przyrodniczego, Plan Ochrony WPN definiuje następujące oddziaływania negatywne, wywołujące zagrożenia już obecnie, lub mogące mieć znaczenie w przyszłości:

- (1) **Presja urbanizacji na terenie Parku.** Niektóre fragmenty Parku i jego otuliny są szczególnie zagrożone przez intensywną urbanizację (rejon Gawrych Rudy, Czerwonego Krzyża, Leszczewka).
- (2) **Zanieczyszczenie i eutrofizacja środowiska.** Konsekwencją zabudowy niektórych rejonów parku i otuliny jest również zagrożenie dla jakości wód związane z wprowadzaniem ścieków na obszarach nie posiadających. Bardzo istotnym zagrożeniem jest tzw. "niska emisja" z palenisk domowych i lokalnych kotłowni oraz zaśmiecenie obszaru Parku.
- (3) **Presja turystyczna i rekreacyjna.** Zagrożeniem jest rozwój ruchu turystycznego na terenie Parku. Ze wzmoczoną penetracją turystyczną wiążą się niebezpieczeństwa związane m.in. z pozyskiwaniem i wydeptywaniem roślin, płoszeniem zwierząt, zaśmiecaniem terenu, zanieczyszczaniem wód, poszerzaniem ścieżek, uruchomieniem procesów erozji liniowej oraz wzrostem zagrożenia pożarowego.
- (4) **Zaniechanie gospodarki łąkowej i zanik ważnych przyrodniczo zbiorowisk wilgotnych łąk i torfowisk niskich.** Brak ekonomicznej opłacalności produkcji zwierzęcej oraz proces wyludniania się wsi doprowadza do zaniechania koszenia i wypasania wielu łąk. Powoduje to przyspieszenie procesu sukcesji wtórnej – zarastania drzewami i krzewami. Zanikają gatunki rzadkie i chronione, a także charakterystyczne dla określonych zbiorowisk oraz pojawiają się gatunki świadczące o degradacji.
- (5) **Degradacja walorów krajobrazowych oraz zagrożenie zmianą stosunków wodnych w rejonach eksploatacji kruszywa w kopalniach w Sobolewie.**

Pozostałe czynniki determinujące bezpośrednio lub pośrednio stan środowiska Parku mają mniejsze znaczenie, głównie ze względu na skalę w jakiej występują, chociaż ich minimalizacja lub likwidacja nie powinna być pominięta przy realizacji zadań zawartych w planie ochrony. Wśród nich należy wymienić:

- (6) gradacje szkodników owadzych,
- (7) pożary lasów oraz wypalanie łąk, zwłaszcza w okresie wiosennym,
- (8) kłusownictwo, szczególnie rybackie,
- (9) deformacje terenu spowodowane nielegalną eksploatacją piasku i żwiru na własne potrzeby mieszkańców.

2.2. Redukcja skutków zagrożeń wypełniania podstawowych funkcji parku

(1) Presja urbanizacji na terenie Parku

WPN czyni starania, by plany zagospodarowania i studia uwarunkowań i kierunków rozwoju gmin, uwzględniały zawarte w planie ochrony zasady i wytyczne gospodarowania przestrzenią WPN, dotyczące poszczególnych jednostek osadniczych. Dotyczy to przede wszystkim: wyznaczenia

obszarów skupionej zabudowy wsi (określonej w oparciu o historycznie ukształtowaną bazę osadniczą); wprowadzenia obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej w tym wyłączonej z zabudowy; wprowadzenia zalecanych do stosowania form architektury.

W zakresie spraw związanych z elementami zagospodarowania terenów Parku, w 2000 roku rozpatrzono 141 spraw. Spośród nich, 115 spraw było zgodnych z zapisami planów zagospodarowania przestrzennego i uzyskała pozytywne opinie. Dotyczyły one przede wszystkim: budowy i remontów pomostów; tworzenia nowych siedlisk; budowy, modernizacji i adaptacji do celów agroturystyki budynków gospodarczych; budowy domów mieszkalnych; zabudowy letniskowej; zmiany sposobu użytkowania gruntu.

(2) Zanieczyszczenie i eutrofizacja środowiska

W zakresie ograniczania **eutrofizacji wód** trwały starania o zakwalifikowanie do dofinansowania zadania „Ochrona wód w zlewni jeziora Wigry - grupa projektów w zakresie kanalizacji sanitarnej, oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę”. Wniosek został opracowany wspólnie z Urzędem Miasta Suwałki oraz Stowarzyszeniem Gmin Wigry i skierowany do funduszu ISPA. Wniosek oczekuje na realizację.

W 2 osadach leśnych WPN – Gawarzec i Leszczewek – zainstalowano przydomowe oczyszczalnie ścieków.

Ograniczaniu skutków eutrofizacji służyły także zabiegi biomanipulacyjne ichtiofauny, polegające na sterowaniu, poprzez zmiany wielkości populacji ryb drapieżnych, liczebnością drobnych ryb planktonożernych. W uproszczeniu zabiegi biomanipulacyjne w jeziorach polegały na zarybianiu ich gatunkami drapieżnymi (szczupak, sum, troć jeziorowa) i odłowach drobnicy ryb karpiowatych.

W zakresie **ograniczania niskiej emisji**, w 2000 roku:

1. Zakończono realizowaną przy udziale środków funduszu Phare oraz Ekofunduszu inwestycję pod nazwą „Turystyka aktywna na obszarze Wigierskiego Parku Narodowego”, w trakcie której między innymi w modernizowanym budynku leśniczówki Gawarzec tradycyjną kotłownię zastąpiono pompą ciepła.
2. Podczas remontu leśniczówki Leszczewek m.in. ocieplono i oszalowano ściany zewnętrzne budynku.
3. Zrealizowano współfinansowaną przez NFOŚiGW inwestycję polegającą na instalacji nowego źródła ciepła w budynku Dyrekcji Parku w Krzywym. W trakcie tego zadania zainstalowano pompę ciepła oraz baterię kolektorów słonecznych. Kotłownia została wyposażona w nowoczesną automatykę, umożliwiającą automatyczne dostosowanie ilości wytwarzanego ciepła do aktualnego zapotrzebowania budynku.
4. W leśniczówce Królówek ocieplono budynek i wymieniono okna.
5. W leśniczówce Bryzgiel ocieplono poddasze.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

6. W leśniczówce Krzywe ocieplono stropy i podłogi.
7. W leśniczówce Sobolewo II wymieniono okna, ocieplono i oszalowano deskami ściany oraz wyremontowano ganek osłaniający drzwi.
8. W leśniczówce Krusznik wymieniono okna oraz wyremontowano ganek przed wejściem do budynku.
9. W leśniczówce Mikołajewo wyremontowano ganek przed wejściem do budynku.
10. Budynek Czerwony Folwark 10 ocieplono styropianem i wykonano elewację metodą lekką.
11. W leśniczówce Wysoki Most wymieniono okna oraz ocieplono i oszalowano deskami ściany zewnętrzne.
12. W leśniczówce Lipowe wymieniono okna.
13. W leśniczówce Samle II wymieniono okna, ocieplono i oszalowano deskami ściany zewnętrzne oraz wykonano instalację centralnego ogrzewania.
14. Budynek dawnej hydroforni Krzywe ocieplono styropianem.
15. W leśniczówce Buda Ruska wykonano instalację centralnego ogrzewania.
16. Realizowany jest program instalacji kolektorów słonecznych w 4 leśniczówkach (Maćkowa Ruda, Mikołajewo, Lipniak, Gawarzec) oraz wymiany kotłów na opalane zgazowanym drewnem w 5 osadach (Maćkowa Ruda, Mikołajewo, Sobolewo II, Krusznik, Buda Ruska). Program dofinansowany jest przez NFOŚiGW i powyższe zadania zostaną zrealizowane w 2001 roku.

W zakresie **zbiórki i segregacji śmieci** w 2000 roku realizowany był program „Uświadomienie lokalnej społeczności o narastającym problemie śmieci”. W ramach tego programu między innymi:

1. Zredagowano, wydrukowano i rozprowadzono ankietę dotyczącą stanu świadomości dzieci, młodzieży i dorosłych na temat gospodarki odpadami na terenie gmin i gospodarstw domowych. Analizy przeprowadzonej ankiety zostały przedstawione do wykorzystania dyrektorom szkół oraz wójtom gmin, na terenie których odbywała się akcja.
2. Przeprowadzono prelekcje na temat „Odpady - zagrożenia które niosą, segregacja, utylizacja, sposoby na zmniejszenie ich ilości” wraz projekcje filmów wideo o gospodarce odpadami.
3. Zorganizowano „Dni Ekologiczne” dla uczniów biorących udział w programie. W ich trakcie m.in. odbyły się konkursy o tematyce dotyczącej problematyki odpadów.
4. Zapoczątkowano akcję segregacji i zbiórki śmieci w wybranych szkołach. Zgodnie z założeniami programu wydany został plakat o tematyce zagrożenia odpadów dla środowiska.
5. Wykonano ulotkę informacyjną na temat gospodarki odpadami. Ulotka jest rozpowszechniana wśród młodzieży szkolnej oraz wśród dorosłych.
6. Wyżej wymienione działania znalazły poparcie wśród wójtów gminy Suwałki i Krasnopol. Wójt

gminy Suwałki zapowiedział zakup i ustawienie kontenerów do segregowanych odpadów, ramach realizowanego na terenie powiatu suwalskiego programu zbiórki i segregacji odpadów. Wigierski Park Narodowy przygotował propozycję lokalizacji kontenerów na swoim obszarze.

7. Ze środków samorządu zostały zakupione kontenery do selektywnej zbiórki odpadów. Jeden zestaw składający się z czterech pojemników ustawiono przy siedzibie parku, następny będzie ustawiony w m. Stary Folwark.

(3) Presja turystyczna i rekreacyjna

Ograniczenie negatywnych skutków powodowanych przez turystykę realizowano poprzez kanalizację ruchu turystycznego, polegającą na poprawie oznakowania i zagospodarowania szlaków turystycznych. W 2000 roku na bieżąco uzupełniano zniszczone oraz instalowano nowe tabliczki drogowskazowe na szlakach. Również w tym roku suwalski oddział Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Krajoznawczego przeprowadził konserwację oznakowań wszystkich szlaków biegnących przez Park. Ważnym zabiegiem służącym minimalizowaniu wpływu ruchu turystycznego na przyrodę WPN był remont i przedłużenie kładek na odcinku zielonego szlaku turystycznego, biegnącego przez wrażliwe ekosystemy, znajdujące się w zabagnionej dolinie rzeki Czarna Hańcza. W ramach tych prac wykonano 390 mb kładek. Oprócz tego, w 2000 roku zagospodarowano 2 miejsca odpoczynku (po obu stronach kładki), zbudowano 1 wieżę i 1 platformę widokową (Wiatrołuża i Nowa Wieś), urządzono 2 parkingi w pobliżu wież widokowych (Wiatrołuża i Leszczewo) oraz zagospodarowano miejsce edukacji i odpoczynku w Krzywem, z zadaniem dla 120 osób.

Na krótkich odcinkach szlaków turystycznych, prowadzących stromymi zboczami, wystąpił problem erozji powierzchniowej. W związku z tym w 2000 roku wykonano schody drewniane i zabezpieczenie zboczy przy wieży widokowej we wsi Krusznik.

(4) Zaniechanie gospodarki łąkowej i zanik ważnych przyrodniczo zbiorowisk wilgotnych łąk i torfowisk niskich.

Operat ochrony ekosystemów łąkowych określa granice tych obszarów i traktuje jako obiekty podlegające ochronie krajobrazowej o podwyższonym reżimie. Celem ochrony jest w tym przypadku stabilizacja (zachowanie) istniejącego różnicowania typologicznego i użytkowego roślinności rzeczywistej na poziomie krajobrazowym. Realizowanie zadań ochronnych na gruntach napotyka na trudności prawne i finansowe. Dotychczas nie ma uregulowań prawnych i finansowych, pozwalających na prowadzenie prac na gruntach nie będących w zarządzie parku narodowego. Operat ochrony ekosystemów łąkowych szczegółowo określił niezbędne zabiegi na gruntach niezalesionych

będących w zarządzie WPN. W związku z tym, że plan ochrony WPN zaczął obowiązywać od marca 2000 roku, nie było możliwości zaplanowania zabiegów w tym roku. Natomiast zostały wytypowane powierzchnie, w których zabiegi ochronne będą realizowane w roku 2001.

(6) Degradacja walorów krajobrazowych oraz zagrożenie zmianą stosunków wodnych w rejonach eksploatacji kruszywa w kopalniach w Sobolewie.

W 2000 roku nie zanotowano negatywnych zmian związanych z funkcjonowaniem kopalni w Sobolewie.

(7) Gradacje szkodników owadzi

W 2000 roku w drzewostanach Parku nie występowało istotne zagrożenie ze strony szkodników pierwotnych i wtórnych. Jest to wynikiem szeregu czynności związanych z ograniczaniem i prognozowaniem występowania szkodliwych owadów. W tym celu ustawiono pułapki feromonowe, wyłożono pułapki klasyczne, prowadzono wyszukiwanie drzew trocinkowych oraz systematyczną kontrolę wyłożonych pułapek. Zrębkowano także gałęzie po usuniętych świerkach. W trakcie wykonanych lustracji terenu z Zakładem Ochrony Lasu w Olsztynie stwierdzono dobry stan sanitarny lasu.

(8) Pożary lasów oraz wypalanie łąk, zwłaszcza w okresie wiosennym

W 2000 roku m.in. konserwowano pasy przeciwpożarowe (izolacyjne) i punkty czerpania wody. Istotnym elementem walki z pożarami było organizowanie sprawnego systemu ochrony przeciwpożarowej. Dzięki uzyskanej dotacji NFOŚiGW rozpoczęto działania w tym zakresie. W 2000 roku w ekosystemach lądowych WPN odnotowano 4 pożary, wszystkie na obszarach leśnych. Najgroźniejszy pożar miał miejsce w Obwodzie Ochronnym Krzywe, w oddz. 76 b,f. Spaleniu uległa ściółka w drzewostanie sosnowym (II klasa wieku, BMśw)

(9) Kłusownictwo, szczególnie rybackie

Działania ochronne polegają tu na intensywnym patrolowaniu terenu Parku przez jego Straż oraz inne służby. W wyniku tych działań znaleziono i podjęto, głównie z jeziora Wigry, znaczne ilości sprzętu kłusowniczego zastawionego przez kłusowników- sieci, żaki, sznury i wędki żywcowe (samołówki). Ponadto ujęto na gorącym uczynku kłusowników.

Trzech mieszkańców wsi Rosochaty Róg skierowało pozew do sądu, o przywrócenie prawa tzw. brzegowego czyli serwitutu nadanego przez Cara Aleksandra II w 1886 r. W dotychczasowym postępowaniu, sądy w wyrokach przyznają prawo połowów brzegowych. Zagroża to podstawowym interesom ochrony całego jeziora Wigry. Postępowanie sądowe nie zostało jeszcze całkowicie zakończone.

(10) Deformacje terenu spowodowane nielegalną eksploatacją piasku i żwiru na własne potrzeby mieszkańców.

W 2000 roku nie odnotowano istotnych zagrożeń spowodowanych eksploatacją piasku i żwiru na własne potrzeby mieszkańców.

3. ANALIZA I OCENA WYPEŁNIANIA PODSTAWOWYCH FUNKCJI PARKU

3.1. Ochrona przyrody

Ochrona ścisła

Wraz z zatwierdzeniem planu ochrony dnia 30 marca 2000 roku, powstało 14 stref ochrony ścisłej o łącznej powierzchni 623,17 ha. Stanowi to około 4 % ogólnej powierzchni parku.

Ochrona czynna ekosystemów leśnych

Głównym zadaniem w lasach WPN było w pierwszej połowie 2000 roku usuwanie skutków wichury z grudnia 1999 roku. Dzięki mobilizacji maksymalnej ilości sił i środków, do maja sprawnie i prawidłowo usunięto z drzewostanów większość złamanych i przewróconych drzew. Część z drzew, nie stanowiących zagrożenia stanu sanitarnego lasu, pozostawiono w lesie w celu pełnienia ważnych funkcji biocenotycznych. W sumie pozyskano 16,68 tys. m³ drewna pochodzącego ze złomów i wywrotów. Działania w pozostałych miesiącach skupiały się głównie na pielęgnacji upraw założonych w ostatnich latach oraz na zabiegach hodowlanych w drzewostanach młodszych klas wieku. Pielęgnowanie gleby i niszczenie chwastów wykonano na 129,86 ha. Czyszczenia wczesne i późne wykonano na 120,07 ha. Odnowienia, dolesienia luk i przersedzeń oraz poprawki i uzupełnienia wykonano na łącznej powierzchni 5,39 ha.

Jak co roku wiele uwagi i pracy włożono w kompleksowe zabezpieczanie drzewostanów przed szkodliwym działaniem owadów kambiofagów. W tym celu wyłożono m.in. 287 szt. pułapek feromonowych do odłowu korników. W okresie zagrożenia przez kornika drukarza, podobnie jak w latach poprzednich, prowadzono wyszukiwanie drzew trocinkowych oraz systematyczną kontrolę wyłożonych pułapek. Zajmowało się tym 10 osób, które przepracowały łącznie 5589 godzin. W ekosystemach leśnych pozostawiono 716 szt. martwych drzew stojących, nie stanowiących zagrożenia stanu sanitarnego lasu. Drzewa te pełnią ważną funkcję, na przykład jako miejsce gniazdowania ptaków dziuplaków czy siedlisko grzybów.

Ochrona czynna ekosystemów wodnych koncentrowała się głównie na prowadzeniu zabiegów biomanipulacyjnych, zmierzających do kształtowania właściwych z punktu widzenia

ochrony tych ekosystemów stosunków ilościowych i jakościowych w zespołach ryb. W tym celu wykonano zarybienia wybranych wód gatunkami zagrożonymi skutkami eutrofizacji (sieja, sielawa) oraz drapieżnikami wymagającymi zwiększania liczebności (szczupak, troć jeziorowa, sum). Narybek tych gatunków był hodowany we własnej wylęgarni ryb w Tartaku. Łącznie uzyskano 30 920 000 szt. wylęgu sielawy, 350 000 szt. wylęgu siei, 4 981 000 szt. wylęgu szczupaka i 6289 szt. narybku suma. W wylęgarni WPN świadczone również usługi dla użytkowników jezior spoza Parku. Z ikry pochodzącej z innych jezior Suwalszczyzny uzyskano 7 720 000 szt. wylęgu sielawy, 87 500 szt. wylęgu siei oraz 2 531 000 szt. wylęgu szczupaka. W jeziorach WPN były prowadzone odłowy regulacyjne (odłowy rybackie i wędkarskie) ryb o krótkim cyklu życiowym (sielawa), negatywnie oddziałujących na środowisko wodne gatunków karpiowatych (płóć, leszcz, krap, ukleja) oraz ryb migrujących poza obszar WPN (węgorz). Ważnym zabiegiem był odłów w celu uzyskania tarlaków do sztucznego rozrodu i wychowu materiału zarybieniowego (sielawa, sieja, szczupak).

W ramach **ochrony krajobrazowej** gruntów nie będących w zarządzie WPN, w 2000 roku rozpatrzono 141 spraw (115 z nich zaopiniowano pozytywnie). Sprawy te dotyczyły głównie remontów pomostów, zabudowy zagrodowej (rolniczej), zabudowy letniskowej, zmiany sposobu użytkowania gruntu oraz rozwiązania gospodarki wodno ściekowej.

Ochrona fauny i flory

W 2000 roku na terenie WPN realizowany był projekt „Ochrona glinianych budynków jako siedliska rzadkich i zagrożonych gatunków owadów”. Wykonawcą projektu było Stowarzyszenie Przyrodniczo – Kulturalne „Czarna Hańcza” a uczestniczyli w nim pracownicy WPN. Dzięki dotacji Fundacji Ekofundusz wyremontowano trzy dachy na glinianych budynkach w prywatnych gospodarstwach:

1. Na budynku inwentarskim w gospodarstwie Leszczewo 11 (właściciel Tadeusz Topolski) wymieniono częściowo pokrycie, tj. na jednej połaci położono blachę powlekaną.
2. Na budynku bani (łaźni parowej) we wsi Piotrowa Dąbrowa (właściciel R. Kuczyński) położono dach z wióra.
3. Na budynku inwentarskim w gospodarstwie Rosochaty Róg 9 (właściciel Konstanty Andruszkiewicz) położono dach z wióra.

Powyższe działania służą nie tylko ochronie rzadkich gatunków owadów (głównie dziko żyjących pszczół i innych błonkówek – w sumie około 100 gatunków) ale także mają istotne znaczenie dla ochrony tradycyjnego budownictwa oraz ochrony krajobrazu (m.in. dzięki stosowaniu pokrycia z wióra).

Dążąc do zapewnienia właściwych warunków lęgowych dla wielu gatunków ptaków zwracano szczególną uwagę na ochronę drzew dziuplastych oraz pozostawiano 629 drzew posuszu

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

jałowego, który został zinwentaryzowany i opisany w dokumentacji Parku. Od 1997 roku, w lasach WPN pozostawiono 1797 martwych drzew stojących. Strukturę gatunkową oraz liczbę pozostawionych drzew przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1 Ewidencja posuszu jałowego pozostawionego na pniu do naturalnego rozkładu w latach 1997-2000

rok	sosna	świerk	liściaste	razem
1997	189	190	42	421
1998	181	83	40	304
1999	288	99	56	443
2000	393	143	93	629
r-m. 1997-2000	1051	515	231	1797

W listopadzie oczyszczono 888 szt. starych skrzynek lęgowych . Prowadzono także dokarmianie ptaków zimą. Zakupiono 200 kg karmy (mieszanki tłuszczowej w kubkach). W maju wykonano ogrodzenia 20 mrowisk na terenie Obwodu Ochronnego Krzywe . Wymienione zadania zostały sfinansowane przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Kontynuowana była w 2000 roku ochrona miejsc lęgowych ptactwa wodnego przy brzegach wysp, poprzez zakaz uprawiania wszystkich form turystyki wodnej w terminie do 30 maja.

W 2000 roku, w wolerze w Maćkowej Rudzie zapewniono opiekę rannym w wypadkach losowych zwierzętom. Zestawienie tych zwierząt przedstawia poniższa tabela.

Tabela 2 Ewidencja zwierząt przetrzymywanych w wolerze w Maćkowej Rudzie

Gatunek	Historia / data przyjęcia	Przeprowadzone zabiegi	Uwagi
myszolów zwyczajny	2.04.00r. Dostarczony przez p. Wojtkiewicza z Lipowego. Przekazany przez leśniczego J.Bednarka	4.04.00 r. poprawa kondycji -diagnoza p. Borejszo.	Ptak padł 6.04.00r.
łabędź niemy	25.04.00r. Dostarczony przez p. Karpowicza z Gremzd	Usunięcie żyłek tkwiących w przelyku ptaka przez nadleśniczego Jacka Łozińskiego	28.04.00r. Ptak wypuszczony przez nadleśniczego Jacka Łozińskiego do Jez. Gremzdy
jastrząb gołębiarz	1.06.00r. Dostarczony przez pracowników Zakładu Energetycznego	Złamane skrzydło	6. 06.00r. Ptak padł
myszolów zwyczajny	19.05.00r. Ptak potrącony przez samochód	Obrażenia głowy. Zakażenia prawego oka	23.06.00r. Ptak przekazany do ZOO w Białymstoku

myszołów zwyczajny	6.07.00r.	Młody osobnik w dobrej kondycji.	8.07.00r. Wypuszczony przez J. Łozińskiego
myszołów zwyczajny	16.10.00r. Ptak rozbił się o linię energetyczną k/Suwałk	Złamane skrzydło	20.10.00 Ptak przekazany do ZOO w Białymstoku

3.2. Działalność naukowa

W 2000 roku Park prowadził 14 tematów badawczych, w tym trzy tematy w kooperacji z Zarządem Wojewódzkim PZŁ, Stacją Badawczą Rolnictwa Ekologicznego i Hodowli Zachowawczej PAN w Popielnie oraz z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie.

Znaczącą część działalności badawczej zajmował w 2000 roku **monitoring środowiska przyrodniczego WPN**, realizowany w ramach Wigierskiej Stacji Bazowej ZMŚP. Na terenie zlewni eksperymentalnej (fragment zlewni Czarnej Hańczy), badania prowadzone były na 23 powierzchniach i stanowiskach kontrolno-pomiarowych.

W ramach zintegrowanego monitoringu środowiska przyrodniczego Park realizował następujące programy pomiarowe:

- chemizmu opadów atmosferycznych,
- chemizmu i stanu wód gruntowych,
- chemizmu i stanu wód powierzchniowych,
- fauny bezkręgowców,
- flory i roślinności zlewni.

Zakres pomiarowy

Chemizm opadów atmosferycznych

Wody opadowe, do badań właściwości fizycznych i chemicznych, zbierane były na terenie ogródka meteorologicznego w Sobolewie (opad z terenu otwartego) oraz z leśnej powierzchni badawczej zlokalizowanej w pobliżu ogródka (opad podkoronowy i spływy po pniach). Poboru prób opadów dokonywano w okresach tygodniowych, przy czym próby z terenu otwartego analizowane były co tydzień, a z terenu zalesionego co miesiąc. W tym ostatnim przypadku wody zbierane były spod dwóch gatunków drzew – świerka i sosny.

Monitoring wód gruntowych

Poziom zwierciadła wody w piezometrze w Sobolewie badany był w każdy poniedziałek o godz. 8.00 za pomocą „świstawki”. Właściwości fizyczne i chemiczne wód gruntowych badano czterokrotnie w ciągu roku hydrologicznego: w grudniu, marcu, czerwcu i wrześniu.

Monitoring wód powierzchniowych

Badania wód powierzchniowych dotyczyły pomiarów poziomu wód w rzece Czarna Hańcza – w punkcie kontrolno-pomiarowym w Sobolewie oraz właściwości fizycznych i chemicznych wód

rzeki w punktach w Sobolewie i przy ujściu rzeki do jeziora Wigry. Próby wody do badań pobierane były z nurtu rzeki jeden raz w miesiącu.

Inwentaryzacja roślin

Prowadzone były badania botaniczne o charakterze inwentaryzacyjnym na terenie zlewni eksperymentalnej oraz w jej otulinie (jako otulina traktowany jest cały obszar Parku). W 2000 roku na terenie zlewni eksperymentalnej odnaleziono dwa nowe gatunki roślin chronionych: *Dactylorhiza baltica* i *Malaxis monophyllos*. Na terenie Wigierskiego Parku Narodowego, stanowiącego otulinę zlewni eksperymentalnej, stwierdzono dwa nowe stanowiska *Liparis loeselii*. Na terenie Parku odnaleziono również stanowisko nowego dla Parku gatunku storczyka *Dactylorhiza ruthei*. Storczyk *Dactylorhiza baltica*, znaleziony na terenie zlewni, stwierdzony został również na stanowisku w innym rejonie WPN. Odnaleziono dwa nowe stanowiska *Saxifraga hirculus* oraz nowe stanowiska *Polemonium caeruleum* i *Dactylorhiza fuschii*. Ponadto stwierdzono występowanie kilku egzemplarzy *Epipactis helleborine*. Odnaleziono również nowy dla Parku obcy gatunek *Phacelia tanacetifolia*.

Monitoring fauny bezkręgowców

Na trzech powierzchniach badawczych (w borze bagiennym, lesie leszczynowo-świerkowym i w olsie), w okresie wiosennym, letnim i jesiennym, rozstawiono pułapki do odłowu fauny bezkręgowców. W każdym z okresów pułapki eksponowane były przez 6 tygodni, a materiał był wybierany z nich co 2 tygodnie. Na każdej powierzchni zainstalowano po 10 pułapek Barbera oraz po 12 pułapek Moerick'ego (6 białych i 6 żółtych) ustawionych na powierzchni gruntu i zawieszonych 1 metr nad jego powierzchnią.

Wyniki

Przeprowadzając wstępną analizę otrzymanych wyników należy stwierdzić, że wartości mierzonych parametrów nie odbiegają w zdecydowany sposób od wyników z lat poprzednich.

Wahania zwierciadła wody w piezometrze Sobolewo wykazywały tendencję zbliżoną do poprzedniego roku hydrologicznego. Poziom lustra wody gruntowej w badanym piezometrze najniższy był w okresie jesienno-zimowym, tj. od listopada do stycznia i w październiku, a najwyższy wiosną w miesiącach marzec-maj. Najniższy zanotowany stan wyniósł 1229 cm, zaś najwyższy 1207 cm.

Posługując się klasyfikacją zwykłych wód podziemnych dla potrzeb monitoringu (wg PIOŚ, 1993) zaliczono wodę z piezometru do klasy Ib, czyli klasy wody o wysokiej jakości. Obniżenie jakości wody wystąpiło przede wszystkim ze względu na podwyższone wartości żelaza oraz manganu, siarczanów i przewodności właściwej.

W roku hydrologicznym 2000 w punkcie wodowskazowym Sobolewo na rzece Czarna

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Hańcza średnie dobowe stany wody były niższe niż w roku poprzednim i mieściły się w przedziale od 235 cm do 257 cm. Najwyższe średnie stany dobowe zarejestrowano zimą w lutym i marcu. Stan maksymalny WW wystąpił 18 lipca i wyniósł 270 cm, natomiast stan minimalny 25 czerwca – 230 cm. Najdłużej, bo aż 186 dni w roku, utrzymywały się stany wody w zakresie od 240 do 249 cm. Najniższe stany (230-239 cm) wystąpiły w ciągu 127 dni, natomiast najwyższe (powyżej 250 cm) utrzymywały się przez 53 dni.

Badania chemizmu wody rzeki Czarnej Hańczy w punktach „Sobolewo” i „Ujście” wykazały, że stężenia pewnych parametrów, takich jak przewodnictwo, wapń, magnez, azotany i zawiesina ogólna były na podobnym poziomie na obu stanowiskach. Wartości sodu, potasu, chlorków, fosforanów i siarczanów w obu punktach pomiarowych w miesiącach lutym i marcu osiągały najwyższe stężenia, z tym że średnio wyższymi wartościami charakteryzowała się woda przy ujściu.

Porównując wyniki analiz fizykochemicznych uzyskane w roku hydrologicznym 2000, ze średnimi wynikami z wcześniejszych lat badań, widać pewną poprawę jakości wód Czarnej Hańczy. Szczególnie wyraźnie zaznaczyło się zmniejszenie w wodzie stężeń azotu azotanowego i fosforu fosforanowego. Warto odnotować, że objętość ścieków doprowadzanych do Miejskiej Oczyszczalni Ścieków w Suwałkach z roku na rok maleje, co związane jest z mniejszym zużyciem wody przez mieszkańców Suwałk. Dla porównania, w 1995 roku do oczyszczalni trafiło około 4800 tys. m³ ścieków, w 1999 już tylko około 3900 tys. m³ a w 2000 około 3500 tys. m³.

Według przeprowadzonej oceny wody Czarnej Hańczy w punkcie kontrolno-pomiarowym w Sobolewie mają III klasę czystości. Wskaźnikami decydującym o tej klasie są fosforany i fosfor ogólny. Wartości pozostałych badanych parametrów, poza BZT₅, które jest w II klasie czystości, mieszczą się w I klasie czystości. Klasyfikując czystość wody Czarnej Hańczy należy jednak pamiętać, że pominięty został bardzo istotny wskaźnik klasyfikujący, jakim jest miano Coli. Parametr ten nie wchodzi do zakresu pomiarowego ZMŚP i uniemożliwia dokonanie pełnej oceny klasy czystości wody. Biorąc jednak pod uwagę dotychczasowe dane na temat zanieczyszczenia bakteriologicznego wód Czarnej Hańczy na odcinku Suwałki – jez. należy przypuszczać, że wody te zostaną sklasyfikowane jako pozaklasowe.

W 2000 roku, w wyniku realizacji projektu dotyczącego doposażenia Stacji Bazowych ZMŚP w sprzęt (finansowanego ze środków NFOŚiGW), Park otrzymał automatyczną stację meteorologiczną Milos 500, kolektor mokrego opadu, młynek hydrometryczny do badania przepływu wody w ciekach oraz destylarkę. Pozwoliło to na usprawnienie i rozszerzenie zakresu pomiarowego prac prowadzonych na terenie Parku.

W minionym roku na terenie Parku obce instytucje realizowały 26 tematów badawczych. Większość z nich to prace magisterskie, które realizowane były przy pomocy pracowników Parku.

W kwietniu przedstawiciel Parku wziął udział w II Forum Dyskusyjnym, które odbyło się w Ojcowie. Podczas Forum zaprezentowane zostały postery dotyczące działalności i walorów

przyrodniczych Parku.

W maju przedstawiciele Parku brali udział w Seminarium „Ochrona różnorodności przyrodniczej i przyjazne dla środowiska metody gospodarowania”, które odbyło się w Marcinkonys na Litwie. Podczas seminarium wygłoszone były referaty, m.in. o różnorodności przyrodniczej w Wigierskim Parku Narodowym i czynnej ochronie przyrody.

W dniach 20-28 maja we współpracy z Białowieskim Parkiem Narodowym oraz Duńską Agencją Ochrony Środowiska, Park zorganizował międzynarodowe warsztaty herpetologiczne. Część tych warsztatów odbyła się na Litwie, gdzie uczestnicy warsztatów badali płazy jednego z regionalnych parków. Podczas warsztatów przedstawiciel Parku wygłosił referat pt.: „Fauna monitoring along Via Baltica road”.

Przedstawiciele Parku brali też udział w Międzynarodowych Warsztatach Herpetologicznych, które odbyły się w lipcu w Kampinosie.

We wrześniu przedstawiciele Parku wzięli udział w Szkole ZMŚP, która dotyczyła podstaw oceny ilościowej zasobów wodnych zlewni rzecznych.

W sierpniu pracownicy parku wzięli udział w XI Ogólnopolskim Sympozjum ZMŚP, które odbyło się w Diabłej Górze. Podczas tej imprezy przedstawiciele Parku wygłosili jeden referat (Charakterystyka jakościowa opadów atmosferycznych na Wigierskiej Stacji Bazowej ZMŚP) i zaprezentowali poster na temat: „Chronione, rzadkie i zagrożone rośliny naczyniowe Wigierskiej Stacji Bazowej ZMŚP”.

W minionym roku pracownicy Pracowni przygotowali i złożyli do druku 9 prac naukowych:

1. Krzysztofiak L. Mrówki *Formicidae* Wigierskiego Parku Narodowego. Parki Narodowe i Rezerваты Przyrody.
2. Krzysztofiak L. Biegaczowate (*Carabidae*, *Coleoptera*) Wigierskiego Parku Narodowego. Rocznik Naukowe AS TN
3. Rutkowski J., Król K., Krzysztofiak L. Jezioro Pietronaję – geneza i stan obecny. Chrońmy Przyrodę.
4. Krzysztofiak A. The composition and structure of wild bees (*Apoidea*) concentration along the projected highway Via Baltica on the street Suwałki-Budzisko. In: Inventory of some groups of biodiversity along the projected highway Via Baltica in Lithuanian-Polish cross-border area. Marijampole.
5. Krzysztofiak A. Struktura zgrupowań pszczół (*Apoidea*, *Hymenoptera*) w różnowiekowych drzewostanach świerkowo-sosnowych Wigierskiego Parku Narodowego. Zeszyty Nauk. AB, Stud. Przyr. 15: 113-217.
6. Romański M. Chronione, rzadkie i zagrożone rośliny naczyniowe Wigierskiej Stacji Bazowej ZMŚP. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Warszawa.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

7. Krzysztofiak L., 2000: The composition and structure of ground beetle's communities along the projected highway Via Baltica on the stretch Suwałki-Budzisko. In: Inventory of some groups of biodiversity along the projected highway Via Baltica in Lithuanian-Polish cross-border area. Marijampole.
8. Krzysztofiak A. Trzmielce i trzmielce Suwalszczyzny. Roczniki Naukowe AS TN.
9. Krzysztofiak L. Zintegrowany monitoring środowiska. W: „Stan środowiska województwa podlaskiego w 1999 roku”: 223-236. Biblioteka Monitoringu Środowiska, Białystok.

Do druku oddano jeden artykuł popularny: Krzysztofiak A. Co w trawie piszczy. Jaćwież.

Pracownicy Pracowni wygłosili 5 referatów na sympozjach i seminariach naukowych:

1. Krzysztofiak L. Charakterystyka jakościowa opadów atmosferycznych na Wigierskiej Stacji Bazowej ZMŚP. XI Ogólnopolskie Sympozjum ZMŚP, 19-21 IX 2000, Diabla Góra.
2. Romański M. Chronione, rzadkie i zagrożone rośliny naczyniowe Wigierskiej Stacji Bazowej ZMŚP. Poster. XI Ogólnopolskie Sympozjum ZMŚP, 19-21 IX 2000, Diabla Góra.
3. Krzysztofiak A. Ochrona owadów związanych z gliną. Sympozjum 8-10 V 2000, Ojców.
4. Krzysztofiak L. Różnorodność przyrodnicza w Wigierskim Parku Narodowym i czynna ochrona przyrody. Seminarium „Ochrona różnorodności przyrodniczej i przyjazne dla środowiska metody gospodarowania”. 17-18 IV 2000, Marcinkonys (Litwa).
5. Krzysztofiak L. Fauna monitoring along Via Baltica road. Międzynarodowe Warsztaty Herpetologiczne. 20-20 V 2000, Słupie.

3.3. Działalność edukacyjna

W 2000 roku w skład sekcji do spraw edukacji wchodziły 3 osoby – kierownik Ośrodka Edukacji Środowiskowej, adiunkt i referent ds. edukacji. W maju 2000 roku pion edukacji został wzmocniony przez, zatrudnionego w Gospodarstwie Pomocniczym WPN, specjalistę ds. edukacji kulturowej.

W styczniu pracownicy sekcji edukacji realizowali program edukacyjny pt. „Uświadomienie lokalnej społeczności o narastającym problemie śmieci”. Program miał na celu uświadomienie zasad racjonalnej gospodarki odpadami a także szkolenie w zakresie segregacji odpadów. Przeprowadzono liczne prelekcje i pokazy filmów w szkołach na terenie Parku. W ramach programu zorganizowano konkurs plastyczny „Śmieci wokół nas”, zredagowano i rozpropagowano ulotkę oraz ankietę nt. stanu świadomości mieszkańców Parku w zakresie problemu odpadów. Analizy przeprowadzonej ankiety zostały przedstawione do wykorzystania dyrektorom wymienionych szkół oraz wójtom gmin.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Śmieci zebrane w akcji przez uczniów objętych programem zostały przewiezione do kompostowni w Suwałkach. Ponadto dla młodzieży uczestniczącej w programie zorganizowany został „Dzień Ekologiczny”, podczas którego odbyły się liczne konkursy, quizy i zabawy.

W lutym pracownicy edukacji uczestniczyli w seminarium „Turystyka i edukacja środowiskowa na przygranicznych obszarach Polski i Litwy”, realizowanym w ramach programu „*Zrównoważony rozwój polskich i litewskich obszarów chronionych*”. W dniach 21 – 25 lutego w ramach seminarium dyskutowano o rozwoju turystyki na Litwie i Suwalszczyźnie, perspektywach rozwoju ekoturystyki, edukacji środowiskowej i agroturystyki.

W marcu rozpoczęto realizację programu „*Moja Mała Ojczyzna*” dla młodzieży gimnazjalnej, we współpracy z Biblioteką Publiczną w Suwałkach. Program obejmował cykl spotkań z młodzieżą, która zapoznała się z walorami środowiska przyrodniczego Suwalszczyzny, formami ochrony przyrody w naszym regionie. Ponadto ogłoszony został konkurs plastyczny pt. „*Moje miejsce w przyrodzie*”. W konkursie wzięła rekordowa liczba uczestników - w sumie około 850 osób z ponad 50 szkół województwa podlaskiego i warmińsko – mazurskiego.

Rozstrzygnięcie konkursu plastycznego i wręczenie nagród nastąpiło **w kwietniu**. Tradycyjnie połączono je z obchodami Dnia Ziemi, które w roku 2000 trwały w Wigierskim Parku Narodowym przez trzy dni. Inauguracja obchodów miała miejsce 18 kwietnia, kiedy to przygotowano liczne atrakcje – wystawę prac laureatów konkursu plastycznego, pokazy filmów o tematyce przyrodniczej, wycieczki terenowe pod opieką przewodników, warsztaty plastyczne, rajd rowerowy, biegi przełajowe, gry i zabawy ruchowe, quizy, rozgrywki piłki siatkowej, połączone z poczęstunkiem wojskową grochówką. W trakcie dwóch następnych dni w Parku ogłoszono „drzwi otwarte”, w czasie których wszyscy chętni mogli zwiedzać salę ekspozycyjną oraz ścieżki edukacyjne pod opieką przewodników. W czasie trzydniowych obchodów Dnia Ziemi odwiedziło nasz Park około 2300 osób – głównie przedszkolaków, młodzieży szkół podstawowych, gimnazjów i szkół średnich.

Maj był miesiącem szczególnie pracowitym i obfitującym w wydarzenia edukacyjne. W dniach 11 –13 maja, w Ośrodku Edukacji Środowiskowej zorganizowano seminarium dla uczniów klas ósmych szkół podstawowych z terenu Parku. W seminarium uczestniczyły w sumie 42 osoby, a tematem wiodącym było promowanie odnawialnych źródeł energii, przeprowadzono także zajęcia laboratoryjne z mikroskopami i zajęcia terenowe. W dniu 17 maja współuczestniczyliśmy w przeprowadzeniu V Międzyszkolnego Konkursu Ekologicznego przy SP Nr 5 w Suwałkach pt: „*W czystym osiedlu, w czystej gminie, w zdrowym środowisku*”. Finał konkursu miał miejsce w dniu 24 maja.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

W dniach 22 – 26 maja młodzież województwa podlaskiego uczestniczyła w I Sztafecie Rowerowej Obszarów Chronionych Województwa Podlaskiego. W Sztafecie wzięły udział szkoły leżące na terenie Białowieskiego, Biebrzańskiego, Narwiańskiego i Wigierskiego Parku Narodowego oraz Suwalskiego Parku Krajobrazowego. W sumie w Sztafecie uczestniczyło ponad 900 osób. Uczestnikami sztafety byli uczniowie szkół podstawowych i średnich leżących na jej trasie. Uczestnicy Sztafety oprócz zmagania z trudami jazdy, wykazywali się wiedzą w konkursach etapowych i konkursie finałowym. Każdy dzień Sztafety kończył się otwartym spotkaniem pracowników parku z uczestnikami imprezy, młodzieżą lokalnych szkół, nauczycielami i okolicznymi mieszkańcami. Spotkania miały charakter festynów połączonych z prezentacją parków. Finał Sztafety miał miejsce na terenie WPN w Krzywem.

Dzień 25 maja był dniem finałowym konkursu poetycko-muzycznego pt. „Przyroda słowem malowana”. Konkurs odbył się w Regionalnym Ośrodku Kultury i Sztuki w Suwałkach. W konkursie uczestniczyło 99 uczniów w dwóch kategoriach artystycznych – 43 osoby w recytacji i 56 osób w kategorii piosenka.

W dniu 5 **czerwca** nastąpiło uroczyste zakończenie cyklu spotkań „Moja Mała Ojczyzna” i konkurs wiedzy podsumowujący wiedzę zdobytą przez słuchaczy. W czerwcu także miał miejsce X Wielodyscyplinowy Rajd po Wigierskim Parku Narodowym. Zorganizowany został on we współpracy z suwalskim oddziałem PTTK. Zakończył się konkursem wiedzy na temat WPN.

W dniu 15 **września** odbyła się Akcja Sprzątania Świata w WPN. Wzięło w niej udział w sumie ponad 1000 osób. Najliczniej wspomagała nas młodzież szkół średnich (504 osoby). Uczniowie szkół podstawowych i gimnazjaliści stanowili grupę około 370 osób. Wraz z młodzieżą, ramię w ramię sprzątali nauczyciele i wykładowcy, a także administracja parku i służby terenowe (w sumie około 150 osób). WPN zapewnił sprzątającym worki na śmieci oraz wywóz śmieci do Kompostowni Miejskiej w Suwałkach. Na zakończenie Akcji zorganizowano ogniska w kilku miejscach zbiorczych (m.in. Plaża j.Czarne, Gawrych Ruda pole namiotowe „U Jawora”, Stary Folwark). Po zakończeniu akcji przygotowano ogniska, gdzie strudzeni zbieracze mogli posilić się kiełbaskami i napojami. Towarzyszyli im pracownicy Wigierskiego Parku w pogadankach o przyrodzie, wręczając także nagrody dla najaktywniejszych zbieraczy. We wrześniu ogłoszony został także konkurs plastyczny, we współpracy z innymi parkami narodowymi i krajobrazowymi leżącymi na terenie Zielonych Płuc Polski, pt. *Moje ulubione miejsce w Parku*. Finał konkursu zaplanowany jest na 22 kwietnia 2001 roku, podczas Spotkań z Naturą i Sztuką „Uroczysko 2001”.

W **październiku** (26.10) w siedzibie Wigierskiego Parku Narodowego odbył się finał konkursu wiedzy pt. „Turniej Wiedzy o Przyrodzie” dla uczniów szkół podstawowych. W I etapie -

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

szkolnym wzięło udział ok. 1500 uczniów. W finale uczestniczyło 36 uczniów. Rozdanie nagród odbyło się 27 października.

Ponadto przez cały rok promowano Park drogą korespondencyjną, odpowiadając na wszelkie prośby o materiały dotyczące jego funkcjonowania. W ciągu całego roku przekazywane były również materiały edukacyjne oraz kwartalnik „Parki Narodowe” szkołom z gminy Sejny, Suwałki i Nowinka, za pośrednictwem Wydziału Edukacji w Suwałkach (ponad 60 egzemplarzy co kwartał).

Na podstawie porozumienia zawartego między dyrekcją Parku a Zespołem Szkół Nr 1 w Suwałkach, od 1997 roku systematycznie prowadzone były zajęcia z ekologii na terenie Wigierskiego Parku Narodowego. Do roku szkolnego 1999/2000 zajęcia prowadził L. Krzysztofiak, a od roku szkolnego 2000/2001 zajęcia prowadzi W. Malinowska. Spotkania odbywają się w soboty jako zajęcia pozalekcyjne. Celem tych zajęć jest uzupełnienie wiadomości, wykorzystanie ich w praktyce i zdobycie nowych umiejętności. Zajęcia planowane są na 5 godzin każde. Składa się na nie część teoretyczna i terenowa. Program realizowany na terenie WPN skupia większą uwagę na kształtowaniu uczuć, kultury przyrodniczej, przekazywaniu tego co się dzieje w przyrodzie, wyrabianiu odpowiednich nawyków, dostrzeganiu tego, co trzeba dla niej zrobić. Lekcje opierają się na poznawaniu przyrody za pośrednictwem różnych zmysłów. Zajęcia stały się zapleczem szkoły w zdobywaniu praktycznej wiedzy poprzez osobiste doświadczenie. Uczniowie podczas zajęć wykorzystują sprzęt specjalistyczny Ośrodka Edukacji Środowiskowej WPN, przyrządy pomiarowe, różne pomoce dydaktyczne, a także przygotowywane są im arkusze robocze do wypełniania podczas obserwacji czy pomiarów.

Sekcja edukacji wspomagała również dział turystyki w oprowadzaniu grup uczniów, przedszkolaków i dorosłych turystów z kraju i z zagranicy po sali ekspozycyjnej i ścieżkach dydaktycznych. W sumie w roku 2000, oprowadzono około 52 grupy turystów (1948 osób).

Z bazy noclegowej Ośrodka Edukacji Środowiskowej skorzystało 370 osób. Była to młodzież z następujących szkół: SP Nr 5 Suwałki, SP Stary Folwark, SP Mikołajewo, SP Maćkowa Ruda, SP Płociczno, LO Białystok, Zespół Szkół Rolniczych Białystok, I LO Suwałki, LO Wysokie Mazowieckie, II LO Warszawa, SP Nr 6 Suwałki, Specjalny Ośrodek Wychowawczy Suwałki, Zespół Szkół Rolniczych Suwałki, a także studenci odbywający praktykę w WPN z następujących ośrodków: Wydz. Leśny SGGW-W-wa, Uniwersytet Warszawski, Ochrona Środowiska z Uniwersytetu w Olsztynie, UJ w Krakowie, Uniwersytet Łódzki, Wszechnica Mazurska z Olecka.

Wystawy

W 2000 roku WPN prezentował poza swoją siedzibą wystawy posterowe prezentujące Park w:

- ❑ Urzędzie Wojewódzkim w Białymstoku
- ❑ Akademii Medycznej w Białymstoku

- Na konferencji „Turystyka w parkach narodowych”, 19-22.09
- W pokamedulskim zespole klasztornym w Wigrach

Wydawnictwa

W roku 2000 ukazały się następujące publikacje popularyzujące wiedzę o Parku:

1. Borejszo J., Kamiński M., Krzysztofiak L., Szkiruc Z., 2000: Wigierski Park Narodowy. Przewodnik kieszonkowy. Multico, Warszawa.
2. Krzysztofiak A., Krzysztofiak L., Romański M. 2000. Przewodnik po ścieżce przyrodniczej „Płazy”.
3. Krzysztofiak A., Krzysztofiak L. 2000. Składanki folderów: „Płazy”, „Porosty”, „Storczyki”, „Ptaki”, „Pszczoły”, „Owady wodne”. Wigierski Park Narodowy wydał 6 kompletów ulotek (w sumie 33 foldery w nakładzie 1000 sztuk każdy), o następujących tytułach: Ptaki WPN (*Ochrona czynna, Ptaki drapieżne, Ptaki łąk i pól, Ptaki lasów, Ptaki wodne, Ptaki chronione, Wiadomości ogólne*), Owady wodne (*Wiadomości ogólne, Chruściki, Chrząszcze, Pluskwiaki, Ważki*), Pszczoły (*Wiadomości ogólne, Pszczoły rzadkie i zagrożone, Pszczoły lasów, Pszczoły terenów otwartych, Pszczoły chronione*), Porosty (*Wiadomości ogólne o porostach, Porosty naskalne i wielośrodowiskowe, Monitoring porostów, Znaczenie porostów, Porosty nadrzewne i naziemne*), Storczyki (*Wiadomości ogólne o porostach; Kruszczyk, Lipiennik; Gnieźnik, Listera, Tajęża, Wątlík, Wyblin; Kukulka*), Płazy (*Ropuchy, Traszki, Kumak nizinny i Grzebiuszka ziemna, Żaby, Znaczenie i ochrona płazów*).
4. Krzysztofiak A. 2000. Czynna ochrona płazów w Wigierskim Parku Narodowym. Las Polski.
5. Borejszo J., Drobelis E., Kamiński M., Lepelë M. 2000. Nad Niemnem i Czarną Hańczę. Stowarzyszenie Gmin „Wigry”.

Wigierski Park Narodowy wydał również kalendarz ścienny na rok 2001, w nakładzie 500 sztuk.

Muzeum

W 1999 roku Salę Ekspozycyjną odwiedziły 6644 osoby.

Biblioteka

Na stan księgozbioru biblioteki w 2000 roku wpisano 356 pozycji książkowych, co daje ogólną liczbę 2 278 sztuk woluminów.

3.4. Turystyka

Wigierski Park Narodowy w 2000 roku podjął wiele działań w celu racjonalnego rozwoju i zagospodarowania turystycznego, głównie jeśli chodzi o stworzenie infrastruktury turystycznej pozwalającej na realizację różnych form turystyki kwalifikowanej i obsługi turystów odwiedzających Park.

Liczbę turystów, którzy odwiedzili WPN w 2000 roku szacunkowo określa się na 60 tys. osób. Liczbę tę określono na podstawie:

- analizy stanu bazy turystycznej oraz ruchu turystycznego zorganizowanego (tabela 3)
- oszacowania indywidualnego ruchu turystycznego.

Tabela 3 Stan bazy turystycznej i ruch turystyczny na terenie WPN w latach 1998-2000

L.p.	Wyszczególnienie	Ilość miejsc	1998	1999	2000
1.	Ilość grup z kompleksową obsługą (przez WPN)		161	161	163
	Liczba osób	-	5700	5220	6641
	w tym :		51	26	12
	Liczba grup zagranicznych		1349	428	306
	Liczba cudzoziemców				
2.	Liczba sprzedanych kart wstępu	-	9000	15000	12705
3.	Liczba sprzedanych licencji wędkarskich	-	4465	4640	4450
4.	Ośrodek Edukacji Środowiskowej – noclegi	45	295	348	370
5.	Liczba uczestniczących w zajęciach w OEŚ		2500	340	394
6.	Pokoje gościnne w leśniczówkach i siedzibie Parku	38	324	257	397
7.	Pola namiotowe Wigierskiego Parku Narodowego	[namioty]	[osób]	[osób]	[osób]
	☐ Jastrzęby	100	443	1032	600
	☐ Gremzdówka	30	179	344	385
	☐ Bindużka	30	420	223	537
	☐ Za szkołą	30	1066	1100	929
8.	Pola namiotowe prywatne	[namioty]		[osób]	[osób]
	☐ W Rosochatym Rogu (J.Nowel)	20		300szac.	400
	☐ W Rosochatym Rogu (Giedrojc)	20		200szac.	200

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

	☐ W Mikołajewie (Jabłoński)	20		20szac.	50
	☐ W Wigrach (Grudkowska)	40		500szac.	600
	☐ W Maćkowej Rudzie (Z.Tarlecki)	50		100	112
	☐ W Kruszniku (M. Pietrwicz)	30		200szac.	300
	☐ W Bryzglu (I.Kulbacka)	30		200	150
	☐ W Gawrych Rudzie (J.Jaworowski)	100		200szac.	300
	☐ W Cimochowiźnie (Majewski)	10		300szac.	600
9.	PTTK w Starym Folwarku schronisko pole namiotowe	45 miejsc 200 namiotów	445 osób	595 osób 2197 noclegów	1670 osób 4680 noclegó w
10.	Pole namiotowe PTTK w Gawrych Rudzie (dzierżawa -Jaworowski)			600	400
11.	Camping "Nad Stawem" w Gawrych Rudzie 18 Domki kempingowe Pole namiotowe (20stanowisk dla 80 osób)	[osób] 15 80	80szac. 400szac.	600 2400	670 1000
12.	Ośrodki wypoczynkowe Dom pracy Twórczej w Wigrach MOKOiW w Gawrych Rudzie „Samanta”	100 90 (220 latem) 120	3575 1567 200szac.	1680 1508 400	8776 1391 0
13.	Pensjonaty Aga w St. Folwarku Anser w Gawrych Rudzie Morena w Remieńkiniu Holiday w Starym Folwarku	12 26 13 12	100szac 140szac - -	120 60 25 -	200 20 48 1000
14.	Pokoje gościnne Maria, Jerzy Peczar w Burdyniszkach	10	120	95 (34 obcokrajo wców)	80
15	Gospodarstwo Agroturystyczne - Stadnina Koni w Płocicznie Wycieczki do Parku	22	-	470 osób	650

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

	Noclegi			75 osób	
	Jazda konna			90 osób	
16.	Kwatery prywatne	17 kwater (150miejs c)	-	1500	1300
17.	Stacje wodne	[osób]			
	☐ W Wysokim Moście	24	1100	850	700
	☐ W Gawrych Rudzie	20	88		
18.	Kąpieliska				
	☐ w Krzywym	-	5000	5000	2500
	☐ przy PTTK w Starym Folwarku		2000	3000	3500
	☐ przy MOWKOiW w Gawrych Rudzie		1500	2000	2000
20.	Imprezy turystyczne				
	☐ Rajd pieszy PTTK i WPN		145	143	150
	☐ Regaty o Puchar Prezesa		85	120	100
	☐ Regaty o Błękitną Wstęgę		125	150	110
	☐ Regaty o Puchar Dyrektora WPN	-	40	110	130
	☐ Sprzątanie świata		1400	600	1000
	☐ Dzień Ziemi		600	1200	1500
	☐ Powitanie Lata Nad Wigrami		-	-	500
	☐ Regaty o Mistrzostwo Polski		-	-	80
21.	Spływy kajakowe				
	Organizowane przez PTTK Oddział Suwałki				
	Org. przez PTTK Oddział Augustów			2800	
	Org. przez Biuro usług turystycznych „Sirocco”			850	1800
	Org. przez wypożyczalnię sprzętu wodnego "Kanu"	-		(44impresy)	570
	Org. przez wypożyczalnię sprzętu wodnego "Necko"			1500	1400
	Org. przez Biuro usług turystycznych „SZOT”			300	250
	Org. przez Klub Miłośników Dzikiem Przyrody			-	200
				-	500
				-	150

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Liczba turystów w porównaniu do roku 1999 zmalała. Główną przyczyną była prawdopodobnie niesprzyjająca pogoda. Liczba osób, które wykupiły „Karty wstępu” wyniosła 12705 osób. Turyści korzystali z dobrze zagospodarowanych 190 km szlaków turystycznych (tabela 2 i 3) i ścieżek edukacyjnych. Turystycznie udostępnione były jeziora: Wigry, Pierty, Leszczewek, Omułówek, Mulaczysko, Czarne k. Bryzga, Czarne k. Gawrych Rudy oraz rzeka Czarna Hańcza. Do najpopularniejszych form turystyki w Wigierskim Parku Narodowym zaliczyć należy: turystykę przyrodniczą głównie pieszą i rowerową, a także kajakarstwo i wędkarstwo. Wzrosła liczba turystów indywidualnych, którzy odwiedzili siedzibę Wigierskiego Parku Narodowego w Krzywym. Szacujemy, że gościliśmy około 900 indywidualnych piechurów oraz około 400 rowerzystów. Oznakowane, wytyczone i dobrze zagospodarowane szlaki piesze i rowerowe cieszą się bardzo dobrą opinią. Szczególną popularnością i wysoką oceną cieszy się szlak doliną Czarnej Hańczy z kładką przez tereny podmokłe.

Tabela 4 Rodzaje i długości szlaków turystycznych występujących w WPN i otulinie [km]

Lp	Nazwa szlaku turystycznego	Długość szlaków w granicach Parku			Długość szlaku wraz z otuliną
		Odcinki Piesze	Odcinki piesze i rowerowe	Razem	
SZLAKI TURYSTYCZNE PTTK					
1.	Żółty: Kaletnik - Krzywe	6,9	10,1	17,0	17,5
2.	Zielony: Krzywe - Leszczewo - Krzywe	2,4	4,6	7,0	7,0
3.	Czarny: Stary Folwark - Szwajcaria	3,5	4,7	8,2	11,2
4.	Czerwony: Krzywe - Star Folwarku	5,0	3,0	8,0	8,0
5.	Zielony im. A. Patli wokół Wigier	20,0	29,0	49,0	49,0
6.	Czarny: Sobolewo - kładka (drogą bielańską)	-	1,6	1,6	1,6
7.	Czarny: Sobolewo - kładka (drogą łąkową)	-	1,5	1,5	1,5
8.	Niebieski: Suwałki - Danowskie	4,9	9,3	14,2	38,5
9.	Czarny: PKP Płociczno - Płociczno	-	-	-	2,7
10.	Niebieski: Węgżał - Giby	-	7,3	7,3	11,3
11.	Czarny: Wysoki Most - 19-ty Kilometr	-	2,8	2,8	2,8
12.	Czerwony: W. Most - Sernetki - W. Most	-	8,1	8,1	12,7
13.	Czerwony: Krusznik - Danowskie	-	3,0	3,0	8,0
14.	Żółty (płd. część otuliny)	-	-		13,5
15.	Czarny: (płd. część otuliny)	-	-		8,0
Razem szlaki PTTK:		42,7	85,0	127,7	193,3
DROGI ROWEROWE* oznakowane dodatkowo przez WPN, dostępne również dla pieszych		□	60,0		75,0
Razem wszystkie szlaki lądowe:		42,7	145,0	187,7	268,3

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

ŚCIEŻKI EDUKACYJNE			
☐ „LAS”	1,5		1,5
☐ „SUCHARY”	2,5		2,5
☐ „PŁAZY”	4,2		4,2
☐			
SZLAKI WODNE			
☐ Czarną Hańczą	17		45
☐ Wigrami	20		20
SZLAKI KONNE NIEZNAKOWANE	70	70	-

* Drogi rowerowe to drogi przeznaczone do ruchu rowerów, oznaczone odpowiednimi znakami drogowymi. Są to w większości ogólnie dostępne drogi gminne oraz niektóre drogi zakładowe udostępnione dla ruchu rowerowego.

Tabela 5 Zagospodarowanie turystyczne Wigierskiego Parku Narodowego w 2000 roku (dotyczy obiektów w zarządzie WPN oraz szlaków turystycznych)

L.p	Elementy zagospodarowania	Ilość
1.	Tablice informacyjne:	
	duże WPN	13
	Regulamin	11
	Mapa+ wyciąg zarządzenia	25
	Słupy z tabliczkami kierunkowymi na szlakach (ewentualnie liczba tabliczek kierunkowych)	121 słupów / 280 tabliczek
	Tablice ze szlakami rowerowymi i pieszymi	27
	Tablice opisowe przy ścieżkach przyrodniczych	14
	Tablice inne (opisać jakie)	17
2.	Daszki i ławy:	
	daszki duże	43
	Wiaty	2
	Daszki małe	21
	Ławy	62
3.	Kosze na śmiecie	54
4.	Bramy wjazdowe do Parku	4
5.	Parkingi	8
6.	Sanitariaty	8
7.	Wieże oraz platformy widokowe	7
8.	Kładki przez tereny podmokłe (ilość oraz dł. przybliżona w metrach)	6 /800m

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

9.	Inne elementy zagospodarowania	1
	schody do wieży widokowej nad jez. Pierty	200
	szlaban II Suchar	1
	bramy wejściowe na ścieżkę edukacyjną	200
	budowle gliniane	1
	urządzone miejsca piknikowe	1

Działania i wydarzenia związane z turystyką na terenie WPN w 2000 roku:

1. Sekcja turystyki obsłużyła 163 zorganizowanych grup turystów, w których łączna liczba uczestników wyniosła 6641 osób (prelekcje, zwiedzanie zbiornicy muzealnej, oglądanie filmów przyrodniczych, przeźroczy, wystawy „Ocalić od zapomnienia” przedstawiającej przedmioty, których używała miejscowa ludność w przeszłości, oprowadzanie po Parku, ogniska).
2. W 2000 roku zapoczątkowane zostały działania zmierzające do utworzenia strefy buforowej, dzięki której łatwiejsze będzie skanalizowanie (w szczególności masowego) ruchu turystycznego. Powstało miejsce piknikowe z zadaszeniem nad stołami, ławami i miejscem ogniskowym o pojemności około 150 osób. Remontowana jest stodoła, która w przyszłości będzie wykorzystywana jako miejsce spotkań turystów a także kompleks edukacyjno-informacyjno-turystyczny z możliwością obejrzenia na kasecie video filmów przyrodniczych, filmów dotyczących dziedzictwa kulturowego a także przedstawiających ludzi uprawiających stare ginące zawody.
3. Współpracowano z 22 podmiotami: osobami prywatnymi i firmami (właścicielami pól namiotowych, kwater agroturystycznych, wypożyczalni sprzętu wodnego, ośrodków wypoczynkowych), zlokalizowanych na terenie Parku, które rozprowadzały karty wstępu, licencje wędkarskie, materiały informacyjne o Parku. Przed sezonem b.r. będziemy starali nawiązać ściślejszą współpracę z kolejnymi podmiotami np. biurami turystycznymi organizującymi spływy po Wigrach i Czarnej Hańczy, celem lepszego wyegzekwowania nabywania „Kart wstępu do Wigierskiego Parku Narodowego” i sprawniejszego monitoringu ruchu turystycznego.
4. Wigierski Park Narodowy nawiązał współpracę z miejscową ludnością, z którą to przygotował bardzo atrakcyjne programy wypoczynkowe, poznawcze, promujące aktywny wypoczynek na terenie Parku i otuliny poczynając od 2-3 dni a także dłuższe w formie 7-14 dniowych turnusów.
5. Trwały prace nad ogłoszonym w kwietniu konkursem: „Ocalić od zapomnienia”, którego celem jest zgromadzenie przy pomocy miejscowej ludności starych przedmiotów codziennego użytku, narzędzi używanych w gospodarstwie rolnym i warsztatach rzemieślniczych, które po zakończeniu konkursu eksponowane będą w zabytkowym budynku w pobliżu siedziby Parku.
6. Uzupełniono oznakowanie istniejących szlaków turystycznych oraz wymieniono tablice zniszczone. Obecnie w Parku funkcjonuje 190 km oznakowanych szlaków turystycznych, z tego 45 km rekomendowanych dla turystów pieszych i 145 km szlaków uniwersalnych - pieszych i rowerowych. W przeliczeniu na jednostkę powierzchni łądu lokuje nas to na piątym miejscu wśród 22 polskich

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

parków narodowych. Z przebiegiem niektórych szlaków znakowanych pokrywają się, wyznaczone na mapie WPN szlaki konne. Mamy ich w WPN 70 km.

7. W dniach 21-25 luty odbyło się seminarium „Turystyka i edukacja środowiskowa na przygranicznych obszarach Polski i Litwy” zrealizowane w ramach projektu „Zrównoważony rozwój polskich i litewskich obszarów chronionych” finansowany przez program PHARE CREDO. W seminarium udział wzięli przedstawiciele Dzukijskiego PN oraz kilku Parków Regionalnych Litwy. Podczas seminarium zostały wygłoszone wykłady na temat Rozwoju turystyki i agroturystyki na Suwalszczyźnie i południowej Litwie, Działalności edukacyjnej Dzukijskiego i Wigierskiego Parku Narodowego. Podczas wycieczek terenowych uczestnicy seminarium zapoznali się ze ścieżkami edukacyjnymi, zagospodarowaniem turystycznym, kwaterami agroturystycznymi.
8. 7 lipca uroczystie oddano do użytku zmodernizowany przy pomocy finansowej PHARE STRUDER II i Ekofunduszu szlak turystyczny. Na uroczyste otarcie zostali zaproszeni: przedstawiciele: Komisji Europejskiej, Polskiej Agencji Rozwoju Regionalnego, Sejmiku Samorządowego Województwa Podlaskiego, Starostwa Powiatowego, wójtowie oraz wykonawcy robót. W ramach projektu zostały zrealizowane następujące zadania:
 - ❑ remont i przedłużenie do 390 m. kładek przez tereny trudnodostępne w dolinie Czarnej Hańczy,
 - ❑ budowa 2 wież widokowych, w dolinie rzeki Wiatrołuża oraz w Nowej Wsi,
 - ❑ budowa parkingu koło wieży widokowej „Wiatrołuża” i remont parkingu koło wieży w Leszczewie
 - ❑ generalny remont pokoi gościnnych w leśniczówce w Gawarcu,
 - ❑ montaż 18 tablic informacyjnych,
 - ❑ ustawienie 2 zadaszeń turystycznych po obu stronach kładki
 - ❑ ustawienie nowych słupów, z tabliczkami kierunkowymi na szlakach
- 10 Przygotowano do druku drugie, poprawione wydanie broszury "Rowerem po Wigierskim Parku Narodowym". Wydanie to będzie wzbogacone o wersję niemiecką a jego druk przewidywany jest na początku 2001 roku. (7 tys. sztuk: 4 wersja polska , 2 tys. niemiecka , 1 tys. angielska)
9. Wigierski Park Narodowy wraz z PTTK jak co roku był współorganizatorem stałych imprez turystycznych:
 - XXXI Ogólnopolski Rajd Narciarski - Wędrówki Północy (29.01 –5.02). Piękny krajobraz, surowy klimat i regionalna kuchnia przyciągnęła ok. 150 osób z całej Polski. Celem tej imprezy jest propagowanie turystyki kwalifikowanej, narciarstwa nizinnego, promocja atrakcyjnych turystycznie terenów Suwalszczyzny. Wigierski Park Narodowy był fundatorem wielu bardzo cennych nagród na ww. imprezę.
 - X Ogólnopolski Wielodyscyplinowy Rajd po Wigierskim Parku Narodowym (31.05-3.06), w którym wzięło udział 150 osób.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- Regaty Żeglarskie: o Puchar Prezesa Oddziału PTTK - 100 osób, o Puchar Dyrektora Wigierskiego Parku Narodowego - 130 osób, o Błękitną Wstęgę Wigier - 110 osób i Mistrzostwa Polski w klasie Omega Drewniana - 80 osób.
 - „Powitanie lata nad Wigrami” - nową impreza, w której wzięło 500 osób.
 - „Długodystansowy Wyścig Psich Zaprzęgów” - 5 stycznia 2000 roku na terenie Parku odbywał się jeden z etapów tego wyścigu.
 - „Szantykałuża – spotkanie z piosenką żeglarską Suwałki – Wigry 2000”, 19-20.08.
10. Podobnie jak w minionych latach tak i 2000 roku Wigierski Park Narodowy brał czynny udział w targach turystycznych i wystawach bądź przekazał materiały promocyjne, Były to:
- VIII Targi Turystyczne w Białymstoku w dniach 18-20 lutego, podczas których wraz z Urzędem Miasta w Suwałkach otrzymaliśmy wyróżnienie Marszałka Województwa Podlaskiego w kategorii „Najlepsza oferta turystyki przyjazdowej”,
 - „ITB 2000” w Berlinie 11-15-10 marca, „Salon des Vacances” w Brukseli (16-23.03),
 - Targi turystyczne w Katowicach ”Glob” (13-16.04),
 - akcja promująca region Podlasia na festynie polsko niemieckim w dniu 8 lipca w Hanowerze,
 - Targi turystyczne Warsaw TOUR + Travel w Warszawie (21-23.09),
 - VII Międzynarodowe Targi Kowieńskie Polska Wystawa Narodowa POLEXPORT 2000 w Kownie w dniach 17-19.10,
 - Tour Salon w Poznaniu 19-22.10.
11. Ponadto promowaliśmy oferty aktywnego wypoczynku w prospekcie informacyjnym i CD wydanych przez SIRT, na mapach: „Zielone Płuca Polski”, gminy Nowinka oraz mapie „Muzea w Polsce”, w folderze Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podlaskiego.
12. W ramach promocji przekazaliśmy ogółem na targi turystyczne, imprezy turystyczne, biurom turystycznym, samorządom, współpracującymi z Parkiem parkom litewskim, francuskim i niemieckim, uczestnikom szkoleń i konferencji odbywających się w Parku, osobom zainteresowanym, szkołom podstawowym, średnim oraz studentom
- Okolo:
- 100 albumów Wigierskiego Parku Narodowego
 - 100 kaset z filmem o Wigierskim Parku Narodowym
 - 500 folderów Wigierski Park Narodowy
 - 1000 przewodników po ścieżkach
 - 500 map turystycznych
 - 1000 plakatów
 - 1000 przewodników „Rowerem po Wigierskim Parku Narodowym”
 - 1000 pakietów edukacyjnych
 - po 1000 nalepek, znaczków
 - 8000 szt. ulotek „Pokoje gościnne w Wigierskim Parku Narodowym” –(wersja polska i niemiecka)
 - 5000 szt.ulotek „Ośrodek Edukacyjny WPN”
 - 5000 szt. ulotek „ Wigierski Park Narodowy zaprasza”

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- 5000 szt. ulotek „Poznaj Wigierski Park Narodowy”
- 1000 szt. ulotek „Aktywny wypoczynek w WPN”
- 1000 szt. ulotek promujących konkurs „Ocalić od zapomnienia”
- 2000 ulotek „Bóbr”
- 3000 ulotek „Ścieżka edukacyjna Suchary”

19. Wigierski Park Narodowy mając na uwadze, iż potrawy kuchni narodowej i regionalnej są istotnym elementem w promocji turystyki polskiej zachęcił 3 osoby zajmujące się agroturystyką na terenie Parku do wzięcia udziału w Ogólnopolskim Konkursie „Typowa potrawa regionalna” pod patronatem Polskiej Organizacji Turystycznej i Podlaskiego Urzędu Marszałkowskiego. Jedna z tych osób uzyskała wyróżnienie.
20. Trwały dalsze prace nad realizacją projektu " Regionalny Komputerowy System Informacji Turystycznej i Promocji Regionu Przygranicznego Polski i Litwy". Głównym wykonawcą projektu jest Suwalska Izba Rolniczo - Turystyczna, biorą w niej udział podmioty z przygranicznych obszarów Polski i Litwy. W bieżącym roku został zainstalowany przy stróżówce Parku ogólnodostępny kiosk informacyjny, który zapewnia całodobową obsługę turystów w zakresie informacji turystycznej. Korzystanie z niego jest dość łatwe i przejrzyste, istnieje możliwość tworzenia skomplikowanych zapytań, system ten daje możliwość jednoczesnego korzystania z danych przez dużą liczbę osób. Jest dostępny także przez internet. Dane zawarte w systemie podane są 4 językach: polskim, angielskim, niemieckim, litewskim. W ramach tego projektu sekcja turystyki otrzymała komputer z całym osprzętem, drukarkę, celem aktualizacji danych dotyczących obiektów znajdujących się na terenie Parku. Komputer ten współpracuje z systemem informacji turystycznej, przekazuje zaktualizowane informacje.
21. Podjęliśmy pierwsze kroki w celu nawiązania współpracy z partnerem austriackim i szwajcarskim w zakresie turystyki.
22. Udzielaliśmy informacji turystycznej zainteresowanym biurom turystycznym, punktom informacji turystycznym, osobom prywatnym na temat możliwości uprawiania turystyki w WPN.
23. Realizowaliśmy usługi recepcyjne bazy noclegowej własnej oraz prywatnej, znajdującej się w granicach Parku i otuliny.
24. Opracowaliśmy nowe ulotki „Wigierski Park Narodowy zaprasza”, „Poznaj Wigierski Park Narodowy”
25. Zostało zorganizowane szkolenie wyjazdowe (22-24.11) pracowników Parku, współpracujących z Parkiem nauczycieli przewodników oraz osób prowadzących kwatery agroturystyczne i przedstawicieli Urzędu Miasta - Wydziału Turystyki. W programie szkolenia była wizyta w Państwowym Muzeum Etnograficznym w Warszawie, gdzie poza zwiedzaniem sal wystawowych uczestnicy obejrzeli filmy edukacyjne oraz wysłuchali referatu Pani Małgorzty Orlewicz – kierownika działu oświatowego na temat „Edukacja dzieci i młodzieży”. W wyniku tych prezentacji Wigierski Park Narodowy zdecydował o zakupie filmów edukacyjnych:

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- „Len”
- „Garnki ze Studzianego Lasu”
- „Połów ryb ością (z lat 50-tych)”
- „Jak to ze lnem było”
- „Wypiek chleba”

w celu wykorzystania ich w zajęciach edukacyjnych. W trakcie szkolenia uczestnicy zapoznali się ze zbiorami Muzeum Myślistwa i Jeździectwa w Warszawie a także bogatymi zbiorami Muzeum Rolnictwa w Ciechanowcu.

29. Pracownicy sekcji turystyki brali udział w szkoleniach zagranicznych:

- (a) „Szkolne i pozaszkolne formy kształcenia kadr dla turystyki – doświadczenia europejskie” w powiecie Müritz (Niemcy)
- (b) „Fachowy język niemiecki w ochronie przyrody i komunikacji”, 11-18.11, w Schneverdingen (Niemcy).

Zagrożenia wypełniania funkcji turystycznej.

Dużym problemem są objawy wandalizmu, widoczne na ścieżkach przyrodniczych i szlakach turystycznych, gdzie zniszczono bądź skradziono tablice informacyjne. Usuwanie skutków "odpoczynku pseudoturystów" na terenie WPN pociąga ze sobą duże nakłady finansowe. Dla przykładu utrzymanie porządku na ścieżkach i szlakach, wywóz nieczystości i śmieci z parkingów w 2000 roku kosztowało Park około 22.720,13 złotych.

4. INFORMATYKA

Zasoby

Obecnie w posiadaniu Wigierskiego Parku Narodowego znajduje się 47 komputerów (z czego dwa to komputery przenośne). 37 komputerów znajduje się w budynku głównym i 10 w leśniczówkach na terenie Parku. Oprócz tego WPN posiada również drukarki, skanery, ploter, projektor multimedialny oraz użytkuje 2 zestawy komputerowe w ramach programu informacji turystycznej. Szczegółowe dane dotyczące sprzętu komputerowego w WPN przedstawia załącznik 21.

Większość komputerów pracujących w Wigierskim Parku Narodowym działa pod kontrolą systemu operacyjnego Windows 98. Podstawowym pakietem biurowym jest MS Office Professional 7.0.

Na terenie budynku Dyrekcji Wigierskiego parku Narodowego uruchomiona jest sieć lokalna - LAN. Obecnie prawie wszystkie komputery są podłączone do sieci. Sieć LAN jest siecią serwerową, z serwerem pracującym pod kontrolą systemu operacyjnego Windows NT 3.51 Server. Jeden komputerów funkcjonuje jednocześnie jako stacja robocza i serwer dla stanowiska informacji

turystycznej. Sieć LAN ma topologię gwiazdy. Sieć posiada 3 koncentratory (HUB) - 24 -portowy i 12 portowy firmy 3Com (linkBuilder FMS II) oraz 8 portowy HUB Genius GH4080 SE zainstalowany w księgowości.

Serwer jest komputerem klasy Pentium 133 MHz z 64 MB RAM i 18 GB pamięci dyskowej. Codziennie dokonywane są backupy danych zgromadzonych na serwerze.

Komputery pracujące w sieci LAN mają dostęp do internetu poprzez łącze dzierżawione (28.8) zapewniany to sprzętowy Serwer Proxy MTPSR1 - 100 firmy MultiTech Systems.

Park posiada własną skrzynkę e-mail: wigry_pn@su.onet.pl. 4 czerwca 2000 roku WPN uruchomił własną stronę www.wigry.win.pl. W 2000 roku odwiedziło ją 3229 osób.

W 2000 roku w WPN sprawami informatyki zajmowali się dwaj pracownicy:

1. Administrator sieci LAN - generalny nadzór nad siecią;
2. Specjalista ds. geodezyjno - informatycznych – pomoc użytkownikom sieci, zakupy sprzętu, wdrażanie GIS.

W 2000 roku dokonywano modernizacji posiadanego sprzętu takich jak dodawanie pamięci operacyjnych, twardych dysków, wymiana płyt głównych, i procesorów. Przeprowadzono przetarg i zrealizowano zakup 16 zestawów komputerowych.

Dwa zestawy komputerowe WPN użytkuje jako uczestnik programu komputerowej informacji turystycznej. Właścicielem i administratorem zestawów jest Suwalska Izba Rolniczo Turystyczna.

Po dokonaniu zakupu komputerów do budynku głównego nie wszyscy użytkownicy mają dostęp do sieci ze względu na braki w okablowaniu. Ponadto możliwości połączeniowe koncentratorów są już w pełni wykorzystane.

Wykonano starania mające na celu zwiększenie prędkości łącza dzierżawionego zapewniającego dostęp do Internetu, po dokonaniu pomiarów linii ze względu na odległość siedziby WPN od najbliższej centrali telefonicznej modernizacja okazała się niemożliwa.

System Informacji Geograficznej

W 2000 roku kontynuowano prace nad wdrażaniem Systemu Informacji Geograficznej, dotyczyły one w szczególności:

- wykonania (wspólnie z pracownikiem Uniwersytetu Wamińskiego- Mazurskiego) obliczeń umożliwiających **przeliczenie pozycji** pozyskanych odbiornikiem GPS na układ współrzędnych posiadanych przez WPN map gospodarczych; prace zakończone;
- **usuwania pomyłek** na istniejących numerycznych mapach gospodarczych (opisy pododdziałów, przynależność linii oddziałowych do sąsiednich oddziałów, itp.); praca zaawansowana w 50%;
- **obróbki danych tabelarycznych** Biura Urządzenia Lasu dotyczących opisu taksacyjnego, umożliwiającej przyłączenie danych opisowych do obiektów geograficznych; praca zaawansowana w 50%;

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- ❑ **budowa modelu bazy danych** dla polskich parków narodowych, w ramach polsko - duńskiego projektu o tej samej nazwie; praca zaawansowana w 50%;
- ❑ **analiza rynku systemów GPS** w celu określenia możliwości zastosowania do lokalizacji na jeziorze Wigry; prace zakończono.

Obecne zastosowania GIS w WPN:

- ❑ analiza zagrożenia pożarowego, szczegółowa mapa p.poż;
- ❑ analiza wieku drzewostanu; do celów podatkowych;
- ❑ zestawienia długości dróg, szlaków, powierzchni dzierżaw;
- ❑ mapy tematyczne obszarów chronionych; turystyka;
- ❑ monitorowanie badań osadów na jeziorze Wigry

5. ANALIZA I OCENA DZIAŁALNOŚCI PRZYRODNICZEJ I OCHRONNEJ

5.1. Ochrona ekosystemów leśnych

5.1.1. Strefy ochrony ścisłej

Plan Ochrony WPN określa następujące strefy ochrony ścisłej:

Tabela 6 Zestawienie obszarów ochrony ścisłej na terenie WPN

Lp.	Nazwa obszaru ochrony ścisłej	Położenie - oddział, pododdział wg Planu Ochrony WPN	Pow. w ha
1	2	4	5
1.	Wiatrołuża I	1c,d,f,g,i, 2b,d,i,j, 3b,c,g,k,m, 4 f,g,h	28,68
2.	Wiatrołuża II	5m,z,cx, 6d,h , 7 i,j,k, 8 l,m. 9ix, 14 g,h , 15 a,c, 16a, 17a,b ,18 a,b	20,58
3.	Wiatrołuża III	21b,j,k,l,p,r,24f,x, 25a,b, 26a,b,f , 54k	14,99
4.	Maniówka	11d,f,g, 12b,c,f,l,n,o,y	6,89
5.	Wądołek I	40g,h	2,12
6.	Kamionka	43b,c,d,f,l,m,n, 61d,f,g,h,m, 77Aa,b,c,d,f, 78c,d,f,g,h,i,j,k,l,m,n	34,95
7.	Czarna Hańcza	86a,g,h,j,l,n,p, 87a,b, 98f,g,i,j,k,o, 98A cały, 99a,b,c,g,h,i,j,d, 110b,c,d,h,i,j,l,m, 111a,b,c,d,f,h,j,n,o,p. 121c,d,f, 122a,i,l,m.,n, 128 cały, 129a,b, 135h,j,k, 136c,d, 143 b,c, 144b,c, 179, 180, 181, 182	126,40
8.	Kompleks jezior Długie, Muliczne, Okrągłe	127h, 134f, 141a,b,f, 150cz, 194, 195, 196	150,83
9.	Suchar Wielki	147c,d, 157b, 193	14,81

10.	Jeziro Białe	192	101,50
11.	Suche Bagno	253b,f, 274c, 275a, 276a,b,c, 277g,h,i, 278c	40,07
12.	Parowy	233i, 266d,i,j, 267g,h,i,l, 285a,b, 301d,f,j	33,12
13.	Wierchstaw	360h,i, 361d,f,g,h,i,j, 370a,b,c,d,f,h	24,81
14.	Obszar ochrony ścisłej	235g, 236a,b,c,d,f	23,62
		RAZEM	623,17

Tabela 7 Zestawienie powierzchni ochrony ścisłej według rodzajów użytków gruntowych [ha]

Wyszczególnienie	Powierzchnia	% powierzchni Parku
Lasy	283,03	1,88
Wody	253,52	1,68
Użytki ekologiczne	85,96	0,57
Rola	0,66	
Ogółem	623,17	4,13

5.1.2. Ochrona lasu

W 2000 roku wykonano szereg czynności związanych z ochroną ekosystemów leśnych Parku. Jednym z istotnych elementów w tym zakresie było ograniczanie i prognozowanie występowania szkodliwych owadów. W celu ograniczenia występowania korników wyłożono pułapki:

- feromonowe - 287 szt. (planowano 278, o 9 szt. więcej wystawił O.O. Krzywe). Zastosowano pułapki lejkowe - IBL3, ekranowe - IBL2Bis, rury Bohregarda. W celu zwabienia korników wyłożono feromon ipsodor. Co roku po konsultacji ze specjalistami z Zespołu Ochrony Lasu w Olsztynie, dotyczącej zagrożenia drzewostanów Parku przez kornika, stopniowo zmniejszona jest ilość pułapek.
- klasyczne - 25 szt. - wykorzystano w tym celu głównie wiatrołomy i wywroty oraz drzewa uszkodzone.

W okresie zagrożenia przez kornika drukarza prowadzono wyszukiwanie drzew trocinkowych oraz systematyczną kontrolę wyłożonych pułapek. Zajmowało się tym 10 osób, które przepracowały łącznie 5589 godzin.

Nie korowano surowca drzewnego w większej ilości (tylko 6 m³), ze względu na jego terminowy wywóz z lasu. Natomiast zrębkowano gałęzie po usuniętych świerkach, znacznie przekraczając planowane koszty w tym zakresie (plan – 1280 godz., wykonanie – 5325 godzin). Tak duże przekroczenie planu było związane z koniecznością pilnego usuwania złomów i wywrotów spowodowanych przez wicherę, która przeszła w grudniu 1999 r. nad północno-wschodnią Polską.

W ramach prognozowania występowania szkodliwych owadów przeprowadzono:

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- próbne poszukiwania owadów w ściółce i zebrano materiał ze 163 powierzchni próbnych w stałych partiach kontrolnych.
- próbne odłowy brudnicy mniszki z 53 szt. pułapek feromonowych, w których zastosowano feromon o nazwie Lymodor.
- W dalszym ciągu była utrzymywana ścisła współpraca z Zespołem Ochrony Lasu w Olsztynie w zakresie oceny zagrożenia lasów WPN na podstawie przesłanych materiałów tj:
 - wykazów zagrożenia drzewostanów przez szkodniki wtórne,
 - wyników i materiałów z próbnych poszukiwań szkodników sosny,
 - wyników odłowów brudnicy mniszki na pułapki feromonowe,
 - kwestionariusza występowania abiotycznych czynników szkodotwórczych.

Wyniki oceny stwierdzają jednoznacznie, że w drzewostanach Parku nie występuje zagrożenie ze strony szkodników pierwotnych i wtórnych oraz czynników abiotycznych.

W ramach ochrony lasu przed zwierzyną zastosowano:

- zabezpieczanie chemiczne repelentem o nazwie Arborol A1 . Zabezpieczono 92,07 ha upraw (plan 98,62 ha). Na 1 ha powierzchni smarowano ok. 2 tys. sadzonek.
- zabezpieczanie mechaniczne na pow. ok. 22 ha upraw. Zastosowano w tym celu osłony indywidualne (Db i inne liściaste) – 3,55 tys. szt. , zakładano osłonki spiralne i kolce (Św, So) w ilości 51,6 tys. szt oraz zdjęto 32,5 tys. osłonek na pow. ok. 12 ha,
- naprawiano stare grodzienia i uszkodzone tuby osłaniające sadzonki – w tym zakresie nieznacznie przekroczono koszty z powodu szkód wyrządzonych przez wspomnianą wicherę.

Zakup większości materiałów oraz koszty robocizny i usług w zakresie ochrony lasu zostały sfinansowane, ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5.1.2. Redukcja zwierząt podlegających regulacji ilościowej

Podobnie jak w latach poprzednich w roku 2000 obowiązywały zasady i wytyczne w sprawie redukcji niektórych gatunków fauny na terenie Wigierskiego Parku Narodowego, określone w Zarządzeniu Nr 29 Dyrektora Parku z 1995 roku.

W związku z potrzebą ochrony upraw, młodników i naturalnych odnowień przed zgryzaniem oraz ograniczeniem szkód w uprawach rolnych wyrządzanych przez zwierzynę, w oparciu o wymienione Zarządzenie oraz „Zasady gospodarowania populacją jeleniowatych na terenie Puszczy Augustowskiej”, zaplanowano na rok 2000 redukcję populacji zwierzyny grubej na terenie Wigierskiego Parku Narodowego o 133 szt., w tym 33 jelenie, 40 saren i 60 dzików. Zredukowano 32 szt., co stanowi 24% założonego planu, w tym dzik - 21 szt, sarna - 10 szt, jelen - 9 szt. Szczegółowa analiza redukcji przedstawiona została w załączniku nr 11 i 11A.

W marcu 2000 r. przeprowadzono inwentaryzację zwierzyny metodą liczenia tropień na transektach – tzw. „karpacką”. Wyznaczono transekty – przejezdne drogi leśne i zatarto na nich w wyznaczonym dniu napotkane tropy zwierząt. W kolejnych dniach notowano świeże tropy na śniegu każdorazowo je zacierając. Miejsce tropów rejestrowano przy pomocy licznika samochodowego.

Akcję inwentaryzacji zwierzyny przeprowadzono na terenie całej Puszczy Augustowskiej w tym samym czasie. Wyniki liczenia tropień zostały opracowane przez prof. dr hab. Bogusława Bobka z Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie (przedstawiono je w załączniku nr 11c – w kol. „stan na 31 marca 2000 r.”)

Podobnie jak co roku, od kwietnia do września, komisja składająca się z pracowników terenowych Parku szacowała szkody wyrządzone przez zwierzynę łowną w uprawach i płonach rolnych. W porównaniu do poprzedniego roku zredukowana powierzchnia tych szkód znacznie wzrosła, z 17,20 ha do 31,82 ha (o 85 %), tym samym wzrosły koszty wypłaty odszkodowań (plan-20.000 zł, wykonanie-23.375 zł). Spowodowało to szybkie nadejście wiosny i ustąpienie pokrywy lodowej, co umożliwiło dzikom, wcześniejsze niż zwykle, wyjście na pola w poszukiwaniu żeru. Powodem wzrostu wypłaty odszkodowań, oprócz zwiększonej powierzchni szkód, były wysokie ceny produktów rolnych w związku z wystąpieniem suszy. Największe szkody wyrządziły jelenie i dziki w uprawach zbóż (18,43 ha pow. zred.) oraz dziki na łąkach i pastwiskach (11,07 ha pow. zred.). Powierzchnia zredukowana uszkodzonych upraw ziemniaków była niewielka, ale wartość odszkodowań wysoka.

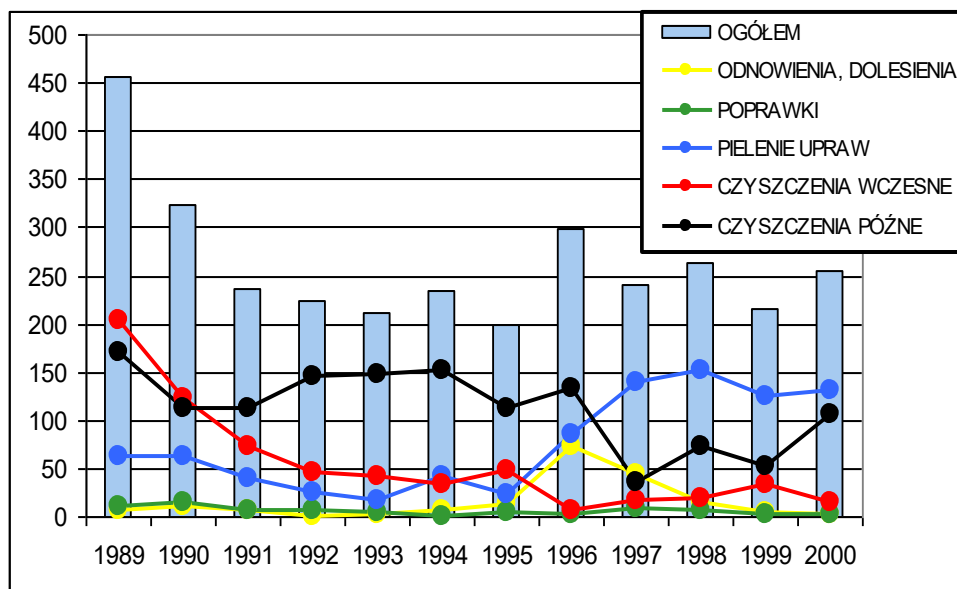
W maju oszacowano szkody wyrządzone przez zwierzynę w uprawach i młodnikach. Wystąpiły one na powierzchni 89,52 ha: w tym uszkodzenia w uprawach na pow. 64,21 ha, a w młodnikach na pow. 25,31 ha. Jest to znaczny spadek rozmiaru szkód w porównaniu do roku ubiegłego, kiedy łączna powierzchnia uszkodzonych upraw i młodników wynosiła 211,76 ha.

5.1.3. Hodowla lasu

W roku 2000 wykonano następujące zabiegi ochronne z zakresu hodowli lasu (zał. nr 8):

- odnowienia, dolesienia luk i przerzedzeń ⇒ 2,93 ha - 100 % powierzchni planowanej,
- poprawki i uzupełnienia ⇒ 2,46 ha - 101 % powierzchni planowanej,
- wyprzedzające przygotowanie gleby pod odnowienia w roku 2001 ⇒ 7,55 - 107 % powierzchni planowanej,
- pielęgnowanie gleby, niszczenie chwastów na uprawach ⇒ 129,86 ha - 99 % powierzchni planowanej,
- czyszczenia wczesne ⇒ 15,15 ha - 100 % powierzchni planowanej,
- czyszczenia późne ⇒ 104,92 ha - 96 % powierzchni planowanej,
- melioracyjne przygotowanie powierzchni ⇒ 6,89 ha - 101 % powierzchni planowanej

Rysunek 1 Analiza wykonania prac z zakresu hodowli lasu w latach 1989 - 2000 [ha]

Wykonanie powierzchniowe prac z zakresu hodowli lasu w 2000 roku w rozbiciu na obwody ochronne przedstawia poniższa tabela:

Tabela 8 Wykonanie powierzchniowe prac z zakresu hodowli lasu w 2000 roku

Obwód Ochronny	Dolesienia luk i przerzedzeń	Przyg. gleby pod odnow.	Poprawki i uzupełnienia	Pielenie upraw	Czyszczenia wczesne	Czyszczenia późne	Melioracje
Lipniak		0,24	0,11	1,72		12,34	0,24
Krzywe			0,50	9,78	2,47	16,76	
Leszczewek	2,3	1,50	0,34	29,12	2,00	8,14	1,50
Gawarzec		1,50	0,21	42,49	5,10	15,12	1,50
Słupie		3,85	0,25	28,09	1,25	4,46	3,65
Powały	0,25	0,10	0,01	7,46	3,70	5,91	
Krusznik		0,36		5,75	0,63	8,29	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Lipowe				0,78			
Mikołajewo	0,38		0,54	1,25		18,54	
Wysoki Most			0,50	3,42		15,36	
RAZEM	2,93	7,55	2,46	129,86	15,15	104,92	6,89

Tabela 9 Wykorzystanie materiału sadzeniowego w 2000 roku

Gatunek	Ilość w tys. sztuk
So 2/0	2,8
Św 2/0	10,4
Dbisz 3/0	9,8
Lp 2/1	2,4
Kl 3/0	1,5
Gb 3/0	4,9
Głg 2/0	0,3
Róża 1/2	0,02

Sadzonki zakupiono w Nadleśnictwie Suwałki. Zgodnie z leśną regionalizacją dla nasion i sadzonek w Polsce, WPN wykorzystuje materiał sadzeniowy pochodzenia z mikr. 204. Prowadzony co roku zbiór nasion w obrębie parku daje możliwość produkcji sadzonek rodzimego pochodzenia. W roku 2000 zebrano następujące ilości nasion: 8,3 kg klona, 12,3 kg graba, 115 kg dęba, 0,5 kg lipy, 10 kg jesionu, 6,2 kg głogu.

Tabela 10 Wykorzystanie materiału sadzeniowego w latach 1990 - 2000

Rok	Odnowienia, poprawki i uzupełnienia, dolesienia [ha]	Liczba sadzonek w tys. sztuk
1990	27	206
1991	21	108
1992	8	40
1993	7,5	42
1994	14,5	42
1995	18,5	105
1996	73	477
1997	51,4	356
1998	21,6	137
1999	7,03	47
2000	5,39	32

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Wniosek szczegółowy z hodowli lasu (analizując całościowo) w roku 2000 wykonano w 98 %. (powierzchnia planowana 275 ha - wykonana 270 ha) Różnica dotyczy głównie upraw przewidzianych do pielienia i prowadzenia czyszczeń późnych. Niewykonanie całościowe niektórych pozycji wniosku szczegółowego związane było z objęciem przez Plan Ochrony (wprowadzony w życie w 2000 r.) planowanych powierzchni do ww. zabiegów obszarem ochrony ścisłej lub o zerowej aktywności.

Zwiększenie prac na niektórych pozycjach nie wpłynęło na koszty całkowite hodowli lasu, gdyż przeprowadzony przetarg na prace z zagospodarowania lasu spowodował ograniczenie wydatków w stosunku do kosztów planowanych.

Wg stanu na dzień 30.09.2000 dokonano oceny udatności upraw zakładanych w 1996 i 1999 roku. W trakcie oceny brano pod uwagę następujące elementy: stopień pokrycia powierzchni, oznaki chorobowe i uszkodzenia, skład gatunkowy, forma zmieszania gatunków.

Większość upraw - 87,4% - oceniono na bardzo dobre, 12,3% na dobre i 0,3% jako zadowalające.

Zbiorczą ocenę udatności upraw w pierwszym i drugim roku ich istnienia przedstawia poniższa tabela:

Tabela 11 Raptularz wyników oceny udatności upraw w WPN stan na 30.09.2000

Obręb Ochronny	Ilość upraw ocenianych	Pow. upraw ocenianych	I OCENA UPRAW		pow. upraw w stop .		II OCENA UPRAW		pow. upraw w stop .	
			z roku: 1999		ilość upraw w stop.		z roku: 1996		ilość upraw w stop.	
			Ogółem	Bdb.	db.	zad.	zła	bdb.	db.	zad.
WIGRY	65	60,39	3,55	0	0	0	8,84	8	0	0
			7	0	0	0	0	8	0	0
M. RUDA	24	19,35	0	0,08	0	0	7,3	1,69	0,28	0
			0	1	0	0	6	5	2	0
WPN	89	79,74	3,55	0,08	0	0	66,14	9,69	0,28	0
			7	1	0	0	6	3	2	0

W roku 2000 Wigierski Park Narodowy dokonał wstępnej oceny potrzeb w zakresie ochrony zasobów genowych. Opracowano listę 69 gatunków drzew, krzewów i wybranych roślin zielnych, dla których ustalono konkretne działania ochronne. Wobec dwóch gatunków (Żurawina drobnolistkowa - *Oxycoccus microcarpus*, Wierzba czarniawa - *Salix myrsinifolia*) uznano iż należy podjąć ochronę „in situ” (ochrona różnorodności genetycznej metodami konserwatorskim oraz zakładanie upraw nasiennych, zachowawczych) i „ex situ” (systematyczny zbiór i długookresowe przechowywanie nasion). Szczególną formą ochrony, wykorzystując w tym celu dostępne w praktyce metody, należy objąć Brzozę niską (*Betula humilis*).

5.1.4. Pozyskanie i sprzedaż drewna

Silnie wiejący wiatr w grudniu 1999 roku spowodował w drzewostanie duże szkody, których wielkość oszacowano na 16 tys. m³. Głównym zatem zadaniem cięć sanitarnych w I półroczu 2000 roku było usunięcie skutków wichury. Zmobilizowano maksymalną ilość sił i środków w celu uporządkowania stanu sanitarnego lasu. W wyniku sprawnie i prawidłowo przeprowadzonych działań w okresie od stycznia do maja 2000 usunięto z powierzchni złamane i wywrócone drzewa. Pozostawienie ich w środowisku leśnym po tym okresie spowodowałoby zagrożenie gradacyjnego wystąpienia owadów. Pozyskanie drewna w związku z usuwaniem skutków wichury przedstawiało się następująco:

1. analiza ogólna:

✓ masa złomów i wywrotów ogółem	- 16,68 tys.m ³
✓ w tym iglaste	- 16,41 tys.m ³
✓ liściaste	- 0,27 tys.m ³

2. analiza sortymentowa:

✓ wielkowymiarowe	- 12,19 tys.m ³
✓ średniowymiarowe	- 4,49 tys.m ³

3. analiza gatunkowa:

✓ sosna	- 7,22 tys.m ³
✓ świerk	- 9,19 tys.m ³
✓ brzoza	- 0,22 tys.m ³
✓ pozostałe	- 0,05 tys.m ³

Ogółem w wyniku cięć przygodnych (posusz, wiatrołomy) pozyskano w ciągu całego roku 17,67 tys.m³, w tym 17,37 tys.m³ gatunków iglastych i 0,30 tys.m³ liściastych.

Masa usuniętych drzew posuszowych (opanowanych przez owady) wyniosła 0,99 tys.m³, co wskazuje na bardzo dobrą kondycję zdrowotną drzewostanów w Parku. Wielkość pozyskanej grubizny w ramach cięć przygodnych stanowi 97% założonego planu.

Po zakończeniu prac porządkowych przystąpiono w czerwcu do wykonania planowych zabiegów cięć pielęgnacyjnych. Ich realizacja wynikała z zatwierdzonego Planu Ochrony Wigierskiego Parku Narodowego i dotyczyła I okresu realizacji jego zadań.

W analizowanym okresie w ramach zabiegów ochronnych ZO1, ZO2 i ZO3 pozyskano ogółem 13,51 tys.m³ surowca drzewnego, z czego 11,42 tys.m³ to gatunki iglaste, a 2,09 tys.m³ liściaste. Przyjęty plan masowy został zrealizowany w 99%. Natomiast plan powierzchniowy wykonano w całości, tj.:

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- ✓ trzebieże wczesne - 283,08 ha
- ✓ trzebieże późne - 146,61 ha.

Zasadność i dobra jakość przeprowadzonych zabiegów pielęgnacyjnych potwierdzone zostały przez jednostki kontroli zewnętrznej Ministerstwa Środowiska i Najwyższej Izby Kontroli.

Ogółem w 2000 roku w Wigierskim Parku Narodowym pozyskano 31,84 tys.m³ drewna, z tego 31,18 tys.m³ grubizny i 0,66 tys.m³ drewna małowymiarowego. Pozyskanie w ramach użytków przygodnych stanowiło 57% ogólnej masy drewna. Pozostałe 43% masy pochodziło z cięć pielęgnacyjnych. Taka proporcja wynikała przede wszystkim z konieczności porządkowania drzewostanów uszkodzonych przez silnie wiejące wiatry.

STRUKTURA POZYSKANIA DREWNA W 2000 ROKU WG. GATUNKÓW I SORTYMENTÓW:

W 2000 roku pozyskanie grubizny wg gatunków i sortymentów przedstawiało się następująco:

■ sosna	- 18,26 tys.m ³
■ świerk	- 10,53 tys.m ³
■ brzoza	- 1,67 tys.m ³
■ <u>pozostałe liściaste</u>	- 0,72 tys.m ³
RAZEM:	- 31,18 tys.m ³

■ drewno wielkowymiarowe	- 13,42 tys.m ³
■ <u>drewno średniowymiarowe</u>	- 17,76 tys.m ³
RAZEM:	- 31,18 tys.m ³

SPRZEDAŻ DREWNA

W 2000 roku sprzedano ogółem 31,92 tys.m³ drewna, w tym 31,25 tys.m³ grubizny. Szczegółowo strukturę sprzedaży wg sortymentów przedstawia tabela „Sprzedaż drewna” - załącznik nr 10a do analizy.

Pozostający nie sprzedany zapas drewna na koniec analizowanego roku wyniósł ogółem 66 m³, z czego:

■ W0	- 5 m ³
■ S2	- 3 m ³
■ S4	- 58 m ³

6. OCHRONA PRZECIWPOŻAROWA

1. Charakterystyka zagrożeń występujących w WPN

Obszary leśne Wigierskiego Parku Narodowego zakwalifikowano do II kategorii zagrożenia pożarowego. Z uwagi na układ siedlisk i udział gatunkowy drzew, najbardziej zagrożone pożarem są drzewostany w południowej części parku. Występują tu siedliska borowe z dominującymi drzewostanami sosnowymi.

Duży wpływ na zagrożenie pożarowe w parku ma dostępność drzewostanów dla ludności. Gęsta sieć dróg gminnych i lokalnych, bliskość gruntów prywatnych, powoduje okresowe bądź stałe zagrożenie terenów parku pożarami. Połowa granicy leśnej WPN przylega do lasów obcej własności a pozostała część tej granicy do innych niż w zarządzie WPN terenów otwartych.

Najczęstszą przyczyną pożarów, które wystąpiły na terenie parku w okresie ostatniego pięcioletnia było umyślne podpalenie lub zaproszenie ognia niedopałkiem.

2. Posiadane siły i środki będące w gotowości do podejmowania działań.

System ochrony przeciwpożarowej w Wigierskim Parku Narodowym składa się z następujących elementów:

- a) prognozowanie zagrożenia pożarowego obszarów leśnych,
- b) obserwacja terenu,
- c) łączność alarmowa,
- d) zagospodarowanie przeciwpożarowe terenu (punkty czerpania wody, drogi pożarowe, pasy przeciwpożarowe - izolacyjne, bazy sprzętu przeciwpożarowego),
- e) informacja i edukacja w zakresie ochrony przeciwpożarowej,
- f) działania zmierzające do naturalnego uodpornienia drzewostanów na wypadek powstania pożarów przestrzennych (zabiegi hodowlane).

W 2000 roku funkcjonowało 25 punktów czerpania wody, z czego 15 to punkty główne, spełniające wymogi instrukcyjne dla ciężkich samochodów straży pożarnej, pozostałe mogły być wykorzystywane jedynie w sytuacjach szczególnych przez lekkie samochody terenowe wyposażone w motopompę.

Na terenie WPN zorganizowane były dwa rodzaje baz sprzętu przeciwpożarowego:

- bazy zasadnicze wyposażone w: przyczepkę, agregaty gaśnicze, gaśnice, piłę łańcuchową, siekiery, łopaty, szpadle, hydronetki i wiadra.
- bazy podstawowe wyposażone w: przyczepkę, gaśnice, piłę łańcuchową, łopaty, szpadle, siekiery.

W ramach dotacji NFOŚiGW zakupiono samochód gaśniczy wyposażony w wysokociśnieniowy agregat gaśniczy oraz motopompę pływającą. Powyższy sprzęt przydzielony został do bazy zasadniczej w Krzywem.

3. Realizowane zadania w zakresie ochrony przeciwpożarowej

W roku 2000 Minister Środowiska zatwierdził Plan Ochrony Parku, w skład którego wchodzi „Operat ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych WPN”. Dzięki temu od 2000 r Wigierski Park Narodowy posiada pełną i formalną dokumentację, na podstawie której realizuje zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

Drugim ważnym elementem było podpisanie umowy dotacji z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na modernizację systemu ochrony przeciwpożarowej. W ramach niniejszej umowy w roku 2000 wykonano następujące zadania:

- ❑ zakupiono lekki samochód gaśniczy Nissan Pickup wyposażony w wysokociśnieniowy agregat gaśniczy,
- ❑ zakupiono motopompę pływającą,
- ❑ rozpoczęto prace z zakresu poprawy łączności bezprzewodowej (wymiana radiotelefonów, budowa stacji przekaźnikowych),
- ❑ wykonano szereg tablic informacyjno- propagandowych i ulotek tematycznych skierowanych do różnych grup wiekowych (dzieci, młodzież, dorośli) odwiedzających park,
- ❑ dokonano napraw dróg pożarowych i dojazdowych na odcinku ok. 15 km. Były to następujące drogi:
 - Obręb Ochronny Wigry: Słupiańska 2,1 km; Polkowa 0,3 km; Bielańska 0,6 km; Gościniec Wasilczykowski i Przewłokowa 3,5 km; Bindasowa 1,2 km; Dźwilowa i Samlanka 0,9 km.
 - Obręb Ochronny Maćkowa Ruda: Lipowe - W.Most 3,1 km; Oddz 261c,d 1 km; Linia 248/260, 249/261 0,8 km; Linia 299/314 1 km; Oddz. 207 1 km; Oddz. 242-255 1,5 km.

a) realizacja zadań bieżących w roku 2000:

- ❑ W wyniku uzgodnień z Komendantami PSP wykonano aktualizację "Sposobów postępowania na wypadek powstania pożaru",
- ❑ uczestniczono w opracowywaniu "katalogów zagrożeń" dla obszaru Powiatu Sejneńskiego i analiz stanu ochrony przeciwpożarowej,
- ❑ uzgodniono numeracje i przebiegi dróg pożarowych z Nadleśnictwem Głębokki Bród w porozumieniu z PSP,
- ❑ przeprowadzono czynności kontrolno-rozpoznawcze pod kątem przestrzegania przepisów przeciwpożarowych (coroczna kontrola prowadzona przez PSP),

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- ❑ uczestniczono w posiedzeniu Powiatowego Zespołu do Spraw Ochrony Przeciwożarowej i Ratownictwa - temat posiedzenia: "Ocena stanu bezpieczeństwa pożarowego w lasach na terenie Powiatu Suwalskiego",
- ❑ z uwagi na utrzymujące się bardzo wysokie zagrożenie pożarowe lasu wprowadzono z dniem 8.05.2000 r. zakaz wstępu do lasu, zakaz obowiązywał do 8.06.2000 r.
- ❑ przeprowadzono przetarg na konserwację sprzętu rrl.

b) wniosek szczegółowy z ochrony przeciwpożarowej.

W roku 2000 wykonano następujące zadania wnioskowane przez leśniczych:

- ❑ konserwowano 39 km pasów izolacyjnych,
- ❑ na bieżąco konserwowano sprzęt przeciwpożarowy i punkty czerpania wody,
- ❑ porządkowano pobocza dróg pod względem ochrony przeciwpożarowej na powierzchni 110 ha,
- ❑ powiększono 21 km prześwitów dróg,
- ❑ przeprowadzono konserwację sprzętu rrl: 38 sztuk radiotelefonów bazowych i przewoźnych

Ogółem koszt ochrony przeciwpożarowej wyniósł w roku 2000 - 267 274 zł (łącznie z dotacją NFOŚiGW na cele modernizacji systemu ochrony przeciwpożarowej)

4. Odbyte szkolenia i ćwiczenia w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Przed rozpoczęciem okresu zagrożenia pożarowego przeprowadzono naradę szkoleniową dla Służby Parku. Omówiono zadania do wykonania w roku bieżącym oraz przedstawiono analizę roku minionego.

30 osób wzięło udział w seminarium informacyjno-propagandowym z zakresu ochrony przeciwpożarowej pt. "Ostrożnie z ogniem", zorganizowanym przez Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP w Suwałkach. Tematyka seminarium dotyczyła następujących zagadnień: obowiązujące przepisy w ochronie przeciwpożarowej, przyczyny powstawania pożarów, obsługa podręcznego sprzętu gaśniczego, zasady postępowania na wypadek pożaru, organizacja ochrony przeciwpożarowej, prezentacja nowoczesnej technologii impulsowego gaszenia pożarów IFEX 3000.

8 listopada 2000 r. w WPN zorganizowano manewry pożarnicze o kryptonimie "Jesienny liść". Celem ćwiczeń było sprawdzenie skuteczności działania 4 Kompanii gaśniczej "Suwałki", wchodzącej w skład Podlaskiej Brygady Odwodowej - nowej struktury Komendy Wojewódzkiej PSP, podczas gaszenia pożarów dużych kompleksów leśnych. Manewry podzielono na dwie części: aplikacyjną (dowódczo-sztabową) i praktyczną. Część aplikacyjna obejmowała następującą tematykę: charakterystyka zagrożenia pożarowego Wigierskiego Parku Narodowego, operacyjno-prewencyjne przygotowanie WPN do walki z pożarami, prognoza rozwoju sytuacji pożarowej w miejscu prowadzenia akcji ratowniczo-gaśniczej, wypracowany zamiar taktyczny, zabezpieczenie logistyczne

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

działań. Część praktyczna obejmowała alarmowanie jednostek OSP i PSP, koncentrację sił i środków, rozwinięcie sił i środków w oparciu o pozorację pożaru, organizowanie zaopatrzenia wodnego.

5. Dane statystyczne występowania pożarów oraz poniesionych strat

W 2000 r. w granicach Wigierskiego Parku Narodowego wystąpiły cztery pożary:

1. 28.04 - Obwód Ochronny Powały, udział w akcji: baza podstawowa Powały, JRG PSP z Suwałk i OSP z Płociczna.
2. 02.05 - Obwód Ochronny Krzywe, udział w akcji: baza podstawowa Krzywe, JRG PSP Suwałki.
3. 05.06 - Obwód Ochronny Mikołajewo, udział w akcji: baza podstawowa Mikołajewo, baza zasadnicza Maćkowa Ruda, PSP przekazała kierowanie akcją WPN z uwagi na brak możliwości dojazdu do miejsca zdarzenia wozów straży pożarnej.
4. 10.10 - Obwód Ochronny Krzywe, udział w akcji: baza zasadnicza Krzywe, baza podstawowa Krzywe, JRG PSP Suwałki, OSP Sobolewo, OSP Płociczno.

Najgroźniejszy pożar odnotowano w Obwodzie Ochronnym Krzywe, w oddz. 76 b,f. Spaleniu uległa ściółka w drzewostanie sosnowym (II klasa wieku, BMśw). Z uwagi na wiek drzewostanu i warunki pogodowe było duże ryzyko, że pożar przejdzie w wierzchołki drzew. W akcji uczestniczył samochód gaśniczy WPN, jedyny który dojechał bezpośrednio do miejsca zdarzenia. Pożar opanowano po ok. dwu godzinach. Spaleniu uległa ściółka na powierzchni 0,45 ha. Część drzew została opalona do wysokości 1,5 m.

Tabela 11 Pożary na terenie WPN w latach 1996-2000

Lp	Charakter pożaru	Pow. w ha.	Przyczyna pożaru	Wielkość strat zł
1996	pokrywy gleby	0,01	nieznana	bez strat
	pokrywy gleby	0,01	niedopałek	bez strat
1997	pokrywy gleby	0,05	nieznana	bez strat
	pokrywy gleby - ściółkowy	0,15	prawdopodobnie niedopałek	bez strat
1998	pokrywy gleby - ściółkowy	2,00	podpalenie	bez strat
1999	pożar budynku (stodoła drewniana)	-	podpalenie	szac. 15 000,00
	pokrywy gleby - ściółkowy	0,02	podpalenie	200,00
	pokrywy gleby - ściółkowy, obszar leśny	0,05	zaproszenie ognia niedopałkiem	szac. 500,00
2000	podpowierzchniowy, obszar leśny	0,01	podpalenie	szac. 200,00

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

trzcina, ściółkowy, obszar leśny	180m. - brzeg jez., 0,18 ha	podpalenie	B ez strat
pokrywy gleby - ściółkowy, obszar leśny	0,45	zaproszenie ognia niedopałkiem	2351,52

6. Wnioski w zakresie ochrony przeciwpożarowej i plan działań na rok 2001

W roku 2001 Wigierski Park Narodowy zakończy modernizację systemu ochrony przeciwpożarowej. Efektem kontynuowanych już od kilku lat prac będzie dostosowanie ochrony przeciwpożarowej WPN do standardów obowiązujących w Unii Europejskiej.

Głównym zadaniem na rok 2001 będzie organizacja Służby Ochrony Przeciwpożarowej Parku (SOPP), która będzie, w oparciu o nowoczesny sprzęt, wspomagać jednostki straży pożarnej w zwalczaniu pożarów lasu. Utworzenie SOPP będzie miało wymiar również edukacyjno-propagandowy.

Innym ważnym zadaniem będzie kontynuowanie współpracy z PSP, OSP i jednostkami Lasów Państwowych w zakresie ochrony przeciwpożarowej i łączności.

Zamierzeniem parku jest również zintensyfikowanie działań w zakresie informacyjno-propagandowym.

Szczegółowe zadania na rok 2001:

Kontynuacja i zakończenie prac z zakresu modernizacji systemu ochrony przeciwpożarowej w ramach umowy dotacji NFOŚiGW,

Zakończenie organizacji nowoczesnej bazy sprzętu przeciwpożarowego w Dyrekcji Wigierskiego Parku Narodowego,

Organizacja i powołanie Służby Ochrony Przeciwpożarowej Parku (SOPP) w oparciu o zmodernizowaną bazę zasadniczą w Dyrekcji WPN,

Współpraca ze Strażą Pożarną w zakresie dysponowania sprzętem ochrony przeciwpożarowej,

Współpraca ze Strażą Pożarną w zakresie tworzenia wspólnych projektów modernizacji sprzętu ochrony przeciwpożarowej - pomoc WPN w zakresie zdobywania środków na cele ochrony przeciwpożarowej,

Współpraca z jednostkami Lasów Państwowych w zakresie łączności i prewencji,

Doskonalenie komputerowego systemu ochrony przeciwpożarowej WPN.

7. OCHRONA EKOSYSTEMÓW NIELEŚNYCH LĄDOWYCH

W dniu 30 marca 2000 r. został zatwierdzony przez Ministra Środowiska Plan Ochrony WPN i tym samym weszły w życie operaty szczegółowe, m.in. Operat ochrony ekosystemów lądowych, który szczegółowo określił kierunki ochrony i rodzaje zabiegów ochronnych dotyczących również nieleśnych ekosystemów lądowych.

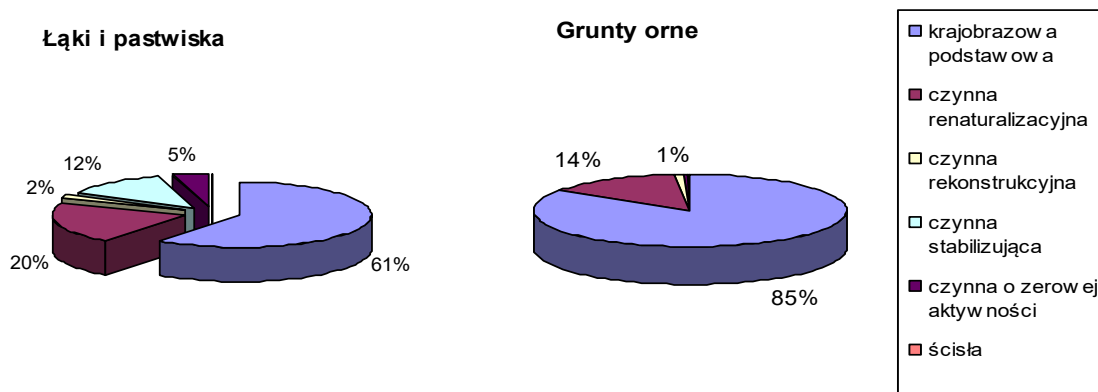
Powierzchnia nieleśna Parku wynosi 2714,09 ha – w tym 2139,80 ha to grunty prywatne, 481,21 ha to grunty Skarbu Państwa w zarządzie Parku, a 93,07 ha w innym zarządzie.

Podział gruntów nieleśnych w zarządzie Parku według kategorii użytkowania przedstawia się następująco:

□ grunty orne	- 174,46 ha
□ łąki	- 48,15 ha
□ pastwiska	- 49,42 ha
□ nieużytki (użytki ekologiczne)	- 199,92 ha (w tym bagna- 194 ha)
□ tereny pozostałe	- 8,84 ha

Rodzaje kierunków ochrony w poszczególnych kategoriach gruntów nieleśnych będących w zarządzie Parku przedstawiają wykresy:

Rysunek 2 Rodzaje kierunków ochrony gruntów nieleśnych

Grunty orne, łąki i pastwiska o łącznej powierzchni 272,03 ha podlegają w większości ochronie krajobrazowej .

Ochronie czynnej renaturalizacyjnej podlega 44,63 ha powierzchni Parku. Jej celem jest ułatwienie i przyspieszenie procesów sukcesji.

W przypadku łąk i pastwisk 12,18 ha przeznaczono do ochrony czynnej stabilizującej, której zadaniem jest utrzymanie obecnie istniejącej roślinności, przeciwdziałanie i opóźnienie sukcesji poprzez koszenie wraz z usuwaniem pokosu z powierzchni, usuwanie drzew i krzewów, ekstensywny wypas bydła. W sierpniu 2000 r. pracownicy naukowcy i terenowi WPN dokonali oględzin wydzieleń

typowanych do takich zabiegów na 2001 r. W związku z pewnymi wątpliwościami, co do niektórych zapisów Planu, poproszono o konsultację autora Planu i określono ostatecznie rozmiar tych zabiegów na 2001 r. na pow. 14,40 ha.

Ochrona rekonstrukcyjna polegająca na całkowitej zmianie obecnego zbiorowiska roślinnego dotyczy niewielkiej powierzchni gruntów rolnych – 3,84 ha.

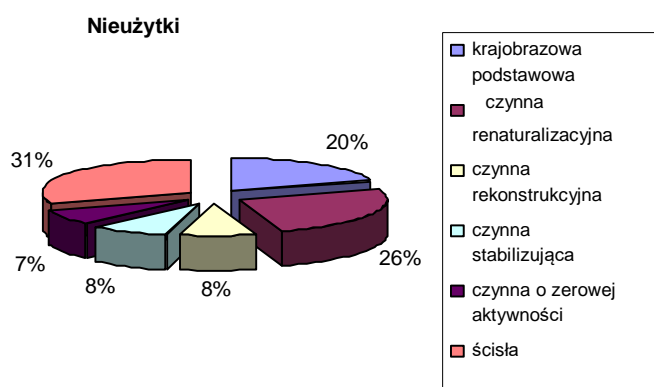
Również niewielka powierzchnia 5,06 ha objęta jest ochroną ścisłą i czynną o zerowym stopniu aktywności, na której nie przewiduje się żadnych zabiegów.

Grunty rolne o pow. 129,11 ha (47%) są użytkowane rolniczo:

- przez pracowników WPN w formie deputatów - 50,57 ha
- przez miejscowych rolników na podstawie umów dzierżawnych - 63,13 ha
- na potrzeby Parku - 15,41 ha wykorzystano na poletka zaporowe w celu zatrzymania zwierzyny w lesie w okresie nasilonych szkód w uprawach rolnych oraz pod zasiewy zbóż w celu uzyskania materiału siewnego na poletka.

Ważny element nieleśnych ekosystemów lądowych stanowią tak zwane nieużytki. Zgodnie z obowiązującymi od 1996 roku „Szczegółowymi zasadami zaliczania gruntów do poszczególnych użytków gruntowych” (Załącznik nr 11 do Rozporządzenia Ministrów Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa oraz Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej, z dnia 17.12.1996 r, w sprawie ewidencji gruntów i budynków), grunty zaliczone przez BULiGL w planie ochrony WPN do nieużytków, należy traktować jako użytki ekologiczne. Są to głównie bagna i torfowiska. O szczególnej funkcji, jaką pełnią one w ekosystemach Parku świadczy przypisany im status ochronny przedstawiony na rysunku:

Rysunek 3 Udział form ochrony nieużytków (użytków ekologicznych)

Ochronie ścisłej podlega pow. 60,79 ha użytków ekologicznych. Jej celem jest umożliwienie naturalnych procesów sukcesji w zbiorowiskach torfowisk wysokich i przejściowych bez żadnej ingerencji. Podobny cel przypisano ochronie czynnej o zerowym stopniu aktywności na pow. 14,77

ha. Pozostałą powierzchnię objęto ochroną czynną: renaturalizacyjną - 50,53 ha, stabilizującą – 16,99 ha, rekonstrukcyjną – 16,9 ha oraz krajobrazową- 39,94 ha

8. OCHRONA EKOSYSTEMÓW WODNYCH

Monitoring wód

Podobnie jak w latach poprzednich, tak i w minionym roku Park współpracował z Suwalską Delegaturą Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Białymstoku, w zakresie prowadzenia badań chemizmu rzeki Czarnej Hańczy i jeziora Długiego. W ramach tej współpracy Park otrzymywał wyniki analiz jakości wód Czarnej Hańczy w punkcie kontrolno-pomiarowym w Sobolewie. Wraz z pracownikami Delegatury prowadzone były badania terenowe na jeziorze Długim. Ponadto, pracownicy Parku wielokrotnie korzystali z konsultacji i pomocy przy wykonywaniu analiz chemicznych. Park uczestniczył w przygotowaniu raportu o stanie środowiska województwa podlaskiego. Wartości mierzonych parametrów wód nie odbiegały w zdecydowany sposób od wyników z lat po uruchomieniu III stopnia oczyszczania (czyli po roku 1996), widać jednak pewną poprawę jakości wód Czarnej Hańczy.

Ochrona wód

W 2000 roku trwało oczekiwanie na rozpatrzenie wniosku o dofinansowanie przedsięwzięcia „Ochrona wód w zlewni jeziora Wigry - grupa projektów w zakresie kanalizacji sanitarnej, oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę”. Wniosek został opracowany wspólnie z Urzędem Miasta Suwałki oraz Stowarzyszeniem Gmin Wigry i skierowany w 1999 roku do funduszu ISPA. Projekt przewiduje kompleksowe rozwiązanie problemu kanalizacji i zaopatrzenia w wodę wszystkich wsi położonych wokół jeziora Wigry oraz miasta Suwałki. 6 listopada 2000 roku Międzynarodowe Towarzystwo Limnologiczne wystosowało pismo popierające ten wniosek. Projekt oczekuje na rozpatrzenie.

W 2000 roku Wigierski Park Narodowy kontynuował indywidualne rozwiązywanie problemu gospodarki ściekowej w swoich osadach. Zainstalowano nowe oczyszczalnie ścieków w leśniczówkach Gawarzec i Leszczewek.

Ochrona ichtiofauny

Czynną ochronę ichtiofauny wykonywano w jeziorach: Wigry, Pierty, Leszczewek, Omułówek, Królówek, Postaw, Mulaczysko, Krusznik o łącznej powierzchni 2452,5 ha. Zabiegi ochronne realizowano poprzez:

1. zarybienia wybranych wód:

- a) gatunkami zagrożonymi skutkami eutrofizacji (sielawa i sieja),

- b) rybami drapieżnymi (szczupak, sum, troć jeziorowa) w celu zwiększania ich liczebności i wzmacniania w ten sposób efektów biomanipulacji.
2. odłowy rybacko-wędkarskie:
- a) ryb o krótkim cyklu życiowym w celu zapobiegania wtórnemu zanieczyszczeniu jezior przez snące ryby (sielawa);
 - b) ryb karpiowatych w celu kontrolowania ich liczebności na odpowiednio niskim poziomie (płóć, leszcz);
 - c) odłowy w celu pozyskania tarlaków do wychowu materiału zarybieniowego (sielawy, siei i szczupaka);
 - d) odłowy ryb migrujących poza obszar WPN (węgorz).
3. zwalczanie przestępstw i wykroczeń przeciwko przepisom z zakresu ochrony przyrody.
4. obserwację stanu zdrowotnego ryb (ewentualne śnięcia, w tym przyczyny środowiskowe - przyduchy, populacyjne - epizoocje).

I. ZARYBIENIA

W 2000 r. dokonano zarybień następujących jezior: Wigry, Pierty, Leszczewek, Krusznik, Omułówek, Mulaczysko. Łącznie zarybiono 2426,8 ha wód. Ilości materiału zarybieniowego z podziałem na gatunki i ich sortymenty wielkościowe wprowadzone do wybranych wód parku zawarte są w załączniku nr 13.

Wpuszczony do jezior parku materiał zarybieniowy sielawy, siei i szczupaka uzyskano w całości z ikry pozyskanej jesienią 1999 r. i wiosną 2000 r. Łącznie z ikry pozyskanej od tarlaków złowionych w jeziorach parku wyhodowano 23 200 000 szt. wylęgu sielawy, 262 500 szt. wylęgu siei oraz 3 295 000 szt. wylęgu szczupaka. Z tej ilości przeznaczono do sprzedaży 1 500 000 szt. wylęgu sielawy, pozostały narybek wpuszczono do wybranych wód parku.

W ramach wykonywanych od kilku lat usług wylęgarniczych uzyskano także 7 720 000 szt. wylęgu sielawy, 87 500 szt. wylęgu siei oraz 2 531 000 szt. wylęgu szczupaka. Łącznie inkubowano ikrę 10 rybackim podmiotom.

W 2000 r. uzyskano po raz pierwszy w parkowej wylęgarni materiał zarybieniowy suma (narybek jesienny). Materiał wyjściowy (narybek o średniej masie jednostkowej ok. 3 gr/szt.) został zakupiony w Doświadczalnym Ośrodku Zarybieniowym Instytutu Rybactwa Śródlądowego w Giżycku. Z 7000 szt. narybku ważącego łącznie 20 kg uzyskano po miesięcznym okresie podchowu 6289 szt. narybku jesiennego o łącznej masie 195,5 kg. Z tej ilości 630 szt. przeznaczono do sprzedaży, pozostały materiał posłużył do zarybień jezior parku.

Narybek troci jeziorowej, podobnie jak w latach ubiegłych, zakupiono z Ośrodka

Zarybieniowego Polskiego Związku Wędkarskiego w Gawrychrudzie.

II. ODŁOWY

a) Odłowy regulacyjne

Odłowy regulacyjne wykonywano w 6 jeziorach (Wigry, Pierty, Królówek, Leszczewek, Omułówek, Postaw) o łącznej powierzchni 2407,4 ha. Do odłowów użyto rybackiego sprzętu ciągnionego (przywłoka), biernego oplatającego (wontony sielawowe, siejowe), biernego klatkowego (żaki, kozaki, mierze, przestawa węgorzowa). Ogółem odłowiono 31 040,5 kg ryb. Dane dotyczące struktury odłowów w poszczególnych jeziorach zawarte są w załączniku nr 13.

W listopadzie i grudniu w jeziorze Wigry wykonano odłowy tarlaków sielawy i siei. W ich wyniku odłowiono 2247,5 kg tarlaków, z których pozyskano 203,5 litrów ikry sielawy oraz 80,25 litra ikry siei. Uzyskany wiosną 2001 roku materiał zarybieniowy posłużył do zarybień wód parku. Park przyjął także do inkubacji od dwóch rybackich użytkowników wód zapłodnioną ikrę sielawy i siei w ilości 58,25 l. Uzyskany w ten sposób narybek zasilił jeziora sąsiadujące z parkiem.

b) Odłowy wędkarskie.

Sprzedż licencji w 2000 roku była zbliżona do notowanej sprzedaży w ciągu ostatnich trzech lat (1997 r. – 4348 szt., 1998 r. – 4051 szt., 1999 r. – 4567 szt.), co świadczy o ustabilizowanej presji wędkarskiej. W 2000 roku sprzedano następujące ilości poszczególnych kategorii licencji wędkarskich:

□ licencje roczne -	126
□ licencje półroczne -	600
□ licencje miesięczne -	86
□ licencje dwutygodniowe -	187
□ licencje tygodniowe -	485
□ licencje dzienne -	<u>2966</u>

RAZEM – 4450

Na podstawie ogólnej ilości oraz struktury (liczebności poszczególnych kategorii licencji) sprzedanych licencji wędkarskich, średnie obciążenie udostępnionych do wędkowania jezior parku można oszacować na ok. 40 wędkarzy na dzień. Ilość odłowionych przez wędkarzy ryb wyniosła w 2000 r. w przybliżeniu 22000 kg, z przewagą w odłowach płoci, leszcza i okonia a także nieznacznym udziale szczupaka oraz lina.

III. OCHRONA WÓD PRZED KŁUSOWNICTWEM

Pracownicy wydzielonego wodnego obwodu ochronnego Wigry patrolowali wody parku w celu zwalczania przestępstw i wykroczeń przeciwko przepisom dotyczącym ochrony przyrody. W ich

trakcie kilkakrotnie pouczono wędkarzy w zakresie przestrzegania regulaminu wędkarskiego. Główny ciężar zwalczania kłusownictwa spoczywa na Straży Parku, liczącej 7 osób.

IV. STAN ZDROWOTNY, ŚNIĘCIA

W 2000 roku nie zanotowano w żadnym jeziorze parku śnięć ryb. Obserwacje stanu zdrowotnego potwierdziły występowanie nicienia *Anguillicola sp.* u węgorza, u pozostałych gatunków nie zanotowano groźnych pasożytów mogących spowodować epizootcje.

V. INNA DZIAŁALNOŚĆ

W 2000 roku park przy współpracy Instytutu Rybactwa Śródlądowego oraz Uniwersytetu Warmińsko - Mazurskiego przeprowadził w jeziorze Wigry pilotażowe badania nad efektywnością uzupełniania populacji sielawy przez rozród naturalny oraz zarybienia wylęgiem. Wykazały one istotny udział rozrodu naturalnego w kształtowaniu liczebności tego gatunku w badanym jeziorze. Badania te będą kontynuowane w latach następnych.

Kontynuowano także kontrolne odłowy raków w jeziorze Gałęzistym. Podczas dwudniowych odłowów przeprowadzonych w czerwcu odłowiono aż 393 raki pręgowate przy zupełnym braku raków szlachetnych. O przyszłych posunięciach dotyczących zabiegu restytucji tego gatunku zdecydują wyniki odłowów kontrolnych zaplanowanych na rok 2001.

9. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE

W zakresie spraw związanych z elementami zagospodarowania terenów Parku, w 2000 roku rozpatrzono 139 spraw (62 z nich dotyczyły otuliny Parku). W szczególności rozpatrzono sprawy dotyczące:

Pomostów - 16 przypadków opiniowania budowy i remontów, 12 z nich opiniowano pozytywnie (w tym jedną w otulinie). Wciąż nierozstrzygnięta jest jedna sprawa pomostu we wsi Rosochaty Róg, skierowana w poprzednim roku do NSA.

Zabudowy zagrodowej (rolniczej)

- **utworzenie siedliska**; Do WPN dotarło 25 podań o utworzenie nowego siedliska, 10 na terenie parku i 15 w otulinie. Pozytywnie zaopiniowano 21 złożonych propozycji lokalizacji zagród rolniczych. Negatywne opinie dotyczące utworzenia siedliska na terenie parku wynikały z niezgodności ich przyszłych lokalizacji z lokalnymi planami zagospodarowania przestrzennego. W wyniku negatywnych opinii parku dotyczących wydanych przez urząd gminy decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu na założenie siedliska, sprawy po decyzji Kolegium Odwoławczego zostały skierowane do ponownego rozpatrzenia.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- **budynki gospodarcze** (budowa, modernizacja i adaptacja do celów np. agroturystyki); Rozpatrzono 20 spraw dotyczących budynków gospodarczych (w tym 10 budynków zlokalizowanych w otulinie parku). Pozytywnie zaopiniowano 19 (w tym 10 w otulinie). Negatywna opinia parku wynikała z zapisów planu zagospodarowania przestrzennego gminy. Szczególnym przypadkiem jest rozpatrzenie sprawy Pana Antoniego Wróbla, który dokonał remontu stodoły, zmieniając jej funkcję na letniskową. Po decyzji NSA (ze stycznia 2000 r) akta sprawy przesłane zostały od Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego do Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego (w marcu 2000 r). W kwietniu odbyła się wizja lokalna na terenie działki i został wyznaczony termin rozpatrzenia sprawy. Ustalony termin rozpatrzenia sprawy był przesuwany siedem razy i w 2000 roku nie otrzymaliśmy stosownych decyzji.
- **budowa domów mieszkalnych**; Rozpatrzono i zaopiniowano 45 spraw - (w tym dotyczących obiektów w otulinie parku 35). Pozytywnie zaopiniowano 42 sprawy. Opinie negatywne dla wydanych przez gminę warunków zabudowy i zagospodarowania terenu wynikały z niezgodności wydanej decyzji z lokalnym planem zagospodarowania. Utrzymuje się tendencja nasilenia działań inwestycyjnych w rejonie wsi Nowa Wieś, Okuniowiec, Mała Huta i Krzywe, leżących o otulinie parku. Odrzucona przez Sąd Najwyższy została, wniesiona przez Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego RP, kasacja wyroku NSA, dotyczącego ustalenia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu na działce należącej do Pana Juliusza Janasa, położonej na terenie Parku, w cennym krajobrazowo i przyrodniczo obszarze.
- **Zabudowy letniskowej** – wystosowano 5 opinii dotyczących zabudowy letniskowej; Wszystkie opinie dotyczyły obiektów przewidzianych do zlokalizowania w otulinie parku i były pozytywne. Kontynuowano sprawy rozpoczęte w 1999 roku i prowadzone przez właściwe organy administracji. Wśród 12 rozpatrywanych spraw dotyczących głównie samowoli budowlanych NSA rozpatrzył 6 i w 5 przypadkach (z odwołania WPN) skierował sprawy do ponownego rozpatrzenia. Podlaski Inspektor Nadzoru Budowlanego utrzymał jedną decyzję o przymusowej rozbiórce a w dwóch przypadkach skierował sprawę do ponownego rozpatrzenia. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego nakazał rozbiórkę jednego obiektu a w dwóch przypadkach odmówił odroczenia nakazanej wcześniej rozbiórki.

Zmiany sposobu użytkowania gruntu. W sprawie zniszczenia szaty roślinnej, samowolnego wykonania wielkich obiektów hydrotechnicznych oraz zniszczenia miejsc bytowania bobrów na Półwyspie Wigierskim, w strefie ochronnej jeziora Wigry, NSA uchylił zaskarżone decyzje jako zawierające wady. Po otrzymaniu wyroku WPN zwrócił się do Wojewody Podlaskiego (pismem nr 441-7/98/00 z dnia 6 listopada 2000), z prośbą o wyjaśnienie wątpliwości sądu. Pismo parku zostało przekazane do Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego w celu wykorzystania w postępowaniu odwoławczym. W związku z trwającym nadal postępowaniem administracyjnym WPN skierował do

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Sądu Rejonowego sprawę o zniszczenie powierzchni gleby, karczowanie drzew i krzewów wzdłuż linii brzegowej, zmianę sposobu użytkowania gruntu i zniszczenia miejsc bytowania bobra.

Rozwiązania gospodarki wodno ściekowej w miejscowościach leżących w granicach parku. W 2000 roku kontynuowano działania zmierzające do skanalizowania wszystkich miejscowości leżących na terenie Parku i otuliny. Wigierski Park Narodowy opiniował przebieg kolektora kanalizacyjnego (do uwzględnienia w projekcie realizacyjnym) na terenie parku w gminie Suwałki.

Wigierski Park Narodowy opiniował inne zamierzenia inwestycyjne i działania polegające na:

- modernizowaniu istniejących linii energetycznych napowietrznych i budowie linii telekomunikacyjnych okablowanych;
- lokalizacji stacji bazowych telekomunikacji komórkowej i telefonicznych połączeń kablowych;
- budowie przyłączy wodociągowych;
- budowie obiektów służących obsłudze istniejących pól namiotowych;
- budowie i remontach ogrodzeń;
- budowie lokalnych kotłowni z ogrzewaniem gazowym;
- modernizacji istniejących obiektów obsługi ruchu turystycznego;
- modernizacji istniejących zakładów rzemieślniczych;
- plantowaniu i wyrównaniu terenów pod uprawy rolne i wykorzystaniu jako miejsca pod namioty w agroturystycznych gospodarstwach rolnych;

Ważnymi sprawami związanymi z zagospodarowaniem przestrzennym terenów parku i otuliny, którymi WPN zajmował się w 2000 roku były:

- kontynuowanie działań w celu przygotowania założeń projektu Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego, położonego w pobliżu leśniczówki Słupie. Zostały złożone wnioski do instytucji pomocowych o uzyskanie funduszy na wykonanie projektu realizacyjnego zadania.
- złożenie wniosku o dofinansowanie projektu realizacyjnego Muzeum Wigierskiego Parku Narodowego planowanego do realizacji we wsi Stary Folwark w budynku dawnej stacji hydrobiologicznej Alfreda Lityńskiego. W tej sprawie odbył się wyjazd 6 pracowników WPN do Dani, w celu zebrania informacji i doświadczeń, w zakresie funkcjonowania dużych akwariów i najnowszych rozwiązań w zakresie prezentowania przyrody.
- wprowadzenie pojemników do selektywnej zbiórki odpadów na terenie Parku (uwzględniając program suwalskiej kompostowni).

10. OCHRONA WARTOŚCI KULTUROWYCH

1 maja 2000 roku w WPN został zatrudniony specjalista ds. edukacji kulturowej.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

W ramach ochrony wartości kulturowych, w okresie maj – grudzień 2000 realizowano następujące zadania:

- Zbierano materiały dotyczące wartości kulturowych na terenie WPN; m.in. ustalono zakres zbiorów archiwalnych w zasobach Archiwum Państwowego w Suwałkach (Akta dobra wigierskie), podkładów geodezyjnych dotyczących terenu WPN i jego otuliny (zbiory Wydz. Geodezji Starostw Powiatowych w Suwałkach i Sejnach),
- Weryfikowano informacje o obiektach kulturowych na terenie WPN,
- Zbierano materiały ikonograficzne z terenu WPN i jego otuliny,
- Przygotowano materiały związane z realizacją Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego na Słupiu, m.in.:
 - materiały dla Generalnego Konserwatora Zabytków w Warszawie,
 - materiały dla Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego,
 - materiały dla Ministerstwa Środowiska
 - materiały dla duńskiej Agencji Lasów i Ochrony Środowiska.
- Nadzorowano z ramienia WPN prace przy wymianie pokryć dachowych na budynkach o glinianych konstrukcjach ścian, w ramach projektu finansowanego przez „Ekofundusz” i Stowarzyszenie „Czarna Hańcza”. Głównym celem tego projektu była ochrona rzadkich gatunków owadów; celem dodatkowym ochrona tradycyjnego, zanikającego już budownictwa glinianego oraz utrzymanie pokryć dachowych z drewnianych płytek (lokalnie nazywanych wiórami).
- Opracowano projekty dotyczące rozwoju zrównoważonego na terenie WPN (Centrum Energii Odnawialnych – współpraca z Europejskim Centrum Energii Odnawialnej w Warszawie, Ochrona tradycyjnych rzemiosł i ginących zawodów – nawiązanie współpracy z Fundacją Lasów i Jezior „FONDELFF”).
- Opracowano założenia programowo – przestrzenne, dotyczące muzeum przyrodniczego im. A.Lityńskiego.
- Prezentowano grupom zorganizowanym walory kulturowe WPN,
- Przygotowano założenia programowo-finansowe wydawnictwa cyklicznego Wigierskiego Parku Narodowego – Kwartalnika Wigierskiego, które ma być wydawane już w roku 2001.
- Wygłoszono szereg wykładów w ramach konferencji międzynarodowej „Ochrona Kanału Augustowskiego” zorganizowanej przez Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu w Warszawie; w ramach tej sesji Kanał Augustowski był prezentowany jako ważny element posiadający wartości przyrodnicze i kulturowe, a posiadający ścisłe powiązanie jako jednostka funkcjonalna z Wigierskim Parkiem Narodowym.

11. ANALIZA BHP

1. Struktura zatrudnienia:

Całkowita liczba zatrudnionych	- 97 osób
■ gospodarstwo pomocnicze	- 31 osób
□ w tym kobiety	- 7
□ młodociani	- 0
■ budżet	- 66 osób
□ kobiety	- 18
□ młodociani	- 0

2. Wypadki przy pracy:

W 2000 roku miał miejsce 2 wypadki przy pracy:

- w dniu 11 stycznia 2000 roku wypadkowi przy pracy uległ Pan Daniel Moroz (GOSPODARSTWO POMOCNICZE) zatrudniony w Wigierskim Parku Narodowym na stanowisku robotnika gospodarczego.

Okoliczności wypadku: Poszkodowany uległ wypadkowi podczas wykonywania prac pomocniczych przy obróbce mechanicznej drewna. Praca jego polegała na odbieraniu z maszyny skrawającej obrabianego materiału. W jednej ze szlifowanych desek znajdował się odłamek pocisku. Został on wyrwany przez nóż i wylotem trocin wyrzucony na zewnątrz. Odłamek trafił poszkodowanego w lewą rękę przecinając skórę i uszkadzając kości śródreczą.

Łączna liczba dni zwolnienia lekarskiego z tytułu wypadku przy pracy wyniosła 68. W opisywanym przypadku komisja lekarska orzekła 4 procent uszczerbku na zdrowiu poszkodowanego. Poszkodowanemu wypłacono świadczenie w wysokości 1474,00zł.

- w dniu 19 lipca 2000 roku wypadkowi przy pracy uległa Pani Lubosza Wesołowska, zatrudniona w Wigierskim Parku Narodowym (BUDŻET) na stanowisku Kierownika Ośrodka Edukacji Środowiskowej.

Okoliczności wypadku: Poszkodowana uległa wypadkowi podczas wykonywania rutynowego obchodu na terenie podległego jej Ośrodka Edukacji Środowiskowej na Słupiu. Wykonując czynności

kontrolne poruszała się po terenie zalesionym o nierównej powierzchni, z licznie występującymi pniakami po ściętych drzewach. W trakcie obchodu potknęła się o jeden z nich i upadła doznając złamania w nadgarstku lewej ręki.

Łączna liczba dni zwolnienia lekarskiego z tytułu wypadków przy pracy wyniosła 80. W opisywanym wyżej przypadku komisja lekarska orzekła piętnaście procent uszczerbku na zdrowiu poszkodowanego. Poszkodowanej wypłacono świadczenie w wysokości 5569,50zł.

W porównaniu z rokiem ubiegłym wzrósł wskaźnik ciężkości wypadków w WPN:

Tabela 12 Wskaźniki ciężkości i częstotliwości wypadków w latach 1999 i 2000

ROK	wskaźnik ciężkości wypadków	Wskaźnik częstotliwości wypadków
1999 rok	18	10,20
2000 rok	74	13,51

3. Choroby zawodowe:

W 2000 roku nie stwierdzono chorób zawodowych

4. Zagrożenia czynnikami szkodliwymi stan na 31.12.2000r.:

W Wigierskim Parku Narodowym, ze względu na specyfikę prowadzonej działalności występują następujące zagrożenia czynnikami niebezpiecznymi dla zdrowia:

- hałas (5osób) - drwal-motorniczy
- wibracja (5 osób) - drwal-motorniczy
- nadmierne obciążenie fizyczne (5 osób) - drwal - motorniczy
- stały kontakt z wodą (5 osób) - rybacy
- monitory ekranowe (27 osób) - obsługa komputerów
- maszyny szczególnie niebezpieczne (5 osób)- drwal-motorniczy
- odczynniki chemiczne i trucizny (1 osoba) - pracownik laboratorium
- zagrożenie chorobami przenoszonymi przez kleszcze - pracownicy terenowi, pracownicy nadzoru inżynierskiego, pracownicy Ośrodka Edukacji Środowiskowej, pracownicy Pracowni Naukowo - Badawczej.

5. Badania stanu technicznego sprzętu:

W 2000 roku przeprowadzono badanie stanu technicznego pilarek drwali-motorniczych zatrudnionych w WPN. W wyniku pomiaru natężenia hałasu i wibracji stwierdzono przekroczenia NDN. Zgodnie z wynikami pomiarów ograniczono dla poszczególnych urządzeń czas pracy do wymiaru określonego przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Białymstoku.

6. Kontrole:

W analizowanym okresie przeprowadzone zostały dwie kontrole przez jednostki zewnętrzne:

- ✓ w dniach 5-7 lipca - przez specjalistę ds. bhp w Ministerstwie Środowiska
- ✓ w dniach 26-27 października- przez Inspektora Państwowej Inspekcji Pracy

W wyniku kontroli Ministerstwa Środowiska zrealizowano cztery zadania określone w wystąpieniu pokontrolnym:

- ✓ założono żaluzje ochronne w oknach biur usytuowanych na poddaszu,
- ✓ zobowiązano komisję ds. bhp w Parku do przeprowadzania kontroli co najmniej raz w kwartale,
- ✓ odciążono inspektora ds. bhp przekazując sprawy z zakresu nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa” innemu pracownikowi,
- ✓ jednorazowo pozbawiono podleśniczego O.O. Wysoki Most prawa do premii za używanie podczas pracy odzieży niezgodnej z przepisami bhp.

Kontrola przeprowadzona przez Inspektora Państwowej Inspekcji Pracy wykazała cztery nieprawidłowości, nakazując ich usunięcie. Zgodnie z nakazem PIP wykonano:

- ✓ wyposażono drwala-motorniczego w obuwie robocze,
- ✓ poddano drwali - motorniczych instruktażowi stanowiskowemu,
- ✓ dokonano ponownego pomiaru zastosowanej ochrony przeciwporażeniowej,
- ✓ poddano szkoleniu okresowemu pracownika służby bhp w WPN.

7. Profilaktyka:

W związku z istniejącymi zagrożeniami pracowników ze strony ww. czynników szkodliwych i niebezpiecznych, w Wigierskim Parku Narodowym prowadzone były następujące działania profilaktyczne w celu ograniczenia stopnia zagrożenia:

- wydawanie posiłków profilaktycznych pracownikom uprawnionym do ich otrzymywania

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- dostarczanie napojów chłodzących w okresie letnim oraz napojów ciepłych w okresie zimowym (pracownicy przygotowują posiłki i ciepłe napoje we własnym zakresie z dostarczonych przez zakład produktów)
- wydawanie wg bieżących potrzeb odzieży ochronnej i roboczej oraz obuwia roboczego w oparciu o przyjęte Zarządzeniem nr 11/97 Dyrektora Wigierskiego Parku Narodowego z dnia 11.06.1997 roku normy przydziału odzieży ochronnej i roboczej dla poszczególnych stanowisk.
- wydawanie pracownikom środków czystości w oparciu o Zarządzenie nr 17/97 Dyrektora WPN z dnia 19.09.1997 roku
- prowadzenie badań lekarskich
- prowadzenie szkoleń z zakresu bhp
- prowadzenie kontroli w terenie w ramach przeglądu stanowisk pracy
- bieżące omawianie zagadnień z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy na posiedzeniach Komisji ds. bhp w Wigierskim Parku Narodowym

Plan zamierzeń w zakresie poprawy stanu bhp na 2001 rok:

- 1/ Przeprowadzenie przeglądu stanowisk pracy,
- 2/ Szkolenie podstawowe i okresowe z zakresu bhp,
- 3/ Badania profilaktyczne,
- 4/ Okresowe kontrole wewnętrzne prowadzone w obwodach ochronnych przez służbę bhp,
- 5/ Zakup odzieży ochronnej i roboczej oraz wyposażanie w nią pracowników WPN,
- 6/ Szczepienia ochronne pracowników przeciw kleszczowemu zapaleniu opon mózgowych,
- 7/ Badania profilaktyczne pracowników na wykrycie boreliozy,
- 8/ Wykonanie szczepień ochronnych (seria przypominająca) przeciwko kleszczowemu zapaleniu opon mózgowych ,
- 9/ założenie urządzeń klimatyzacyjnych w pomieszczeniach biurowych zlokalizowanych na II piętrze biurowca Dyrekcji Parku,
- 10/ Wykonywanie innych zadań związanych z obowiązkami pracodawcy i służby bhp w zakładzie pracy.

12. OHRONA PRZED SZKODNICTWEM

Głównym zagrożeniem dla substancji przyrodniczej i mienia Wigierskiego Parku Narodowego oraz jego prawidłowej działalności są przestępstwa i wykroczenia polegające głównie na

- Zaborze mienia (kradzież drewna ze sztabli lub jego wyręb i kradzież)
- Kłusownictwie zwierzyny łownej (wnykarstwo)

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- Kłusownictwie rybackim (nielegalne połowy sieciami, prądem elektrycznym, połów wędką bez ważnej licencji)
- "dzika turystyka" i biwakowanie w miejscach niedozwolonych

W celu ochrony Wigierskiego Parku Narodowego przed szkodnictwem na jego terenie działa Straż Parku w obsadzie 7 osób. Straż Parku dysponuje 3 samochodami terenowymi Łada NIVA. Samochody te wyposażone są radiotelefony przewoźne. Ponadto Straż Parku posiada łódź motorową oraz wiosłową przystosowaną do pływania z przyczepnym silnikiem zaburtowym. Celem uzyskania szybkich połączeń z Policją, Strażą Pożarną i Pogotowiem Ratunkowym Straż Parku wyposażona została w telefony komórkowe.

Do zadań Straży Parku Narodowego należy:

- ochrona mienia (drzewostanów Parku, zwierzyny i ichtiofauny) przez zwalczanie przestępstw i wykroczeń w zakresie kradzieży drewna i kłusownictwa,
- utrzymywanie ustalonego porządku oraz kontrola przestrzegania prawa i przepisów porządkowych na terenie Parku,
- informowanie o nieprawidłowościach z zakresu ochrony krajobrazu w formie pisemnych meldunków składanych Dyrektorowi Parku,
- ochrona przeciwpożarowa Parku przez patrolowanie o zwiększonej częstotliwości obszarów leśnych w okresie zagrożenia przeciwpożarowego,
- udział w wypełnianiu obowiązków z zakresu edukacji i informacji turystycznej.

W 2000 roku funkcjonariusze Straży Parku przeszli szkolenie doskonalące w zakresie obrony cywilnej oraz zapoznani zostali z instrukcją alarmową w sprawie postępowania w przypadku zgłoszenia lub stwierdzenia faktu podłożenia ładunku wybuchowego w obiekcie.

Dotychczasowe działanie Straży Parku jest prawidłowe i zgodne z obowiązującymi przepisami prawa. Opracowywane miesięczne plany pracy Straży Parku w zakresie ochrony mienia, zakładają penetrację całego obszaru Wigierskiego Parku Narodowego. Są to patrole samochodowe i piesze oraz patrole łodzią motorową i wiosłową po akwenach i ciekach wodnych WPN, ze szczególnym uwzględnieniem newralgicznych miejsc w różnych porach doby.

W wyniku tych działań znaleziono i podjęto głównie z jeziora Wigry

- 201 szt. sieci zastawionych przez kłusowników
- 14 szt. żaków
- 12 szt. sznurów
- 23 szt. wędek żywcowych - samolówek (okres zimy)

Ponadto ujęto na gorącym uczynku kłusowników:

- łowiących w jeziorze rezerwatowym przy użyciu prądu - 2 osoby
- łowiących siecią - 2 osoby

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- łowiącego wędką w okresie ochronnym – 1 osobę

W wyniku kontroli samochodu osoby podejrzanej o zamiar popełnienia przestępstwa znaleziono w bagażniku samochodu sieci na które właściciel samochodu nie posiadał zezwolenia. Sieci odebrano i zabezpieczono.

Dzięki szybkiemu działaniu Straży Parku i dobrej współpracy z Policją, w zabudowaniach mieszkańca wsi Krusznik znaleziono sieci skradzione rybakom WPN.

W miesiącach letnich (od czerwca do września) w weekendy regularnie miały miejsce wspólne patrole z Policją. W ramach współpracy z Policją (Komenda Miejska Policji w Suwałkach, Komendy Powiatowe w Augustowie i Sejnach), funkcjonariusze Straży Parku odbyli wspólnie z funkcjonariuszami z tych Komend 33 patrole. W trakcie tych patroli:

- ujawniono 82 wykroczenia
- nałożono 26 mandatów karnych
- pouczone 76 osób
- wylegitymowano 102 osoby
- przeprowadzono 9 interwencji
- skontrolowano 37 placówek wypoczynku, miejsc biwakowych i kąpielisk
- skontrolowano 17 jednostek pływających i 50 wędkarzy

Współdziałanie Straży Parku z Policją polegało na wspólnych patrolach zmotoryzowanych i pieszych po drogach, szlakach turystycznych i terenie WPN oraz łodzią motorową po jeziorze Wigry. Patrole po lądzie odbywały się w szczególności w miejscach zbiorowego wypoczynku, tj. w miejscowościach: Gawrych Ruda, Stary Folwark, Bryzgiel, Wigry, Czerwony Krzyż, Rosochaty Róg, Krusznik i Krzywe. Celem tych wspólnych służb było zapobieganie kradzieżom drewna, kłusownictwu, oraz zapobieganie naruszeniom przepisów dotyczących ochrony przyrody. W ramach współpracy na bieżąco dokonywano wymiany informacji o zagrożeniach i możliwości zapobiegania oraz przeciwdziałania tym zagrożeniom. Współpraca układała się dobrze i przyczyniła się do ujawnienia wielu wykroczeń oraz polepszenia stanu bezpieczeństwa na terenie Wigierskiego Parku Narodowego.

Za nieprzestrzeganie przepisów o ochronie przyrody w sytuacjach szczególnego ich naruszenia ukarano 26 osób mandatami karnymi na ogólną sumę 825,00 złotych.

Wnioski

- Z przeprowadzonej analizy zagrożeń i przyczyn ich powstawania wynika, że w aktualnie istniejących warunkach całkowita eliminacja przestępstw i wykroczeń jest praktycznie niemożliwa. Natomiast możliwe wydaje się zmniejszenie ich ilości i częstotliwości, dzięki zaangażowaniu wszystkich Służb Parku. Polega to na systematycznym i częstym patrolowaniu

terenu WPN, ze szczególnym uwzględnieniem miejsc i obszarów newralgicznych najbardziej narażonych na zabór mienia i kłusownictwo, oraz dziką niekontrolowaną turystykę.

- Do pełnego zaspokojenia potrzeb Straży Parku niezbędny jest zakup silnika spalinowego (ekologicznego) o mocy 5 KM oraz echosondy przenośnej z możliwością jej montażu na pokładzie łodzi motorowej. Zachodzi również konieczność przydzielenia Straży Parku częstotliwości operacyjnej, niedostępnej dla innych służb Parku.

13. INFRASTRUKTURA GOSPODARCZA

W ramach działalności sekcji remontowo - budowlanej w minionym roku wykonano następujące prace:

1. Zakończono realizowaną przy udziale środków funduszu Phare oraz Ekofunduszu inwestycję pod nazwą „Turystyka aktywna na obszarze Wigierskiego Parku Narodowego”, w trakcie której wybudowano dwie platformy obserwacyjne w miejscowościach Wiatrołuża i Nowa Wieś, kładkę długości 390 m, umożliwiającą swobodne przejście przez podmokłe tereny doliny rzeki Czarna Hańcza, zagospodarowano zadaszone miejsce edukacji i wypoczynku we wsi Krzywe. Na trasach turystycznych i w wyeksponowanych miejscach ustawiono kilkadziesiąt tablic informacyjnych i drogowskazów. Ponadto w ramach zadania przeprowadzono modernizację budynku leśniczówki Gawarzec, w którym min. zainstalowano pompę ciepła i oczyszczalnię ścieków oraz zaadaptowano na stajnię znajdujący się obok budynek inwentarski. Inwestycja trwała od września roku 1999 do czerwca roku 2000.
2. W miesiącach sierpień – październik zakończono rozpoczęty w roku ubiegłym remont kapitalny budynku mieszkalnego – dwurodzinnego przy wylęgarni ryb w miejscowości Tartak. Wymieniono pokrycia dachu i przeprowadzono remont mieszkań.
3. W miesiącach sierpień- grudzień przeprowadzono gruntowny remont leśniczówki Leszczewek, w tym m.in. wymieniono pokrycia dachu, ocieplono i oszalowano ściany zewnętrzne budynku, wyremontowano mieszkanie i wykonano kancelarię leśniczego. Zagospodarowano także poddasze budynku, wykonując tu dwa pokoje gościnne z węzłem sanitarno – kuchennym.
4. Od września do grudnia zrealizowano współfinansowaną przez NFOŚiGW inwestycję polegającą na instalacji nowego źródła ciepła w budynku Dyrekcji Parku w Krzywym. W trakcie tego zadania zainstalowano pompę ciepła Hibernatus o mocy 132 kW oraz baterię kolektorów słonecznych. Kotłownia została wyposażona w nowoczesną automatykę, umożliwiającą automatyczne dostosowanie ilości wytwarzanego ciepła do aktualnego zapotrzebowania budynku.
5. W czwartym kwartale rozpoczęto intensywne prace remontowe w wielu budynkach. Remonty objęły niżej wymienione obiekty:

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- 5.1 Królówek - budynek leśniczówki. Ocieplenie budynku wymiana okien i pokrycia dachu. Rozpoczęto modernizację poddasza z zamiarem wykonania tam pokoi gościnnych.
- 5.2 Bryzgiel - budynek leśniczówki. Wymiana pokrycia dachu, ocieplenie i oszalowanie oraz zagospodarowanie poddasza z zamiarem wykonania pokoi gościnnych w budynku leśniczówki. Wymieniono ogrodzenie osady i oszalowano budynek gospodarczy.
- 5.3 Stodoła przy miejscu edukacji i wypoczynku w Krzywym. Doprowadzono wodę z wodociągu, wymieniono pokrycie dachu, we wnętrzu budynku wydzielono pomieszczenie do przygotowania posiłków i trzy kabiny sanitarne, w tym jedną przystosowaną do potrzeb niepełnosprawnych.
- 5.4 Leśniczówka w miejscowości Krzywe - ocieplono stropy i podłogi mieszkania leśniczego oraz kancelarii, wykonano okładziny podłogowe z płytek terrakoty. Oczyszczono i zaimpregnowano deski elewacji budynku.
- 5.5 Budynek Dyrekcji Parku Krzywe - przeprowadzono remonty pokoi gościnnych i dwóch mieszkań. W trakcie remontu wymieniono okładziny podłogowe, osprzęt, sanitarny, wyszpachlowano i pomalowano ściany. Do pokoi gościnnych zostały zakupione nowe meble.
- 5.6 Leśniczówka Sobolewo II - Budynek odzyskany w roku 2000 od obcego lokatora. Prace remontowe objęły oczyszczenie i wymalowanie ścian i podłóg mieszkania oraz niżej wymienione roboty zewnętrzne - wymiana okien, ocieplenie i oszalowanie deskami ścian budynku wraz z podbudową fundamentów. Przed wejściem do budynku wyremontowano ganek osłaniający drzwi. Wykonano nowe ogrodzenie osady.
- 5.7 Leśniczówka Krusznik - wykonanie okładzin podłogowych na parterze budynku, wymiana okien oraz remont ganku przed wejściem do budynku.
- 5.8 Leśniczówka Mikołajewo – wyremontowano ganek przed wejściem do budynku.
- 5.9 Czerwony Folwark 10 - Budynek ocieplono styropianem i wykonano elewację metodą lekką, wymieniono pokrycie dachu.
- 5.10 Leśniczówka Wysoki Most - wymiana okien, ocieplenie i oszalowanie deskami ścian zewnętrznych budynku mieszkalnego. Naprawa poszycia ścian i wrót budynków gospodarczych.
- 5.11 Leśniczówka Lipowe - wymiana okien, modernizacja łazienki.
- 5.12 Leśniczówka Samle II - wymiana okien, ocieplenie i oszalowanie deskami ścian zewnętrznych budynku mieszkalnego, wykonanie instalacji centralnego ogrzewania.
- 5.13 Hydrofornia Krzywe - Budynek ocieplono styropianem. Z wnętrza usunięto wyposażenie hydroforni i przystosowano budynek na potrzeby magazynu sprzętu p.poż. i garaż dla nowo zakupionego samochodu.
- 5.14 Leśniczówka Buda Ruska - wymieniono pokrycie dachu, wykonano instalację centralnego ogrzewania oraz przeprowadzono remont bieżący mieszkania

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

5.15 Wykonano wodociąg lokalny w miejscowości Czerwony Folwark

5.16 Ze względu na obniżenie się zwierciadła wody pogłębiono metodą wiertniczą studnie przy budynkach: Sobolewo I i II, Krusznik, Lipowe, Wysoki Most, Maćkowa Ruda „nadleśnictwo”, Mikołajewo, Budzisko.

Rozebrano 6 domków turystycznych na terenie Ośrodka Edukacyjnego Słupie ze względu na ich zły stan techniczny

Poniżej przedstawiono tabelaryczne zestawienie kosztów wyżej omówionych prac.

Tabela 13 Zestawienie kosztów remontów w 2000 roku

Lp.	Opis	Koszt
Turystyka aktywna o obszarze WPN		
1	Prace na terenie osady Gawarzec	241 252
2	Wykonanie kładki przez dolinę rzeki Czarna Hańcza	131174
3	Wykonanie wieży widokowej Nowa Wieś	29143
4	Wykonanie wieży widokowej Wiatrołuża	29281
5	Wykonanie konstrukcji drewnianych do zawieszenia tablic informacyjnych oraz dwóch daszków z ławami i stołem	8500
6	Wykonanie zadaszowanego punktu ogniskowego i parkingu przy w.w. Wiatrołuża - prace ziemne i konstrukcje drewniane	60 545
Razem turystyka aktywna		499 895
7	Rozebranie i wywiezienie gruzu OeS Słupie	20 000
8	Remont leśniczówki Leszczewek	163 253
9	Remont budynku mieszkalnego Tartak	144 426
10	Instalacja pompy ciepła w budynku Dyrekcji Parku w Krzywym wraz z częściową modernizacją sieci c.o w budynku i wykonaniem studni głębinowej	292 890
11	Instalacja baterii kolektorów słonecznych na dachu budynku Dyrekcji Parku w Krzywym	69243
12	Wykonanie sieci wodociągowej w Czerwonym Folwarku	16 819
13.	Remont leśniczówki Samle II	32 000
14	Remont leśniczówki Sobolewo II	50 000
15	Remont leśniczówki Buda Ruska	29 433
16	Remont leśniczówki Wysoki Most	30 000
17	Remont hydroforni Krzywe	29 500
18	Remont leśniczówki Bryzgiel	64 200
19	Wymiana okien w leśniczówkach Sobolewo II, Krusznik, Lipowe, Samle II, Wysoki Most, Lipowe	62 593
20	Remont leśniczówki Królówek	121 980
21	Pogłębienie studni przy leśniczówkach Sobolewo I i II, Maćkowa Ruda, Wysoki Most, Lipowe, Krusznik	32 951
22	Remont leśniczówki Krusznik	17 586
23	Remont leśniczówki Lipowe	6945
24	Remont budynku mieszkalnego Czerwony Folwark 10	12 000
25	Remont pokoi gościnnych Krzywe	49 482
26	Remont leśniczówki Krzywe	24 736
27	Remont stodoły przy miejscu ogniskowym Krzywe	73 999
28	Remont ganku przy leśniczówce Mikołajewo	4000
Ogółem wartość prac remontowych rok 2000 - 1 847 931 zł		

14. ZATRUDNIENIE, WYNAGRODZENIA, SZKOLENIA

Zatrudnienie, wynagrodzenia

W roku 2000 przeciętne zatrudnienie w Wigierskim Parku Narodowym wynosiło 99 etatów, w tym:

- 66 etatów w „budżecie”,
- 33 etaty w gospodarstwie pomocniczym

Przeciętne wynagrodzenie miesięczne brutto w 2000 roku wynosiło:

- 1.912,- zł w „budżecie”
- 1.296,- zł w gospodarstwie pomocniczym

Wszystkie ruchome składniki wynagrodzenia, takie jak umundurowanie i nagrody jubileuszowe zostały w pełni zrealizowane.

Prace z zakresu ochrony ekosystemów lądowych w większości są wykonywane przez wyłonione w drodze przetargu Zakłady Usług Leśnych.

W 2000 roku pracowało 8 Zakładów Usług Leśnych zatrudniających około 100 osób w okresie pielęgnacji upraw.

Szkolenia

Tematykę szkoleń, seminariów i konferencji, w których uczestniczyli pracownicy WPN, przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14 Szkolenia i doskonalenie zawodowe pracowników WPN w 2000 roku:

Lp.	Tematyka	Termin	Organizator	Liczba uczest.*
1.	Wizyta studialna oraz posiedzenie komitetu sterującego projektem „Model danych dla polskich parków narodowych, Ringkjøbing County - Dania	19-21.01	Ringkjøbing County	2
2.	Szkolenie komendantów Straży Parku i specjalistów do spraw ochrony p.poż.	24-27.01	KZPN	2
3.	Seminarium polsko - francuskie nt. „Parki jako ważne narzędzie podejścia uczestniczącego i kontraktowego”	15-20.02.	Federacja Francuskich Parków Naturalnych	2
4.	Warsztaty „Wylęgarnia 2000”, Żabieniec	17-18.02	RZD i ZGS IRŚ	2
5.	Seminarium „Turystyka i edukacja środowiskowa na przygranicznych obszarach Polski i Litwy”, Suwałki	21-22.02	WPN i Stowarzyszenie Gmin „Wigry”	7
6.	Studia Podyplomowe „Ochrona Parków Narodowych”	III-XI	SGGW w W-wie	2
7.	„Szkolne i pozaszkolne formy kształcenia kadr dla turystyki – doświadczenia europejskie”, Müritz - Niemcy	06-25.03	Leonardo Da Vinci	1
8.	II Forum Dyskusyjne, Ojców	6.04	Ojcowski PN	1
9.	Seminarium „Ochrona różnorodności przyrodniczej i	17-18.04	WPN i	6

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

	przyjazne dla środowiska metody gospodarowania”, Marcinkonys - Litwa		Stowarzyszenie Gmin „Wigry”	
10.	Wyjazd poznawczy połączony ze spływem rzeką Ułą w Dzukijskim Parku Narodowym	5-7.05	WPN	9
11.	Międzynarodowe warsztaty herpetologiczne, Słupie	20–28.05	WPN	6
12.	Szkolenie okresowe drwali motorniczych z weryfikacją znajomości zasad bhp przy pracach leśnych	26.05	WPN	7
13.	Kurs podstawowy bhp dla pracowników parku	31.05- 01.06	WPN	9
14.	Seminarium nt.: „ochrona ekosystemów leśnych w p.n.”	01-02.06	KZPN	1
15.	V Krajowa Konferencja Rybackich Użytkowników Jezior, Olsztyn	14-16.06	IRŚ w Olsztynie	1
16.	Seminarium naukowe dla absolwentów studium podyplomowego	15-18.06	SGGW	1
17.	Kurs sternika motorowodnego	17.06	PZMiNW	4
18.	Międzynarodowe warsztaty herpetologiczne, Kampinos	02-03.07	Kampinoski PN	2
19.	Akademia Nieświeska	02-08.08	Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu	2
20.	Kurs językowy w zakresie stosowania poszczególnych kręgów temat. z dziedziny turystyki, kult. i krajoznawstwa danego obszaru językowego	4.09	Konsultacyjna Agencja Języków Obcych Suwałki	2
21.	Metody i narzędzia do identyfikacji i ewaluacji projektów rozwoju obszarów wiejskich w krajach UE, Szeligi	04-08.09	EKSPERT-SITR Koszalin	2
22.	Ustalanie kapitału początkowego	16.09	ZUS O/ Białystok	1
23.	XI Ogólnopolskie Sympozjum ZMSP, Diabla Góra	19-21.09		2
24.	IV Krajowa Konferencja „Ochrona Przyrody a turystyka”, pt. „Turystyka w parkach narodowych”	19-22.09	Wyższa Szkoła Pedagog., Rzeszów	1
25.	Europejskie dyrektywy w zakresie bhp	27.09	Tow. Nauk. Organiz. i Kierownictwa Białystok	1
26.	Małe zamówienia publiczne do 30 tys. EURO	29.09	Międzywojew. Ośr. Doskonalenia Kadr Białystok	3
27.	Konferencja „Podsumowanie wniosków Programu UE Phare STRUDER 2”	11.10	PARR w W-wie	1
28.	Projektowanie i składanie wniosków w ramach programu „Leonardo da Vinci”	25.10	Krajowe Biuro Programu Leonardo Da Vinci	2
29.	Wyjazd szkoleniowy w ramach projektu „Pasaże dla fauny na wybranych odcinkach dróg Polski”, Dania	31.10- 05.11	Amphi Consult	1
30.	Seminarium "Ostrożnie z ogniem", Suwałki	10.11	ZOSP RP w Suwałkach.	30

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

31.	Fachowy język niemiecki w ochronie przyrody i komunikacji”, Schneverdingen - Niemcy	11-18.11	EUROPARC	1
32.	Projekty pilotażowe rozwoju zasobów ludzkich na terenach wiejskich, z uwzględnieniem dorobku prawnego i instytucjonalnego Unii Europejskiej oraz potrzeb procesu przystąpienia Polski do UE	20-22.11	EKSPERT-SITR Koszalin	1
33.	Szkolenie wyjazdowe pracowników WPN z zakresu etnografii, Warszawa, Izabelin, Ciechanowiec, Tykocin	22-24.11	WPN	33
34.	Kurs okresowy dla pracowników służb bhp	04-07.12	Międzywojew. Ośr. Doskonalenia Kadr Białystok	1
35.	Wyjazd studialny do wybranych muzeów Niemiec i Danii	5-10.12	WPN	6

* liczba uczestników – dotyczy nie wszystkich uczestników, tylko pracowników WPN

15. ZAGADNIENIA EKONOMICZNO-FINANSOWE

15.1. Budżet

W 2000 roku, w budżecie Wigierski Park Narodowy osiągnął dochody w wysokości 41.124,03 zł, co w porównaniu z planem 42.000 zł stanowi 97,91 %. Na powyższe dochody składają się:

- ⇒ dochody z tytułu dzierżawy gruntów 4.584,36
- ⇒ wpływy za czynsze mieszkaniowe 21.365,55
- ⇒ wpływy za korzystanie z pokoi gościnnych 8.345,09
- ⇒ wpływy za składniki majątkowe 1.280,00
- ⇒ wpływy różne 5.549,03

Wydatki budżetowe WPN wykonał w wysokości 2.598.653,00 zł, co na planowaną kwotę 2.630.728,00 zł stanowi 98,78 %.

Szczegółowe dane dotyczące dochodów i wydatków budżetowych przedstawiają poniższe tabele.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Tabela 15 Dochody budżetowe w 2000 roku w zł

Rozdział 4711					
Lp.	Nazwa paragrafu	§§	Plan	Wykonanie	% wykonania
1	2	3	4	5	6
1	Dochody z dzierżaw	33	10.000	4.584,36	45,84
2	Wpływy z usług	42	32.000	29.710,04	92,84
3	Wpływ ze sprzedaży wyrobów i składników majątkowych	43	-	1.280,00	
4	Dochody różne	77	-	5.549,03	
5	Odsetki	81	-		
Razem			42.000	41.124,03	97,91

Tabela 16 Wydatki budżetowe w 2000 roku w zł

Lp.	Nazwa paragrafu	§§	Plan	Wykonanie	% wyk.
1	2	3	4	5	6
Rozdział 4711					
1.	Wynagrodzenia osobowe	11	1.514.663	1.514.663,00	100
2.	Nagrody z ZFN	17	112.476	112.475,69	99,9
3.	Nagrody i wydatki osobowe nie zaliczane do wynagrodzeń	21	6.870	6.858,00	99,8
4.	Stypendia	24	3.300	3.300,00	100
5.	Różne wydatki na rzecz osób fizycznych	25	1.565	1.564,20	99,9
6.	Podróże służbowe krajowe	28	6.500	6.500,00	100,0
7.	Podróże służbowe zagraniczne	29	10.000	10.000,00	100,0
8.	Materiały i wyposażenie	31	115.000	107.221,77	93,2
9.	Energia	35	66.000	66.000,00	100
10.	Usługi materialne	36	166.484	143.177,16	86,0
11.	Usługi niematerialne	37	24.000	23.592,36	98,3
12.	Kary, odsetki i sankcje	39	-	-	-
13.	Pomoce dydaktyczne, naukowe i książki	38	-	-	-
14.	Różne opłaty i składki	40	14.926	14.925,03	99,9
15.	Składki na ubezpieczenia społeczne	41	287.647	287.139,89	99,8
16.	Składki na fundusz płac	42	39.394	39.324,78	99,8
17.	Odpisy na ZFŚS	43	37.926	37.925,52	99,9
18.	Podatki i opłaty na rzecz budżetu państwa	66	-	-	-
19.	Podatki i opłaty na rzecz budżetów gmin	67	56.340	56.338,60	99,9
20.	Dotacje na finansowanie inwestycji jednostek budżetowych	72	-	-	-

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Razem			2.463.091	2.431.016,00	98,7
Rozdział 4997					
1.	Dotacje dla jednostek gospodarki pozabudżetowej	47	157.637	157.637,00	100
Rozdział 4995					
1.	Podróże służbowe krajowe	28	6.000,00	6.000,00	100
-	Materiały	31	-	-	
3.	Usługi materialne	36	4.000,00	4.000,00	100
4	Usługi niematerialne	37	-	-	-
Razem rozdziały 4711+4997+4995			2.630.728	2.598.653,00	98,7

15.2. Gospodarstwo pomocnicze

W 2000 roku Gospodarstwo Pomocnicze Wigierskiego Parku Narodowego osiągnęło wpływy ze sprzedaży drewna, ryb, licencji wędkarskich, kart wstępu i innych usług turystycznych, w wysokości 5.380.577 zł. Stanowi to 102,3 % planowanej kwoty dochodów, którą szacowano na 5.257.637 zł. W powyższych przychodach dotacje przyznane z zewnątrz wynoszą 1.036.816 zł, w tym dotacja z budżetu Państwa 157.637 zł. Dodatkowe wsparcie finansowe WPN uzyskał od prywatnych darczyńców- firm i osób prywatnych. Łączna kwota darowizn wyniosła w 2000 roku 14.414 zł. Przychody z dotacji stanowią 19,5 % ogólnych przychodów.

Koszty realizacji zadań Gospodarstwa Pomocniczego wyniosły 5.380,077 zł, co stanowi 102,3 % planowanej kwoty 5.257,637 zł. Plan i wykonanie poszczególnych zadań Gospodarstwa Pomocniczego przedstawia poniższa tabela „Przychody i rozchody gospodarstwa pomocniczego według typów (rodzajów) działalności za 2000 rok” oraz załącznik nr 6 do niniejszej analizy „Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł”.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Tabela 17 Przychody i rozchody gospodarstwa pomocniczego za 2000 rok

	Typ działalności	Przychody w zł		Rozchody w zł	
		plan	wykonanie	Plan	wykonanie
1	2	3	4	5	6
I.	Ochrona przyrodniczych i kulturowych zasobów parków narodowych – RAZEM	4.490400	4.560687,13	2.315.258	2121670,35
1.	Ochrona przyrody nieożywionej i gleb	-	254,16	-	497,90
2.	Ochrona ścisła	-	-	-	102,07
3.	Ochrona ekosystemów wodnych	360.000	3.79278,08	235.200	235.103,92
4.	Ochrona ekosystemów leśnych	3.898.671	3.968647,20	1.674.943	1.459909,60
A	Cięcia pielęgnacyjne i sanitarne	3.814.347	3.814347,20	1.389.750	1.154908,06
B	Hodowla lasu	104.400	104.400,00	186.600	173.545,71
C	Ochrona przed czynnikami biotycznymi i abiotycznymi	49.900	49.400,00	98.593	131.455,83
5.	Ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych	1.200	-	3.320	1.208,65
6.	Ochrona zwierząt	27.529	9.507,21	41.764	34.391,60
A	Ochrona zwierząt	-	-	14.344	29.532,30
B	Ochrona zwierzyny łownej	27.529	9.507,21	27.420	4.859,30
C	Ośrodki hodowli zwierząt	-	-	-	-
7.	Ochrona roślin	-	-	6.981	1.582,98
8.	Ochrona walorów widokowych krajobrazu	-	-	31.000	4.758,57
9.	Ochrona dziedzictwa kulturowego i historycznego		-	38.000	82.072,81
10	Ochrona przed pożarami i szkodnictwem	203.000	203,000	284.050	302.042,25
II	Działalność naukowo-badawcza, edukacyjna i turystyczna – RAZEM	528.424	595.325,83	1.008.350	1.005.826,35
1.	Działalność naukowo – badawcza	-	-	27.350	21.121,48
2.	Edukacja w zakresie ochrony przyrody i parków narodowych	243.200	243.176,85	377.400	377.314,70
3.	Wydawnictwa	-	-	18.000	17.800
4.	Udostępnianie parku dla turystyki	254.224	324.148,98	549.600	549.585,01
5.	Monitoring przyrodniczy i techniczny	31.000	31.000,00	36.000	40.005,16
III	Pozostała działalność – RAZEM	11.200	221.563,56	1.4540,29	1.664369,69
1.	Plany ochrony i ich rewizja	11.200	11.114,79	16.400	46.760,93
2.	Regulacja stanu posiadania	-	-	9.000	16.296,12
3.	Naprawy budynków i innych środków trwałych	-	16,39	1.002.629	1.063434,03
4.	Remonty dróg	-	-	25.000	31.944,37
5.	Transport i gospodarka warsztatowa	-	5.669,64	306.000	380.943,60
6.	Administracja budynków	-	4.794,85	95.000	117.305,97
7.	Inne - przychody konto 750 i 760/860	-	42.330,89	-	7.684,67
IV	Koszty zarządu	157.637	157.637	480.000	588.210,15
1.	BHP	-	-	43.300	43.303,04
2.	Szkolenia zawodowe	-	-	20.000	19.901,96
	OGÓŁEM	5.257.637	5.380.576,52	5.257.637	5.380.076,54

15.3. Fundusze celowe

W 2000 roku Wigierski Park Narodowy uzyskał dotacje na realizację następujących zadań:

- 1) NFOŚiGW - Działalność edukacyjna WPN
- 2) Uniwersytet im. A.Mickiewicza Poznań - Realizacja programu pomiarowego ZMŚP w Stacji Naukowej WPN w roku hydrobiologicznym 2000 r.
- 3) NFOŚiGW - Ochrona ekosystemów lądowych WPN w 2000 r.
- 4) NFOŚiGW - Modernizacja systemu ochrony przeciwpożarowej w WPN.
- 5) Zarząd Miasta Suwałki - „Dzień Ziemi 2000”, „Sprzątanie Świata”
- 6) Ministerstwo Środowiska – zakup nagród za udział w konkursach „Moje miejsce w przyrodzie” i „Przyroda słowem malowana”
- 7) Phare- Credo - Zrównoważony rozwój polsko-litewskich obszarów chronionych.
- 8) Polskie Biuro REC na Europę Środkową i Wschodnią w Warszawie – Uświadamianie lokalnej społeczności o narastającym problemie śmieci.
- 9) NFOŚiGW – Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii do modernizacji i zmiany technologii ogrzewania oraz działania zmierzające do oszczędności energii na terenie WPN.
- 10) WFOŚiGW w Białymstoku - Zorganizowanie I sztafety rowerowej szlakiem obszarów chronionych woj. podlaskiego, połączonej z konkursem wiedzy ekologicznej i imprezami towarzyszącymi.
- 11) Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” S.A. w Suwałkach – Turystyka aktywna na obszarze WPN - Mały Projekt Infrastruktury Nr PI 9609/03/06/L/005
- 12) Fundacja EKOFUNDUSZ – Turystyka aktywna na terenie WPN.
- 13) Darowizny - cele statutowe WPN

Łączna kwota dotacji wyniosła **1.196.592,45 zł**. Zakres prac wykonanych w ramach poszczególnych zadań został omówiony w rozdziałach dotyczących problematyki jakiej te zadania dotyczyły. Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł z podaniem kosztów przedstawia załącznik nr 6.

W 2000 roku Wigierski Park złożył 23 wnioski o uzyskanie dotacji finansowych. Spośród nich, do końca 2000 roku 10 z nich uzyskało akceptację, 12 oczekiwało na decyzję i jeden został odrzucony.

Szczegółowy wykaz wniosków składanych w 2000 roku o uzyskanie dotacji finansowych na lata 2000-2003 zawiera tabela na następnej stronie.

Tabela 18 Wnioski o dotacje składane w 2000 r.

Lp.	Tytuł wniosku/ nazwa zadania	Do	Ak-	Koszt	Kwota dotacji	
		Kogo	cept.	tys. zł	tys. zł	%
1	Komunikacja społeczna w ochronie przyrody	Biuro REC	Tak		8,93	
2	Ośrodek Rozwoju Zrównoważonego – opracowanie projektu technicznego	NFOŚiGW	?	186,00	142,00	77
3	Projekt Muzeum Przyrodniczego we wsi Stary Folwark	NFOŚiGW	?	356,00	110,00	30
4	Ochrona ekosyst. lądowych WPN-2001	NFOŚiGW	?	1106,00	306,00	
5	Turystyka aktywna na terenie WPN	EkoFundusz	Tak	219,26	109,63	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

6	Budowa sanitariatów i sieci wodociągowo- kanalizacyjnej na polu namiot. „Jastrzęby”	EkoFundusz	Nie	336,40	125,00	37
7	Infrastruktura edukacyjna i turystyczna na południowym brzegu jeziora Wigry	EkoFundusz	Tak	245,71	117,66	48
8	Budowa infrastruktury turystycznej w WPN	Pol.-Szwajc Kom.Śr.Zł.	Tak	245,71	117,66	48
9	Muzeum WPN im. Alfreda Lityńskiego – projekt do kontraktu wojewódzkiego	Urząd Marszałkowski	?	11000,00	6600	
10	Ośrodek Rozwoju Zrównoważonego Euroregionu Niemen i Centrum Energii Odnawialnych - projekt do kontraktu wojewódzkiego	Urząd Marszałkowski	?	13000,00	11000,00	
11	Zagospodarowanie turystyczne WPN - projekt zadania do kontraktu wojewódzkiego	Urząd Marszałkowski	?	2895		
12	Port wewnętrzny w miejscowości Stary Folwark – projekt zadania do kontraktu wojewódzkiego	Urząd Marszałkowski	?	32960		
13	Ochrona wód i rozwój funkcji edukacyjnej na południowym brzegu jeziora Wigry	NFOŚiGW	?	479,20	194,70	41
14	Transgraniczne polsko-rosyjskie szlaki turystyczne	Euroregion Niemen	?	1051,50		
15	Szkołka leśna Powały	NFOŚiGW	?	2843,20	2032,60	71
16	Działalność edukacyjna WPN - 2000	NFOŚiGW	Tak	196,00	190,00	
17	Działalność edukacyjna WPN - 2001	NFOŚiGW	Tak	423,20	397,60	93
18	Ocalić od zapomnienia	NFOŚiGW	?	52,30	38,00	
19	Kształcenie kadr w instytucjach zarządzających lokalnym środowiskiem	Leonardo Da Vinci	Tak	142,00	121,00	85
20	Dzień Ziemi i Sprzątanie Świata	Miejski FOŚiGW Suwałki	Tak		4,8	
21	I sztafeta rowerowa szlakiem obszarów chronionych województwa podlaskiego	WFOŚiGW Białystok	Tak	43,05	20,00	
22	Zagospodarowanie pola namiotowego „Jastrzęby”	Minister. Gospodarki	?	421,4	54,00	
23	Konkursy „Moje miejsce w przyrodzie” i „Przyroda słowem malowana”	Minister. Środowiska	Tak		5,00	

¹ Znak zapytania oznacza, że wnioski nie zostały jeszcze rozpatrzone

16. RADA NAUKOWA WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO

W 2000 roku odbyły się dwa posiedzenia Rady Naukowej Wigierskiego Parku Narodowego.

W pierwszym posiedzeniu, które odbyło się 19 maja 2000 r, wzięło udział dwunastu członków Rady, siedmiu zaproszonych gości oraz pięciu pracowników WPN. Podczas obrad poruszono sprawy związane z zatwierdzeniem przez Ministra Środowiska Planu Ochrony Wigierskiego Parku

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Narodowego. Prace nad Planem trwały ponad 9 lat i prowadzone były przez zespół pod kierownictwem prof. dr hab. Andrzeja Richlinga. Plan obowiązywać będzie przez najbliższych 20 lat. Aby przybliżyć społeczności lokalnej zagadnienia związane z realizacją Planu Ochrony Parku ustalono, że wydane zostanie streszczenie Planu, opracowane w sposób zrozumiały dla przeciętnego odbiorcy (zadania tego nie wykonano w związku z trwającymi w 2000 r. pracami nad zmianą Ustawy o ochronie przyrody i przewidywanymi zmianami dotyczącymi statusu prawnego planów ochrony). Ponadto wydawany będzie periodyk, który ukazywać się będzie kwartalnie i w którym będą poruszane zagadnienia związane z funkcjonowaniem Parku. W dalszej części obrad omówione zostały problemy dotyczące stanu badań naukowych w Parku oraz sprawy monitoringu przyrodniczego. Zaprezentowana została historia oraz główne założenia badań monitoringowych prowadzonych od 10 lat na terenie WPN, ze szczególnym uwzględnieniem roli Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego.

Na koniec członkowie Rady wzięli udział w objeździe terenu, gdzie obejrzel najnowsze inwestycje Parku.

W drugim posiedzeniu Rady Naukowej WPN, które odbyło się 29 września 2000 r., udział wzięło dwunastu członków Rady, dwóch zaproszonych gości oraz sześciu pracowników Parku. Było to pierwsze posiedzenie Rady w nowej kadencji. Na wstępie wręczone zostały nominacje na członków nowej Rady. W nowym składzie Rady Naukowej Wigierskiego Parku Narodowego zasiadli:

prof. dr hab. Aleksander Sokołowski - Przewodniczący

Andrzej Strumiłło - Wiceprzewodniczący

Członkowie: prof. dr hab. Roman Andrzejewski

mgr inż. Zbigniew Godlewski

mgr inż. Henryk Grabowski

mgr Mieczysław Grnyo

prof. dr hab. Andrzej Hopfer

dr inż. Andrzej Kolk

dr Tadeusz Krzywosz

mgr inż. Romuald Luto

prof. dr hab. Alina Myrcha

prof. dr hab. Andrzej Prejs

dr hab. Edward Stępień

dr Juliusz Twaróg

dr Hanna Werblan-Jakubiec

prof. dr hab. Bogusław Zdanowski

W dalszej części obrad Rada została poinformowana o bieżących sprawach Parku, w tym m.in. o współpracy z Litwą w ramach realizowanego projektu „zrównoważony rozwój polskich i litewskich

obszarów chronionych”, o współpracy z francuskimi parkami regionalnymi oraz z niemieckim Parkiem Narodowym Muritz. Przedstawione zostały też główne założenia projektu zatytułowanego „Historia jeziora Wigry”, który zostanie złożony do KBN-u wspólnie z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie i Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie.

W dalszej części obrad omówione zostały najważniejsze zamierzenia inwestycyjne Parku na najbliższy okres. Są to głównie: zamontowanie kolektorów słonecznych do podgrzewania wody w ośmiu leśniczówkach oraz wprowadzenie tematu budowy Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego do programu współpracy polsko-duńskiej. Ponadto Park zamierza rozwinąć system monitoringu przyrodniczego, zaadoptować dla celów turystycznych 100-letnią oborę w miejscowości Krzywe, w której urządzony zostanie sklep pamiątkarski, wybudować w Bryzglu wieżę widokową dla niepełnosprawnych i ogólnodostępny pomost na jeziorze Wigry oraz zmodyfikować pole namiotowe w Jastrzębach. Przedstawione zostały Radzie zmiany w planach działań Parku na rok bieżący, które dotyczyły planu cięć pielęgnacyjnych. Rada Naukowa po wysłuchaniu wyjaśnień zaakceptowała zmiany w planach.

17. KONTROLE WEWNĘTRZNE I ZEWNĘTRZNE

Kontrole wewnętrzne

- I. W ramach kontroli wewnętrznych komisja do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy w Wigierskim Parku Narodowym dokonała dwukrotnie - w dniach 19marca i 16 października 2000 roku - przeglądu stanowisk pracy pracowników własnych oraz w dniu 7 marca 2000 roku skontrolowała sposób prowadzenia prac leśnych przez zatrudnianych usługodawców. W wyniku przeprowadzonych kontroli usunięto stwierdzone nieprawidłowości polegające m.in. na: uzupełnieniu wkładów do apteczek pierwszej pomocy, naprawie i wymianie zniszczonych gniazdek elektrycznych, uzupełnieniu oświetlenia na stanowiskach pracy, zamontowaniu barierki zabezpieczającej przed upadkiem z wysokości, dostosowaniu stanowisk wyposażonych w komputery do obowiązujących przepisów itp.
- II. W dniu 29 listopada 2000 roku przeprowadzona została przez uprawnionych pracowników WPN kontrola przestrzegania przepisów bhp oraz stosowania prawidłowych technik przy mechanicznym pozyskaniu drewna przez drwali - motorniczych. Po przeprowadzeniu kontroli komisja uznała, że oceniani pracownicy nie posiadają odpowiednich kwalifikacji do prowadzenia prac przy mechanicznym pozyskaniu drewna ze względu na niedostateczną znajomość przepisów bhp oraz stosowanie niewłaściwych technik ścinki zagrażających zdrowiu i życiu robotników. Pracownicy zostali czasowo odsunięci od wykonywania prac przy pozyskaniu drewna do czasu uzupełnienia niezbędnych wiadomości oraz umiejętności technicznych.

- III. Komendant Straży Parku w roku 2000 przeprowadził 2 kontrole wewnętrzne Straży Parku pod kątem prawidłowego i zgodnego z Księżką Służb odbywania patroli przez funkcjonariuszy Straży Parku oraz prowadzonej przez nich dokumentacji. Nieprawidłowości w tym zakresie nie stwierdzono.

Kontrole zewnętrzne

W 2000 roku w Wigierskim Parku Narodowym odbyło się 11 kontroli i 2 rekontrole zewnętrzne. Zakresy, czas trwania oraz nazwy instytucji i nazwiska osób kontrolujących przedstawiają się następująco:

- I. W dniach 04.02. – 07.02 Danuta Minkiewicz z Urzędu Skarbowego w Suwałkach przeprowadziła kontrolę transakcji zawartych z Panem Andrzejem Kalwajtysem z Przedsiębiorstwa „Geo” w Suwałkach. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- II. W dniach 24.04 – 04.05 Maria Szymańska – główny inspektor kontroli ZUS - przeprowadziła kontrolę:
- zgłoszeń danych rozliczeniowych dla celów ubezpieczeń społecznych oraz dokonywania wpłat za okres 01.01.1999 – 31.12.1999,
 - zgłoszeń danych identyfikacyjnych płatnika,
 - liczby i rodzaju umów zawartych z własnymi pracownikami w okresie 01.01.1999 – 13.01.1999.
- Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- III. W dniu 28.04 Leszek Krzyżewski z KMPSP w Suwałkach przeprowadził kontrolę obszarów leśnych i siedziby WPN w zakresie przestrzegania przepisów p.poż. Uwagi dotyczyły uzupełnienia oznakowania p.poż. Wszystkie obowiązki zostały wykonane w terminie.
- IV. W dniu 16.05 Jan Ołtarzewski z Podlaskiego Urzędu Wojewódzkiego przeprowadził kontrolę sprawdzającą z zakresu postępowania mandatowego. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- V. W dniu 05.06 Teresa Jasińska z Archiwum Państwowego w Suwałkach przeprowadziła kontrolę archiwum zakładowego WPN. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.
- VI. W dniach 12.06 – 30.06 zespół kontrolny z Ministerstwa Środowiska przeprowadził kontrolę problemową w zakresie: stanu organizacji, zagadnień zatrudnieniowo-płacowych, realizacji zamówień publicznych, gospodarki środkami transportowymi, wykorzystania gospodarczego nieruchomości pozostających w zarządzie Parku, stanu BHP, stanu prac nad opracowaniem planu ochrony, realizacji celów podstawowych oraz realizacji rocznych planów ochrony czynnej ekosystemów Parku. W trakcie kontroli stwierdzono dobrą realizację zadań w zakresie takich zagadnień, jak prace nad opracowaniem planu ochrony Parku, które zostały zakończone przed rozpoczęciem czynności kontrolnych oraz realizacja podstawowych zadań statutowych Parku,

która przebiega pomyślnie. Zależnie od ich rodzaju, zalecenia pokontrolne zostały wykonane, wdrożone do stosowania lub trwa ich realizacja.

- VII. W dniu 7.07.2000 r. pracownik Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Białymstoku – Małgorzata Kołowerzo przeprowadziła kontrolę nadzoru nad obrotem i stosowaniem trucizn w Pracowni Naukowo-Badawczej WPN. W czasie kontroli sprawdzono zezwolenia na obrót i stosowanie trucizn, zeszyt kontroli trucizn, oraz dokumenty potwierdzające przeszkolenie z zakresu postępowania z truciznami. Stwierdzono uchybienia związane z brakiem właściwego wyposażenia apteczki pierwszej pomocy, brakiem instrukcji bezpiecznej pracy z truciznami i udzielania pierwszej pomocy w przypadku zatrucia. Przeprowadzono w dniach 17.07. i 1.09.2000 r. rekontrole wykazały, że stwierdzone naruszenia usunięto w wyznaczonym terminie.
- VIII. W dniach 01.08 – 06.10, inspektorzy NIK – Andrzej Wójcik i Przemysław Wojciechowski - przeprowadzili kontrolę pod względem legalności, celowości, gospodarności i rzetelności funkcjonowania WPN. Kontrolą objęto okres od 01.01.1997 – 30.06.2000 r. Kontrola generalnie pozytywnie oceniła działalność WPN. Administracja Parku podjęła działania mające na celu szybką realizację wniosków pokontrolnych. NIK pozytywnie oceniła działalność WPN w następującym zakresie:
- WPN posiada opracowany plan ochrony na okres 20 lat, tj. do 2019 roku, zatwierdzony przez Ministra Środowiska zarządzeniem nr 28 z dnia 30.03.2000 r.
 - Badania kontrolne wykazały, że w realizacji zadań ochronnych w ekosystemach leśnych przestrzegano ustaleń wynikających z zapisów w Planie Ochrony. Rozmiar cięć nie przekraczał ustalonych wielkości. Sprzedaż drewna dla odbiorców masowych, tj. zakładów przetwórczych, odbywała się na podstawie wzajemnie zawartych umów, po uprzedniej negocjacji cen. Dla odbiorców indywidualnych prowadzono sprzedaż detaliczną wg obowiązujących cenników. Ceny drewna ustalane corocznie były wyższe od średnich cen obowiązujących w ościennych nadleśnictwach Lasów Państwowych.
 - Gospodarka leśna po gradacji kornika prowadzona jest prawidłowo. Stan upraw i drzewostanów pod względem zdrowotnym nie budzi zastrzeżeń. Gniazda pokornikowe zostały w całości odnowione. Skład gatunkowy upraw jest zgodny z siedliskiem. Uprawy właściwie zabezpieczono przed zwierzyną.
 - WPN zawarł porozumienie z PIOŚ w sprawie ustanowienia Stacji Bazowej Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego. Stacja Naukowo – Badawcza współpracuje z uczelniami krajowymi, które na terenie WPN prowadzą badania związane głównie z ekosystemami wodnymi. Sekcja Edukacyjna Parku prowadzi działalność edukacyjną i popularyzatorską z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego wśród młodzieży szkolnej, głównie z terenów Suwalszczyzny.
 - WPN jest przygotowany do obsługi ruchu turystycznego i zapewnia właściwy stan bazy

turystycznej.

- Współpraca z samorządami, na terenie których położony jest WPN poszerza się, przyjmując różne formy.
- WPN na realizację zadań statutowych pozyskuje z różnych źródeł środki pozabudżetowe.
- WPN dysponuje szczegółowym operatem ochrony przeciwpożarowej obszarów leśnych WPN, uzgodnionym w 1999 r z Komendantem Podlaskiej Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku i jest na bieżąco aktualizowany. Kontrola nie stwierdziła nieprawidłowości w funkcjonowaniu Straży Parku i ochrony mienia WPN.

- IX. W dniach 31.08 – 01.09, Andrzej Baniak z Departamentu Kontroli NFOŚiGW przeprowadził kontrolę realizacji umowy nr 87/2000/Wn-50/EE-EE/D – „Działalność edukacyjna Wigierskiego Parku Narodowego”. W wyniku czynności kontrolnych nie stwierdzono niezgodności w realizacji dotowanego przedsięwzięcia z warunkami umowy.
- X. W dniach 26.10 – 31.10, Kazimierz Hałaburda z OJP PIP Białystok przeprowadził kontrolę przestrzegania przepisów BHP przy pracach w gospodarstwie leśnym. W trakcie kontroli nie stwierdzono nie przestrzegania przepisów, drobne nieprawidłowości zostały usunięte.
- XI. W dniach 17.11 – 01.12, Jerzy Sójka – st. Inspektor z WIOŚ Delegatury w Suwałkach przeprowadził kontrolę budowy studni głębinowych i oczyszczalni przydomowych w Czerwonym Folwarku. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości.

Za nieprzestrzeganie przepisów o ochronie przyrody w sytuacjach szczególnego ich naruszenia ukarano 26 osób mandatami karnymi na ogólną sumę 825,00 złotych.

W 2000 roku przedstawiciel Straży Parku występował 7 razy w roli oskarżyciela publicznego w sprawach o wykroczenia przed Kolegium ds. Wykroczeń przy Sądzie Rejonowym w Suwałkach i w Augustowie.

W 2000 roku odnotowano jedną skargę. Dotyczyła ona wycieku ropy na wodzie oraz niegrzecznego zachowania w stosunku do pana Wiktora Iwińskiego. Podjęte działania wyjaśniające wykazały, że wyciek oleju napędowego z łodzi nie nastąpił. Osoby uczestniczące w rozmowie nie potwierdziły faktu niekulturalnego zachowania. Tym nie mniej składający skargę został pisemnie przeproszony.

18. WSPÓŁPRACA

18.1. Współpraca krajowa

Poniżej przedstawiono instytucje, z którymi Wigierski Park Narodowy współpracował w 2000 roku.

W zakresie ochrony ekosystemów lądowych:

1. Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku,

2. Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Białymstoku,
3. Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Suwałkach,
4. Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Sejnach i Augustowie,
5. Ochotnicze Straże Pożarne
6. Nadleśnictwa Suwałki i Głęboki Bród,
7. Instytut Badawczy Leśnictwa,
8. Leśny Bank Genów w Kostrzycy,
9. Urząd Gminy w Suwałkach, Krasnopolu, Nowince, Gibach
10. Polski Związek Łowiecki,
11. Zespół Ochrony Lasu w Olsztynie.
12. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska

W zakresie edukacji środowiskowej:

1. Urzędy Gmin: Suwałki, Nowinka, Giby, Krasnopol i wszystkie szkoły podległe poszczególnym UG
2. Szkoły położone w Suwałkach
3. Parki Narodowe: Biebrzański, Białowieski i Narwiański,
4. Suwalski Park Krajobrazowy
5. Stowarzyszenie Przyrodniczo - Kulturalne „Czarna Hańcza”
6. Państwowy Instytut Geologiczny
7. Stowarzyszenie Konferencja Służb Ochrony Przyrody Zielonych Płuc Polski

W zakresie badań naukowych i monitoringu środowiska:

- 1) Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie (w zakresie prowadzenia wspólnych badań)
- 2) Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie (w zakresie organizowania wspólnych badań),
- 3) Akademia Rolnicza w Poznaniu (w zakresie badań entomologicznych)
- 4) Amphi Consult - Dania (w zakresie badań płazów),
- 5) Białowieski Park Narodowy (w zakresie organizowania wspólnych badań herpetologicznych),
- 6) GIOŚ (w zakresie Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego),
- 7) Instytut Badawczy Leśnictwa - Warszawa (w zakresie konsultacji),
- 8) IMGW Białystok (w zakresie konsultacji i wymiany danych)
- 9) Instytut Ochrony Środowiska (w zakresie wymiany danych i konsultacji dot. zintegrowanego monitoringu środowiska),
- 10) Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie (w zakresie konsultacji i prowadzenia badań naukowych),

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- 11) Ogród Botaniczny w Warszawie (w zakresie realizacji programów naukowo-badawczych, w tym badań roślin rzadkich i zagrożonych w WPN),
- 12) Państwowy Instytut Geologiczny (w zakresie monitoringu wód podziemnych),
- 13) Uniwersytet Gdański (w zakresie prowadzenia badań),
- 14) Uniwersytet im. A. Mickiewicza w Poznaniu (w zakresie realizacji programu pomiarowego Zintegrowanego Monitoringu Środowiska Przyrodniczego)
- 15) Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Białymstoku (w zakresie wymiany informacji i prowadzenia wspólnych badań).
- 16) Uniwersytet Jagielloński w Krakowie (w zakresie prowadzenia badań)
- 17) Uniwersytet Wrocławski (w zakresie prowadzenia badań naukowych i konsultacji)
- 18) Uniwersytet w Białymstoku (w zakresie konsultacji)
- 19) Uniwersytet Łódzki (w zakresie prowadzenia badań naukowych i konsultacji)

W zakresie pomocy finansowej:

1. Fundacja EkoFundusz w Warszawie.
2. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.
3. Agencja Rozwoju Regionalnego „Ares” w Suwałkach
4. Polsko - Szwajcarska Komisja Środków Złotowych.
5. Ministerstwo Gospodarki
6. Regionalne Centrum Ekologiczne w Warszawie
7. Krajowa Agencja Programu Leonardo da Vinci
8. Prywatni darczyńcy - darowizny finansowe na rzecz Parku

W zakresie realizacji Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego oraz Centrum Energii Odnawialnych:

1. Generalny Konserwator Zabytków w Warszawie
2. Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
3. Europejskie Centrum Energii Odnawialnej w Warszawie
4. Bałtyckie Centrum Energii Odnawialnych
5. Agencja Techniki i Technologii w Warszawie
6. Euroregion Niemen

W zakresie ochrony rzadkich gatunków owadów oraz budownictwa glinianego współpracowano ze Stowarzyszeniem „Czarna Hańcza”

W zakresie ochrony wartości kulturowych

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

1. Ośrodek Ochrony Zabytkowego Krajobrazu w Warszawie
2. Muzeum Etnograficzne w Warszawie

W zakresie turystyki:

1. Suwalska Izba Rolniczo - Turystyczna w Suwałkach
2. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze Oddział Suwałki
3. Stowarzyszenie „Ziemia Sejneńska”
4. Urząd Miasta Suwałki - Wydział Turystyki
5. Starostwo Powiatowe w Suwałkach
6. Urząd Marszałkowski
7. Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku – Wydział ds. Integracji Europejskiej i Współpracy z Zagranicą.
8. Polsko-Litewska Izba Gospodarcza Rynków Wschodnich
9. Polska Agencja Rozwoju Regionalnego
10. PPH "ANA" Błażej Bieńkowski
11. Przedsiębiorstwo Hotelarsko - Gastronomiczne " Suwalszczyzna"
12. Dom Pracy Twórczej w Wigrach
13. Tomasz Hentertan – „Chata Wujka Toma”
14. Zofia Tarasiewicz - gospodarstwo agroturystyczne
15. Stanisław Huryn - gospodarstwo agroturystyczne oraz Wigierska Kolej Wąskotorowa.
16. Jan Jaworowski – kompleks turystyczny „U Jawora”
17. Elżbieta Koronkiewicz – Usługi Turystyczne
18. Jadwiga Kolenkiewicz- gospodarstwo agroturystyczne i usługi gastronomiczne
19. Wanda Hus – Pensjonat „Morena”
20. Przedsiębiorstwo Turystyczne „SZOT”
21. Przedsiębiorstwo Turystyczne SIROCCO”
22. Suwalski Okręgowy Związek Żeglarski
23. Kluby Wodne: "Hańcza", "Kamena"

W zakresie zwalczania przestępstw i wykroczeń oraz ochrony mienia:

1. Miejskie i Powiatowe Komendy Policji w Suwałkach, Sejnach, Augustowie.
2. Prokuratury Rejonowe w Suwałkach, Augustowie i Sejnach.

W zakresie ochrony wód i ichtiofauny:

1. Urząd Miasta Suwałki
2. Stowarzyszenie Gmin „Wigry”
3. Zarząd Okręgu Polskiego Związku Wędkarskiego w Suwałkach.
4. Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie

W zakresie zrównoważonego rozwoju regionu:

1. Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego w Białymstoku
2. Stowarzyszenie Gmin „Wigry”
3. Podlaski Urząd Wojewódzki w Białymstoku
4. Urzędy Gmin: Suwałki, Giby, Krasnopol, Nowinka

18.2. Współpraca zagraniczna

W 2000 roku Wigierski Park Narodowy współpracował z:

1. Dzukijskim Parkiem Narodowym (Litwa), w zakresie realizacji wspólnego projektu „Zrównoważony Rozwój Polskich i Litewskich obszarów chronionych”, finansowanego przez program PHARE-CREDO. W ramach tego projektu odbyły się dwa seminaria połączone z wizytami studialnymi:

- 21-22.02 „Turystyka i edukacja środowiskowa na przygranicznych obszarach Polski i Litwy”, Suwałki.
- 17-18.04 „Ochrona różnorodności przyrodniczej i przyjazne dla środowiska metody gospodarowania”, Marcinkonys- Litwa.

Projekt został zakończony a końcowym jego efektem są:

- Koncepcja funkcjonowania Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego i Centrum Energii Odnawialnych Euroregionu Niemen.
- Strategia zrównoważonego rozwoju obszarów chronionych pogranicza polsko-litewskiego.
- Broszura „Nad Niemnem i Czarną Hańczą”, prezentująca walory przyrodnicze, kulturowe i turystyczne pogranicza Polski i Litwy.

Efektom współpracy z Dzukijskim Parkiem Narodowym był również wyjazd poznawczy, połączony ze spływem rzeką Ułą w dniach 5-7.05, w którym wzięło udział 9 pracowników WPN.

2. Fédération des Parcs Naturels Régionaux de France w Paryżu (Francja), współpraca w zakresie wymiany doświadczeń i informacji na temat działalności parków narodowych i

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- krajobrazowych we Francji i Polsce. W dniach 15-20.02 odbyło się seminarium polsko - francuskie nt. „Parki jako ważne narzędzie podejścia uczestniczącego i kontraktowego”
3. Parc Naturel de la Brenne (Francja), w zakresie wymiany doświadczeń. W oparciu o podpisane porozumienie, w dniach 27.06-03.07 odbyła się wizyta pracowników WPN z okazji obchodów 10-lecia parku regionalnego Brenne.
 4. Federacją EURPOPARC. W dniach 11-18.11 Barbara Wróblewska brała udział w szkoleniu „ Fachowy język niemiecki w ochronie przyrody i komunikacji”, Schneverdingen - Niemcy
 5. Programem Leonardo Da Vinci. W dniach 06-25.03, Elżbieta Szkiruć wzięła udział w szkoleniu „Szkolne i pozaszkolne formy kształcenia kadr dla turystyki – doświadczenia europejskie”, Müritz – Niemcy.
 6. Fundacją Amphi Consult (Dania), współpraca w sprawie ochrony płazów. W dniach 31.10 – 05.11, Maciej Kamiński uczestniczył w wyjeździe szkoleniowym do Danii i Szwecji, w ramach projektu „Pasaże dla fauny na wybranych odcinkach dróg Polski – edukacja, monitoring i budowa”.
 7. Ringkjoebing County w Danii, w sprawie tworzenia modelu danych dla polskich parków narodowych. W dniach 23-28 stycznia, Maciej Kamiński oraz Andrzej Szymański odbyli podróż do Danii w tej sprawie.
 8. Jean Pierre Morin z Ferme De La Loge we Francji, w sprawie rozwoju turystyki konnej.
 9. Duńską Agencją Lasów i Ochrony Środowiska, w zakresie realizacji Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego na Słupiu
 10. Fundacją Lasów i Jezior „FONDELFF”, w zakresie:
 - ochrony tradycyjnych rzemiosł i ginących zawodów,
 - rozwoju turystyki w regionie suwalskim
 11. Parkiem Narodowym Müritz (Niemcy), w zakresie edukacji środowiskowej i wzajemnej promocji (wymiana materiałów dotyczących stałej ekspozycji).

19. REALIZACJA WNIOSKÓW Z 1999 ROKU

1. *Terminowe wykonanie prac związanych z usuwaniem skutków wichury 3,4 grudnia 1999. Zadanie zakończono w maju 2000 roku.*
2. *Kontynuowanie działań związanych z rozwiązaniem problemu gospodarki ściekowej wokół jeziora Wigry. Przez cały 2000 rok trwały działania lobbingowe, mające na celu zakwalifikowanie zadania „Ochrona wód w zlewni jeziora Wigry - grupa projektów w zakresie kanalizacji sanitarnej ,*

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

oczyszczania ścieków i zaopatrzenia w wodę”, skierowanego do funduszu ISPA. Wniosek ma być rozpatrzony w marcu 2001 roku.

3. *Opracowanie projektów Muzeum Przyrodniczego im. A. Lityńskiego i Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego.* W 2000 roku trwały starania o pozyskanie funduszy na wykonanie projektów. Odpowiednie wnioski zostały skierowane do NFOŚiGW oraz wpisane na listę zadań do Kontraktu Wojewódzkiego. Wnioski oczekują na rozpatrzenie.
4. *Rozpoczęcie budowy ścieżki edukacji przyrodniczo-kulturowej w przysiółku Słupie.* W 2000 roku trwały starania o pozyskanie funduszy na ten cel. Dotychczas nie udało się zdobyć środków na ten cel.
5. *Budowa ścieżki edukacyjnej „Jeziora” w uroczysku Słupie.* W 2000 roku trwały starania o pozyskanie funduszy na ten cel. Starania te zakończyły się powodzeniem. NFOŚiGW przyznał dotację i ścieżka zostanie wykonana w 2001 roku.
6. *Kontynuowanie prac związanych z zagospodarowaniem turystycznym Parku. Główne działania to:*
 - ⇒ *budowa kładki przez dolinę rzeki Czarna Hańcza.* Wykonano ok. 400 m kładek.
 - ⇒ *budowa parkingu i dojścia do wieży widokowej Wiatrołuża.* Wykonano.
 - ⇒ *modernizacja parkingu przy istniejącej wieży widokowej w Leszczewie.* Wykonano.
 - ⇒ *budowa wież widokowych w: Wiatrołuży, Nowej Wsi i Bryzglu.* Wykonano wieże w Wiatrołuży i Nowej Wsi. Wieża w Bryzglu zostanie wykonana w 2001 roku.
 - ⇒ *modernizacja pola namiotowego Jastrzęby - budowa sanitariatów.* W 2000 roku trwały starania o pozyskanie funduszy na ten cel. Starania te zakończyły się powodzeniem. Chęć dofinansowania wyraziła Polska – Szwajcarska Komisja Środków Złotowych oraz Fundacja EkoFundusz. Sanitariat zostanie wykonany w 2001 roku.
 - ⇒ *budowa zadaszonego miejsca edukacji i wypoczynku we wsi Krzywe.* Wykonano.
8. *Modernizacja systemu ochrony przeciwpożarowej w WPN. Dalsza modernizacja sieci łączności bezprzewodowej w Parku, w tym przede wszystkim przyspieszenie starań o uzyskanie nowych częstotliwości i wyposażenie sieci w minimum dwie stacje retransmisyjne.* Wykonano.
9. *Wykup gruntów prywatnych stanowiących enklawy w ekosystemach leśnych Parku położonych w bezpośrednim sąsiedztwie obszarów objętych ochroną ścisłą.* Wigierski Park Narodowy wykupił ze środków własnych grunty prywatne o powierzchni 3,60 ha.
10. *Wykorzystanie alternatywnych źródeł energii do modernizacji i zmiany technologii ogrzewania oraz działania zmierzające do oszczędności energii i ochrony powietrza na terenie WPN.* Zainstalowano pompy ciepła w budynku Dyrekcji Parku w Krzywym oraz w leśniczówce Gawarzec. Oprócz tego w budynku dyrekcyjnym zainstalowano baterię kolektorów słonecznych.

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Ocieplono i poprawiono izolacyjność następujących osad WPN: Leszczewek, Królówek, Bryzgiel, Krzywe, Sobolewo II, Krusznik, Czerwony Folwark 10, Wysoki Most, Lipowe, Samle II, hydrofornia Krzywe.

11. *Kontynuacja prac związanych z budową nowych i remontem istniejących budynków mieszkalnych i gospodarczych.* Z powodu braku środków inwestycyjnych niemożliwa była budowa nowych osad. Prace remontowe wykonano w 22 budynkach WPN.
12. *Wydanie nowych materiałów i przewodnika dotyczącego obszaru Parku.* Nakładem WPN ukazało się 41 tytułów różnego typu materiałów informacyjnych, głównie ulotek. Wydawnictwo Multico wydało przewodnik kieszonkowy „Wigierski Park Narodowy”, którego autorami są pracownicy WPN.
13. *Przygotowanie własnych stron internetowych.* Park posiada własne strony internetowe: www.wigry.win.pl., które w 2000 r odwiedziło 3229 osób.
14. *Rozpoczęcie budowy szkoły leśnej Powały.* Skierowano do NFOŚiGW wnioski o dofinansowanie tego zadania. W 2000 roku nie udało się pozyskać funduszy.

20. WNIOSKI

Główne działania które należy prowadzić w 2001 roku to:

1. Kontynuowanie działań związanych z rozwiązaniem problemu gospodarki ściekowej wokół jeziora Wigry.
2. Opracowanie projektów Muzeum Przyrodniczego im. A. Lityńskiego i Ośrodka Rozwoju Zrównoważonego.
3. Kontynuowanie działalności edukacyjnej, w tym przede wszystkim:
 - budowa ścieżki edukacyjnej „Jeziora” w uroczysku Słupie
 - wydanie przewodnika po ścieżce „Jeziora”
 - zorganizowanie II Sztafety Obszarów Chronionych Woj. Podlaskiego
 - realizacja konkursów: plastycznego, fotograficznego i o najciekawszą legendę
 - wydanie kolejnych kompletów broszur
 - rozpoczęcie wydawania własnego kwartalnika
 - wymiana tablic informacyjnych na ścieżkach edukacyjnych „Las”, „Płazy” i „Suchary”
4. Kontynuowanie prac związanych z zagospodarowaniem turystycznym Parku. Główne działania to:
 - modernizacja pola namiotowego Jastrzęby, w tym najważniejsza jest budowa sanitariatów
 - budowa wieży widokowej i parkingu w Bryzglu
 - modernizacja zadaszonego miejsca wypoczynku i edukacji we wsi Krzywe, pod kątem przystosowania dla usług gastronomicznych

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

- remont starego budynku gospodarczego z przeznaczeniem na ekspozycję stałą eksponatów zgromadzonych w ramach konkursu „Ocalić od zapomnienia”
- 5. Zakończenie modernizacji systemu ochrony przeciwpożarowej WPN i dostosowanie do standardów obowiązujących w Unii Europejskiej.
- 6. Organizacja Służby Ochrony Przeciwpożarowej Parku (SOPP).

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1

Zestawienie powierzchni według kategorii użytkowania (stan na 31 grudnia 2000 roku zgodnie ze sprawozdaniem GUS)

Lp.	Wyszczególnienie	Własność Skarbu Państwa		Inna własność		Razem	%
		w zarządzie parku	w innym zarządzie ^{xx}	prywatna	pozostała		
1.	Powierzchnia ogółem	12 389,5	101,8	2594,2		15 085,5	100,0
2.	Grunty leśne ogółem	9 016,4		447,8		9 464,2	62,7
	w tym niezalesione	47,0		brak danych		47,0	0,3
3.	Grunty rolne ogółem	272,0		1 956,8		2 228,8	14,8
	w tym do zalesienia	-		-		-	-
4.	Grunty orne ogółem	174,4		1 507,5		1 681,9	11,1
	w tym na cele parku	103,0				103,0	0,7
	deputaty	36,9				36,9	0,2
	wydzierżawione	34,5				34,5	0,2
	nieużytkowane ^x	-				-	-
5.	Łąki i pastwiska ogółem	97,6		449,3		546,9	3,6
	w tym na cele parku	67,1				67,1	0,4
	deputaty	15,5				15,5	0,1
	wydzierżawione	15,0				15,0	0,1
	nieużytkowane	-				-	-
6.	Wody ogółem	2 891,9	8,7	6,6		2 907,2	19,3
	w tym jeziora hodowlane	-				-	-
	stawy hodowlane	-				-	-

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

7.	Grunty zadrzewione i zakrzaczone	0,5		brak danych		0,5	0,0
8.	Nieuzytki ^x	199,9		133,0		332,9	2,2
9.	Tereny pozostałe ^x	8,8	93,1	50,0		151,9	1,0

xx - w zarządzie: - Dyrekcji Okręgowej Dróg Publicznych w Białymstoku - 93,07 ha, Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych - 8,76 ha

Sporządziła: D. Zaborowska

Załącznik nr 2

Zestawienie powierzchni według kategorii ochronności (stan na 31 grudnia 2000 roku)

Lp.	Wyszczególnienie	Własność Skarbu Państwa		Inna własność		Razem	%
		w zarządzie parku	w innym zarządzie	prywatna	pozostała		
1.	Powierzchnia ogółem	12 389,5	101,8	2 594,2	-	15 085,5	100,0
2.	Powierzchnia objęta ochroną ścisłą	623,2	-	-	-	623,2	4,1
	w tym leśna	283,0	-	-	-	283,0	1,9
3.	Powierzchnia objęta ochroną częściową	11 536,8	-	-	-	11 536,8	76,5
	w tym leśna	8 705,0	-	-	-	8 705,0	57,7
4.	Powierzchnia objęta ochroną krajobrazu	229,5	101,8	2 594,2	-	2 925,5	19,4
	w tym leśna	28,4	-	449,3	-	477,7	3,2

Sporządziła: D. Zaborowska

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik nr 3

Zestawienie powierzchni wg gmin w ha (stan na 31 grudnia 2000 roku)

Nazwa gminy	Ogółem	Własność Skarbu Państwa											Inna własność												
		w zarządzie parku						w innym zarządzie					prywatna					pozostałe							
		r-m	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	r-m	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	r-m	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe	r-m	leśna	rolna	wody	nieużytki	pozostałe
SUWAŁKI	8 063,5	6770,4	4115,7	122,9	2400,0	127,0	4,8	55,9	-	-	6,4	-	49,5	1237,2	238,7	939,0	0,7	47,3	11,5	-					
KRASNOPOL	1 414,4	777,6	660,9	65,7	27,7	19,3	4,0	17,6	-	-	1,8	-	15,8	619,2	99,5	449,6	-	57,0	13,1	-					
NOWINKA	1 841,0	1166,1	673,9	18,3	449,0	24,9	-	12,0	-	-	0,3	-	11,7	662,9	99,1	515,6	-	24,6	23,6	-					
GIBY	3 766,6	3675,4	3565,9	65,1	15,2	28,7	0,5	16,3	-	-	0,2	-	16,1	74,9	10,5	52,6	5,9	4,1	1,8	-					
R-m	15 085,5	12389,5	9016,4	272,0	2891,9	199,9	9,3	101,8	-	-	8,7	-	93,1	2594,2	447,8	1956,8	6,6	133,0	50,0	-					

Sporządziła: D. Zaborowska

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik nr 4

Charakterystyka działalności naukowej i dydaktycznej w 2000 r.

Liczba realizowanych prac naukowych			Nakłady poniesione	Muzeum		Liczba imprez	Liczba nowych wydawnictw popularno-	Liczba ścieżek
własnych	obcych placówek			liczba osób	wartość zbiorów			
Parku	zleconych przez Park	własnych jednostek	na badania w tys. zł	odwiedzających	w tys. zł	dydaktycznych, itp.	poznawczych, itp.	dydaktycznych
14	0	26	61,13	6644	11043,48	33	41 tytułów	3

Załącznik nr 5

Wykaz realizowanych prac naukowo-badawczych w 2000 roku

LP	TYTUŁ PRACY NAUKOWO-BADAWCZEJ	WYKONAWCA	ROK ROZPOCZĘCIA	PRZEWIDYWANY ROK ZAKOŃCZENIA
PRACE WŁASNE				
1.	Monitoring jakości wód Czarnej Hańczy	PNB WPN	1989	badania długoterminowe
2.	Stan środowiska zlewni eksperymentalnej ZMŚP	PNB WPN	1994	badania długoterminowe
3.	Monitoring stanu wód WPN	PNB WPN	1996	badania długoterminowe
4.	Ekologia populacji rzadkich, ginących i zagrożonych gatunków roślin	PNB WPN	1996	2002
5.	Gospodarowanie populacją bobrów na terenie województwa suwalskiego	WPN, PZŁ, PAN	1998	2001
6.	Fauna owadów gniazdujących w glinianych i drewnianych budynkach na terenie WPN	PNB WPN	1997	2000
7.	Fauna biegaczowatych (Carabidae) WPN	PNB WPN		2000
8.	Fauna mrówek (Formicidae) WPN	PNB WPN		2000

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

9.	Rozmieszczenia płazów na terenie WPN	PNB WPN	1996	2000
10.	Pomiar składu zimowych magazynów żerowych bobra europejskiego w czterech przekrojowych środowiskach	WPN	1999	
11.	Badania jeziora Pietronaję	AGH, PNB WPN	1998	2000
12.	Badania osadów dennych jeziora Wigry	AGH, PNB WPN	1998	2003
13.	Zmiany środowiska leśnego i wodnego wywołane długotrwałą obecnością kormoranów	PNB WPN	1999	2002
14.	Sukcesja zbiorowisk roślinnych i zespołów zwierząt na torfowiskach w dolinie Czarnej Hańczy	PNB WPN	1999	2002
PRACE OBCE				
1.	Wpływ warunków siedliskowych na rozwój i rozmnażanie Oedogoniales (Chlorophyta) w jez. Białe Wigierskie	UW Warszawa	1998	2000
2.	Nieznane wodne stadia rozwojowe (larwy) chruścików Trichoptera w północno-wschodniej części Polski: rzeka Czarna Hańcza, WPN	IOP PAN Kraków	1998	2000
3.	Analiza dendrochronologiczna sosen z WPN	AGH Kraków	1999	2000
4.	Zagrożenia przyrody w polskich parkach narodowych	Uniwersytet Warszawski	1999	
5.	Badania osadów dennych jeziora Wigry	AGH Kraków	1998	2003
6.	Badania składu izotopowego siarki organicznej i nieorganicznej w igłach świerka	Uniwersytet Wrocławski	1999	2002
7.	Monitoring jeziora Długie (WPN)	WIOŚ w Białymstoku, Delegatura w Suwałkach	1999	2002
8.	Stan sanitarno-bakteriologiczny wód przybrzeżnych jeziora Wigry	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	1998	2000
9.	Stan sanitarno-bakteriologiczny wód wybranych jezior dystroficznych WPN	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	1998	2000

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

10.	Stan sanitarno-bakteriologiczny wód jeziora Długie (WPN)	Uniwersytet Warmińsko- Mazurski w Olsztynie	1999	2002
11.	Badania jez. Pietronajć	AGH Kraków	1998	2000
12.	Badania nad biologią i ekologią ramienic (Characeae) na terenie Pojezierza Suwalsko - Mazurskiego	IB Uniwersytet Wrocławski	1998	2002
13.	Ocena elementów typologicznych siedlisk zdegradowanych w aspekcie przywrócenia zgodności biocenozy z biotopem	IBL Warszawa	2000	stałe powierzchnie badawcze
14.	Cechy strukturalne i funkcjonalne granic krajobrazowych WPN	Wydział Geografii i Studiów Regionalnych UW	2000	2000
15.	Występowanie i biologia ginącego stenotopowego gatunku ważki Nehalennia speciosa w Europie	Uniwersytet im. A. Mickiewicza, Poznań	2000	2000
16.	Badania procesów zasiedlania przez porosty powierzchni o cechach pionierskich (głazy narzutowe)	AWF Poznań	2000	2000
17.	Charakterystyka wybranego kompleksu leśnego	I Liceum Ogólnokształcące im. M. Konopnickiej w Suwałkach	2000	2000
18.	Flora Oedogoniales wybranych jezior WPN	Instytut Botaniki U.W. Warszawa	2000	2001
19.	Filogeneza Coleochaetales a pochodzenie roślin lądowych	Instytut Botaniki U.W.	2000	2001
20.	Ważki (Odonata) jez. Wigry	AR Poznań	2000	2001
21.	Badanie czynników hydrobiologicznych wpływających na depozycję cs - 137 w osadach dennych	Zakład Biofizyki AMB	2000	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

22.	Charakterystyka torfowiska przejściowego w Rosochatym Rogu	Uniwersytet Łódzki	2000	2001
23.	Ocena stanu zanieczyszczenia małych cieków wodnych w Powiecie Suwalskim	Politechnika Białostocka	2000	
24.	Charakterystyka warunków siedliskowo-glebowych doliny rzecznej Czarnej Hańczy w aspekcie ochrony środowiska	Wszechnica Mazurska w Olecku	2000	2001
25.	Zanieczyszczenie osadów dennych jeziora Wigry rtęcią	Uniwersytet Gdański	2000	2002
26.	Wpływ Ośrodka Zarybieniowego PZW w Gawrych Rudzie na stan saniotarno-bakteriologiczny jeziora Wigry	Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie	2000	2002

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik nr 6

Zestawienie zadań finansowanych z NFOŚiGW i innych źródeł (kwoty w tys. zł)

Lp.	Zadanie	Umowa nr, z dnia	Termin realizacji (rozp. zakończ.)	Koszt całego zadania	Kwota dotacji na całe zadanie (wg. umowy)	Kwota dotacji przyznana na 2000 r.
1.	NFOŚiGW w Warszawie-Działalność edukacyjna WPN	87/2000/Wn-50/EE-FE/D z dn.19.05.2000r.	19.05.2000r. 31.10.2000r.	190 000	190 000	188 526,64
2.	NFOŚiGW w Warszawie-Modernizacja systemu ochrony przeciwpożarowej w WPN	160/2000/Wn-50/OP-WK/D z 14.06.2000r.	14.06.2000r. 31.08.2001r.	247 600	247 600	203 000,00
3.	NFOŚiGW w Warszawie-Ochrona ekosystemów lądowych WPN w 2000r.	187/2000/Wn-50/Op-Wk/D z 07.07.2000r.	12.06.2000r. 04.2000r.	1 332 000	280 900	154 300,00
4.	NFOŚiGW w Warszawie- wykorzystanie alternatywnych źródeł energii do modernizacji i zmiany technologii ogrzewania oraz działanie zmierzające do oszczędzania energii na terenie WPN.	409/2000/Wn.10/o A-MO/D z dnia 27.10.2000r.	23.10.2000r. 30.06.2001r.	1 532 180	359 980	303 000,00
5.	Phare-Credo- Stowarzyszenie Gmin Wigry zrównoważony rozwój polskich i litewskich obszarów chronionych.	98-PL/LT-19-S-02	1.09.1999r. 1.07.2000r.	21 656	21 656	11 114,79
6.	Polskie Biuro REC na Europę Środkową i Wschodnią w Warszawie-uświadomienie lokalnej społeczności o narastającym problemie śmieci.	CO 1002 z dnia 14.01.2000r.	05.01-31.01.00r.	8 935	8 935	8 935,00
7.	Zarząd Miasta Suwałki, z Miejskiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej Edukacja ekologiczna w ramach „Dnia Ziemi 2000”i „Sprzątanie Świata”	Porozumienie z dnia 31.03.2000r.	17-23.04.00 22.09.00	4 800	4 800	4 800,00
8.	Skarb Państwa-Ministerstwo Środowiska-Wrszawa zakup nagród rzeczowych na konkurs plastyczny „Moje miejsce w przyrodzie i poetycki-muzyczny „Przyroda słowem malowana”	16/4/2000 z 12.04.2000r.	12.04.2000r. 30.11.2000r.	5 000	5 000	5 000,00

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

9.	WFOŚiGW w Białymstoku-zorganizowanie I sztafety rowerowej szlakiem obszarów chronionych woj.podlaskiego połączonej z konkursem wiedzy ekologicznej i imprezami towarzyszącymi.	32/00/B-EE/KN-125/D z dnia 20.06.2000	20.06.2000r. 30.06.2000r.	43 050	20 000	20 000
10.	Uniwersytet im. A.Mickiewicza w Poznaniu. Realizacja programu pomiarowego ZMSP w Stacji Naukowej WPN w roku hydrobiologicznym 2000.	JG 56/2000 15.06.2000r.	15.06.2000r. 15.11.2000r.	31 000	31 000	31 000,00
11.	Agencja Rozwoju Regionalnego „ARES” S.A. w Suwałkach. Turystyka aktywna na obszarze WPN- Mały Projekt Infrastruktury Nr PI 9609/03/06/L/005	Nr 005 z dnia 10.05.1999 r.	16.12.1999 r. 30.06.2000 r.	365 619	142 874,41	142 874,41
12.	Fundacja EKOFUNDUSZ z siedzibą w Warszawie „Turystyka aktywna na terenie WPN”	497/158/IV/00 z dn.23.05.2000r.	23.05.2000r. 30.09.2000r.	109 628	109 628	109 628,00
13.	Darowizna na cele statutowe parku - Hydrobud S.C. - Białystok - „ECO” Architektura –Budownictwo-Warszawa - Budowa pojazdów specjalnych –Jaworze Dolne - Drobne darowizny od osób fizycznych.					14 413,61
	Razem NFOŚiGW Razem EkoFundusz Razem „ARES” Razem inni Łączna kwota					848 826,64 109 628,00 142 874,41 95 263,40 1 196 592,45

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik nr 7

Szkółki – Brak szkółki w Wigierskim Parku Narodowym

Załącznik nr 8

Odnowienie i pielęgnowanie lasu (w ha)

Lp.	Wyszczególnienie	Plan operacyjny (10-lecie)	2000 r.		Plan na 2001 r.	Uwagi
			Plan	Wykonanie		
1.	Odnowienia		2,93	2,93	8,99	
2.	Zalesienia					
3.	Poprawki i uzup. dolesienia luk		2,43	2,46	1,80	
4.	Pielęgnowanie gleby		131,31	129,31	69,32	
5.	Czyszczenia wczesne		15,15	15,15	22,53	
6.	Czyszczenia późne		109,5	104,92	112,97	
7.	Wprowadz. podszytów					
8.	Trzebieże wczesne		283,08	283,08	215,25	
9.	Trzebieże późne		146,61	146,61	70,87	
10.	Cięcia sanitarne		0	0	0	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik nr 9 Ochrona lasu

Lp.	Wyszczególnienie		Jedn. miary	2000 r.		Plan na 2001r.	Uwagi
				Plan	wykonanie		
1.	Próbne poszukiwanie owadów w ściółce		ilość prób	163	163	163	
2.	Wykładanie pułapek	tradycyjne	szt.	25	25	43	
		feromonowe	szt.	278	287	248	
3.	Ochrona	ilość mrowisk	szt.	X	576	X	
	Mrowisk	grodz. mrowisk	szt.	20	20	-	
4.	Skrzynki	nowe	szt.	50	80	70	
	Lęgowe	stare	szt.		968		
5.	Zabezpiecz upraw przed.	chemiczne	ha	98,50	92,07	97,30	
	Zwierzyną	mechaniczne	ha	36,40	33,68	38,20	
		grozienie	ha	-	-	8,40	
6.	Pasy ppoż.	nowe	km				
		istniejące	km	39	39	32	
7.	Ilość pożarów lasu		szt/ha	x	4/0,69		
	Szacunek strat		tys. zł.	x	3,05		

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik nr 10

Pozyskanie drewna (w tys. m³)

Lp.	Wyszczególnienie		2000 r.			Plan na 2001 r.	Uwagi
			wg operat. urządz.	plan	wykonan.		
1.	Pozyskanie	ogółem		33,03	31,84	12,45	So- 18,67
	w tym	grubizna		32,08	31,18	11,80	So - 18,26
2.	Grubizna igł.	ogółem		29,52	28,79	10,32	So - 18,26
	w tym z cięć	rębnych		0	0	0	-
		sanitarnych		18,00	17,37	4,47	posusz - 0,96 witr. - 16,41
		trzebieży		11,52	11,42	5,85	So - 10,71
3.	Grubizna liściasta	ogółem		2,56	2,39	2,13	Brz - 1,67
	w tym z cięć	rębnych		0	0	0	-
		sanitarnych		0,50	0,30	0,35	posusz - 0,03 wiatr. - 0,27
		trzebieży		2,06	2,09	1,78	Brz - 1,44
4.	Podstawowe sortymenty	tartaczne igł.		12,54	13,23	2,77	So - 6,47 Sw - 6,76
		tartaczne liściaste		0,15	0,19	0,17	Brz - 0,10
		sortymenty cenne		0	0	0	-
		sur. kopalniakowy		1,00	0,73	0,27	So - 0,70
		papierówka		14,70	13,75	6,88	So - 10,37
		pozostałe sortym.		4,64	3,94	2,36	Sw - 1,85
		w tym: opał		3,50	3,01	1,66	Sw - 1,60

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik nr 10a

Sprzedaż drewna (w tys. m³)

Lp.	Wyszczególnienie	drewno iglaste						drewno liściaste					razem
		tartaczne	papierówka i użytkowe	Kopalniaki i stemple budowl.	opał	pozostałe	razem	tartaczne	Papierówka i użytkowe	opał	pozostałe	razem	
1.	stan na 1.01.2000 r. remanent w lesie	0	0,10	0	0	0	0,10	0	0,01	0,02	0	0,03	0,13
2.	Pozyskanie	13,23	12,43	0,73	2,17	0,82	29,38	0,19	1,33	0,87	0,08	2,47	31,85
3.	Sprzedaż	13,22	12,53	0,73	2,16	0,82	29,46	0,19	1,34	0,84	0,08	2,45	31,91
4.	stan na 31.12.2000 r. remanent w lesie	0,01	0	0	0,01	0	0,02	0	0	0,05	0	0,05	0,07

m³ sprzedanego drewna powinny być zgodne z wykazanymi w tabeli „koszty i dochody w/g typów działalności” sporządzanej przez dział księgowości

Załącznik 11a

Ośrodki Zachowawczej Hodowli Zwierząt w Wigierskim Parku Narodowym- **BRAK**

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik 11b

Liczebność wybranych gatunków zwierząt w parku narodowym

Lp.	Gatunek	Ilość ^{x/}	Uwagi
1.	Niedźwiedź	-	
2.	Muflon	-	
3.	Bóbr	250	2000 r.
4.	Kozica	-	
5.	Świstak	-	
6.	Wilk	3	2000 r.
7.	Ryś	-	
8.	Wydra	ok. 25	dane szacunkowe
9.	Borsuk	ok. 20	dane szacunkowe
10.	Lis	ok. 120	dane szacunkowe
Inne istotne dla parku narodowego (należy wyszczególnić, niekoniecznie z podaniem liczebności, gatunki stwarzające szczególne problemy - np. zanikające, napływowe niepożądane, objęte restytucją - w tym: ssaki, ptaki, ryby, płazy, gady, bezkręgowce),			
11.	Rak szlachetny		restytucja
12.	Troć jeziorowa		restytucja
13.	Sum		restytucja

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik 11c

Ochrona zwierząt łownych

Lp.	Wyszczególnienie	j.m.	Teoretyczna pojemność parku	2000				2001	
				stan na 31.03.2000	przewid. przyrost	redukcja ^{x/}		stan na 31.12.2000	plan ^{x/} redukcji
						plan	wykon.		
1.	Łosie ogółem	szt.	22	17	3	-	-	20	-
	w tym: byki	szt.		7		-	-	8	-
	klępy	szt.		10		-	-	5	-
	łośzaki	szt.		x	3	-	-	7	-
2.	Jelenie ogółem	szt.	154	129	26	33	7	148	29
	w tym: byki	szt.		51		10	3	38	8
	łanie	szt.		78		20	4	48	18
	cielęta	szt.		x	26	3	0	62	3
3.	Sarny ogółem	szt.	259	142	28	40	8	162	32
	w tym: rogacze	szt.		57		12	2	41	10
	kozy	szt.		85		20	6	61	16
	koźłeta	szt.		x	28	8	0	60	6
4.	Daniele ogółem	szt.	-	-		-	-	-	-
5.	Dziki ogółem	szt.	140	97	97	60	17	177	50
6.	Wydatki na ochronę zwierząt łownych ogółem	zł				26.920	27.509		78.834
	w tym: zagospodarowanie	zł				3.600	3.861		2.919
	grodzenie pól	zł				-	-		48.100
	odszkodowania	zł				20.000	23.375		25.000
	koszty redukcji	zł				3.320	273		2.815
7.	Wpływy z ochrony zwierząt	zł				27.530	9.507		27.674

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

	w tym: z redukcji	zł				27.530	9.507		27.674
8.	Pow. zreduk. szkód	ha				20,0	31,82		20
9.	Ilość urządzeń gospodarczych	mb		3950		-	-		
10.	Pow. istotnych uszkodzeń drzewostanów	ha				120	89,52		120

x/ - podać również odłów, sprzedaż, itp.

Załącznik 11d

Analiza odstrzałów redukcyjnych zwierzyny

Lp.	Wskaźniki	łośie	jelenie	sarny	dziki	wsk.og.	uwagi
1.	Zagęszczenie liczebności stada podstawowego (dn. 31 marca) szt./ 1000 ha pow. leśnej PN	1,78	13,6	14,9	10,2	x	
2.	Wskaźnik proporcji płci >>:++ w %	70	65	67	115	x	
3.	Wskaźnik wykorzystania <u>liczebność gatunku</u> w % (przekroczenia) pojemności ustalona pojemność	77	84	55	69	x	
4.	Wskaźnik szkód <u>pow. zredukowanych szkód</u> w uprawach rolnych 1000 ha pow. leśnej PN	x	x	x	X	3,35	
5.	Wskaźnik uszkodzeń <u>pow. uszkodzeń istotnych</u> drzewostanów 1000 ha pow. leśnej PN	x	x	x	x	9,42	
6.	Wskaźnik wykonania planu odstrzału redukcyjnego w %	-	21	20	28	x	
7.	Wskaźnik proporcji odstrzałów >> i OO w stosunku do ++ (1,0)	-	0,8	0,3	-	x	
8.	Intensywność odstrzałów redukcyjnych szt/1000 ha	-	0,7	0,8	1,8	x	
9.	Wskaźnik poziomu redukcji <u>odstrzał redukcyjny</u> w % liczebność stada podst. (redukcja stada podstawowego następuje, gdy wskaźnik ten jest wyższy niż wskaźnik przyrostu zrealizowanego)	-	5,4	5,6	17,5	x	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik nr 12

Czynna ochrona nieleśnych ekosystemów lądowych

Rodzaj zabiegu	Powierzchnia (ha), (określić rodzaj powierzchni np. łąka podmokła, storczykowa, polana śródleśna, turzycowisko, trzcinowisko itp.)	Termin (miesiące)	Uwagi podać sposób postępowania z biomasą (zbiór, pozostawienie, ew. rozdrobnienie itp.), ilość zwierząt wypasanych (obsada i zagęszczenie w szt./ha)
Wykaszenie	Łąki śródleśne – 16,20 ha	czerwiec	siano zebrali miejscowi rolnicy w zamian za wykoszenie łąk
Odkrzaczanie łąk, otwartych terenów podmokłych itp.			
Wypas a) krowy b) owce c) konie d) inne	Łąki i pastwiska wydzierżawione rolnikom – 30,50 ha	maj- wrzesień	ekstensywny wypas
Inne zabiegi (wyszczególnić)			

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik 13

Czynna ochrona ichtiofauny

Jezioro (rzeka) pow. lustra wody w ha	Odłowy (regulacyjne, kontrolne) w kg							Intensywność odłowy (kg/ha)	Zarybienia		Uwagi: (w jakim okresie dokonywano odłowów, zarybień, itp.)	
	sortyment								szt. (podać stadium)	Intensywność zarybień (szt./ha)		
Gatunek	B	DS	D	S	M	BEZ SORT.	Razem					
I. Wigry - 2118,3								14,5	1. sieja wylęg - 221 500 szt.	104,5 szt./ha	Odłowy: w okresie IV-VI odłowy sprzętem stawnym; w okresie VI odłowy sprzętem ciągnionym w okresie VII – XI odłowy sprzętem stawnym w okresie XII – sprzętem ciągnionym Zarybienia: sielawą – 05.04- 14.04 sieją – 10.04-	
1. sieja						506,5	506,5					
2. sielawa						18 848	18 848					
3. węgorz		130,5			43		173,5			2. sielawa wylęg - 19 200 000 szt.		9063,8 szt./ha
4. szczupak	244	1601,5					1845,5			3. szczupak wylęg - 3 295 000 szt.		1555,5 szt./ha
5. lin			184,5				184,5			4. troć jeziorowa (2+)		0,3 szt./ha
6. okoń			138	725,5			863,5			- 625 szt.		
7. leszcz			2199,5	331			2530,5					
8. płoć				1039	4710		5749			5. sum		2,1 szt./ha
9. drobnica						70	53					

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Razem	244	1732	2522	2095,5	4753	19 424,50	30 771		narybek jesienny - 4 509 szt.	07.05 szczupakiem - 24.04-27.04 trocią jeziorową - 27.04 sumem – 16.08, 24.08, 29.08	
II. Pierty - 228,2									1. sieja wylęg - 50 000 szt.	219,1 szt./ha	Odłowy: w okresie X
1. szczupak	8,5	30					38,5		2. sielawa wylęg - 2 500 000 szt.	10 955,3 szt./ha	- sprzętem ciągnionym
2. lin			8				8		3. szczupak wylęg - 300 000 szt.	1314,6 szt./ha	Zarybienia: sielawą i sieją – 14.04
3. okoń				7,5	1		8,5		4. troć jeziorowa (2+) - 250 szt.	1,09 szt./ha	szczupakiem - 02.05 trocią jeziorową - 28.04
4. leszcz			40				40	0,4			
5. płóc					1		1				
Razem	8,5	30	48	7,5	2		96				

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

									5. sum		sumem – 29.08
									narybek jesienny	4,16 szt./ha	
									- 950 szt.		
III.Leszczewek									1. szczupak wylęg	1428,5 szt./ha	Odłowy:
- 21									- 30 000 szt.		W okresie X
1. węgorz	0,5										- sprzętem ciągnionym
2. szczupak	12,5										Zarybienia:
3. lin	18,5										szczupakiem – 02.05
4. leszcz	2										sumem – 29.08
Razem	33,5							1,6 kg/ha	2. sum	9,5 szt./ha	
									narybek jesienny		
									- 200 szt.		
IV.Omułówek											Odłowy:
- 14,2											w okresie X
1. szczupak	3,5								1. szczupak wylęg	2112,6 szt./ha	- sprzętem ciągnionym
2. lin		23,5							- 30 000 szt.		Zarybienia:
3. okoń			17								szczupakiem - 02.05
4. leszcz		2	7								
5. płoć			3								
Razem	3,5	25,5	27					3,9 kg/ha			

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik nr 14

Turystyka i komunikacja (Liczba turystów odwiedzających Park Narodowy w roku 2000 - 60 tys. osób)

Lp.	Wyszczególnienie		j.m.	Stan na 31.12.1999	Stan na 31.12.2000r.			Uwagi
					ogółem	dobry	Do remontu	
1.	Długość dróg	ogółem	km	605				Według mapy topograficznej wykonanej na podstawie zdjęcia lotniczego
	w tym	publicznych	km	375				
		zakładowych	km	230	230	222	8	Wyliczono z powierzchni dróg leśnych na mapie numerycznej
		wewnętrznych	km					
2.	Obiekty inżynieryjne							
		mosty	szt.	8	8	7	1	
		przepusty	szt.	23	23	23	0	
		zapory	szt.					
		Inne - jazy	szt.	1	1	1	0	
3.	Obiekty turystyczne							
		schroniska	szt.	2	2	0	2	PTTK w St. Folwarku
		w tym własne	szt.	-	-	-	-	
		Schrony, daszki tur.	szt.	59	43	40	3	
		campingi i biwaki	szt.	15	15	11	4	
4.	Domy wczasowe		szt.	3	3	2	1	
	w tym	własne	szt.	-	-	-	-	
5.	Szlaki turystyczne		km	190	190	180	10	
6.	Nartostrady		km					
7.	Obiekty sportowe							
		stadiony	szt.					
		kolejki linowe	szt.					
		wyciągi	szt.					
		trasy wyczynowe						
		inne	szt.					

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik nr 15

Zatrudnienie i wynagrodzenia

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	1999		2000	
			budżet	gosp. pomocnicz.	budżet	gosp. pomocnicz.
1.	Zatrudnienie stan na 31.12.2000 r. ogółem	osób	66	32	66	33
	w tym robotnicy	osób		26		25
	w tym w biurze dyrekcji	osób	17		18	
	sezonowi	osób		2		2
	pracownicy inż.-techniczni	osób	44		43	
	w tym w terenie	osób	36		35	
	pozostali pracownicy na st. nierobotn.	osób	5	4	5	6
2.	średnia płaca ogółem	tys.zł.	1,8	1,2	1,9	1,3
	w tym robotnicy	tys.zł.		1,4		1,3
	nierobotnicy	tys.zł.	1,8	1,0	1,9	1,4
3.	Wykształcenie stan na 31.12.2000 r. wyższe	osób	27	2	29	3
	średnie	osób	36	4	34	7
	zawodowe	osób	1	13	1	12
	podstawowe	osób	2	13	2	11

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik 16

Wypadki przy pracy

Rok	Ogółem	w tym zwolnienia lekarskie					Dni nie zdolności do pracy	Choroby zawodowe	Liczba zatrudnionych kobiet	Zatrudnienie ogółem
		1-3 dni	4-20 dni	ponad 28 dni	ciężkie uszk. ciała	śmiertelny				
1999	1	0	1	0	0	0	18	0	23	98
2000	2	0	0	2	0	0	148	0	25	97

Załącznik nr 17

Majątek parku

Lp.	Wyszczególnienie		j.m.	Stan na 31.12.	Stan na 31.12.2000				Szacunkowa wartość	Uwagi
					ogółem	dobry	do remontu	do kasacji		
1.	Budynki	ogółem ^x	szt.	118	118	74	44	-	4.964.500	
	z tego	mieszkalne	szt.	35	35	31	4	-	2.462.100	
		gospodarcze	szt.	51	51	38	13	-	787.000	
		administracyjne	szt.	1	1	1	-	-	1.079.000	
		muzeum	szt.	-	-	-	-	-	-	
		warsztaty	szt.	1	1	-	1	-	17.000	
		magazyny	szt.	3	3	-	3	-	98.000	
inne	szt.	27	27	4	23	-	521.400			
2.	Osady leśne teren. ^{xx}		szt.	35	35	31	4	-	-	
3.	Pokoje gościnne		szt.	21	21	21	-	-	-	
4.	Ważn. maszyny i urządzenia									
		sam. osobowe	szt.	15	15	-	-	-	277.000	
		sam. ciężarowe	szt.	3	3	3	-	-	81.800	
		sam. terenowe	szt.	13	13	9	3	-	553.700	
		ciągniki	szt.	1	1	-	1	-	12.000	
		pilarki		15	15	15	-	21.960		

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

		sprzęt video	szt.	2	2	2	-	-	18.000	
		kserografy	szt.	4	4	4	-	-	84.800	
5.	Wyposażenie warszt.									
		obrabiarki	szt.	8	8	1	5	-	11.200	
		urząd. warszt.	szt.	28	28	11	10	7	23.000	
6.	Księgozbiór biblioteki parku ^{xxx}		szt.	1922		-	-	-	-	
7.	Wartość środków trwałych		zł.	x	x	x	x	x	11.068.800	

Uwagi: ^x podać wszystkie budynki Parku łącznie z budynkami osad leśnych,

^{xx} podać ilość osad leśnych bez rozbicia na rodzaje budynków

^{xxx} podać liczbę czytelników w danym roku

Załącznik nr 18

Zestawienie zadań związanych z usuwaniem skutków powodzi w parkach narodowych – powódzie nie wystąpiły

Załącznik nr 19

Wykaz pożarów jakie wystąpiły w parku narodowym w 2000 r.

Lp.	Charakter pożaru	Powierzchnia w ha	Wielkość strat pożarowych w tys. zł. (w budynkach, obszary leśne i nieleśne)
1.	Pokrywy gleby - ściółka,	0,05	0,50
2.	Podpowierzchniowy	0,01	0,20
3.	Trzcina, ściółka	0,18	x
4.	Pokrywy gleby - ściółka	0,45	2,35
Razem		0,69	3,05

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik nr 20

Roczne sprawozdanie z ochrony parków narodowych przed szkodnictwem

Dział I: Zwalczanie szkodnictwa leśnego

	Wyszczególnienie	Rodzaje szkodnictwa leśnego			
		Bezprawne korzystanie z lasu	Nielegalne wyręby	kłusownictwo	Kradzież albo zniszczenie mienia
Liczba	ujawnionych wypadków	3			
	wykrytych sprawców	3			
	spraw skierowanych do organów ścigania				
	albo wymiaru sprawiedliwości				
	sporządzonych wniosków o ukaranie przez kolegia ds. wykroczeń	3			
	Wartość spowodowanych szkód w zł		1		
	Kwota zasądzonego (orzeczenia) odszkodowania w zł		x		
	Windykacja należności w zł		x		
	¹ w m ³				

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Dział II: Zwalczanie kradzieży drewna

Wyszczególnienie		Dane liczbowe
Liczba wypadków kradzieży drewna		10
z tego: ilość wypadków kradzieży drewna, zaewidencjonowanych w wyniku przeprowadzonych kontroli pni		
Masa skradzionego drewna w m ³	użytkowego	3,94
	opałowego	11,10
Wartość skradzionego drewna wg cennika detalicznego w zł		1269,65

Z liczby	Skierowanych do	prokuratur lub organów Policji	4
wyk. w poz. 1		sądów	-
pozost.		kolegiów ds. wykroczeń	4
	umorzono na wniosek PN		
	w Parku Narodowym do dalszego załatwienia		2
Sprawy przekazane do organów ścigania zostały:	skierowane do sądów z aktem oskarżenia		1
	umorzono warunkowo		
	umorzono lub odmówiono ścigania		3
Liczba spraw rozpoznanych przez sądy			-
w tym zakończonych wyrokiem skazującym			-
Liczba wniosków rozpatrzonych przez kolegia			4
w tym z orzeczeniem skazującym			4
Kwota zasądzona (orzeczonego) w okresie sprawozdawczym odszkodowania w zł			305,00
Windykacja należności w zł	ogółem		305,00
	w tym zasądzonych (orzeczonych) w bieżącym roku		305,00

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Dział III. Wyniki postępowania mandatowego

Wyszczególnienie	Dane liczbowe
Liczba osób upoważnionych do nakładania mandatów karnych	25
w tym strażników Straży Parków Narodowych	6
Liczba nałożonych mandatów karnych	26
w tym przez strażników Straży Parków Narodowych	24
Łączna kwota uzyskana z nałożonych mandatów karnych	825,00
w tym kwota nałożonych mandatów przez strażników Straży Parków Narodowych	745,00

Dział IV: Wyniki dochodzeń prowadzonych przez Parki Narodowe

		Ogółem	z tego:			
			Zagarnięcie mienia art. 278	Kradzież drewna w lesie art. 290§ 1 kk	paserstwo art. 291	
Wszczęte dochodzenia		2	-	-	2	-
Zakończone dochodzenia		1	-	-	1	-
w tym:	skierowano z aktem oskarżenia do sądu	1	-	-	1	-
	umorzono warunkowo postępowanie na wniosek oskarżyciela	-	-	-	-	-
	umorzono z braku znamion przestępstwa	-	-	-	-	-
	umorzono z powodu niewykrycia sprawców przestępstwa lub braku dowodów winy	-	-	-	-	-
Zwrócono przez sąd do uzupełnienia postępowania		-	-	-	-	-
Stwierdzone przestępstwa		2	1		1	

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Suma strat w złotych		1004,72		-	1004,72	
Wartość mienia odzyskanego		179,10	-	-	179,10	-
Liczba osób	podejrzanych	1			1	
	oskarżonych	1			1	
	osądzonych	-	-	-	-	-
	w tym z udziałem oskarżyciela publicznego	-	-	-	-	-
	skazanych	-	-	-	-	-
	uniewinnionych	-	-	-	-	-
	co do których sąd umorzył postępowanie	-	-	-	-	-
Liczba wniosków do prokuratora o wniesienie rewizji		-	-	-	-	-

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

Załącznik 21 Informatyka

Lp	Wyszczególnienie	Liczba
1.1	Komputery ogółem [szt.] [1]	45
1	AT 286	1
2	386 SX	1
3	Pentium (75-166 Mhz)	12
4	Pentium II	2
5	AMD K6II	3
6	Celeron	25
7	Pentium III	1
1.2	Drukarki ogółem [szt.]	19
1	igłowe	5
2	atramentowe	9
3	laserowe	5
1.3	Plotery [szt.]	1
1.4	Xero-drukarka [szt.]	1
1.5	Skanery ogółem [szt.]	3
1	płaskie (z przystawka do skanowania slajdów)	2
2	ręczne	1
1.6	Strimery (2,5 GB)	2
1.7	Nagrywarki CD.	1
1.8	Modemy ogółem	3
1	wewnętrzne	1
2	zewnętrzne[2]	2
1.9	HUB	3
1	24 portowy	1
2	12 portowy	1
3	8 portowy	1
2	Wartość sprzętu komputerowego na 31.12.2000 (środki trwałe grupa IV) [tys. zł]	
3	Oprogramowanie [szt. licencji]	
3.1	Systemy operacyjne jednostanowiskowe	38
1	MS DOS 5.0	3
2	MS Windows 3.1	2
3	Windows 95	11
4	Windows NT 3.51 Workstation	1
5	Windows 98	21
3.2	Systemy operacyjne sieciowe	1
1	Windows NT 3.51	1
2	Liczba licencji CLP	10
3	<i>Liczba czynnych stacji roboczych</i>	26
3.3	Programy biurowe	21
1	MS Office Professional 4.3	2
2	MS Office Professional 7.0	7
3	MS Office standard 7.0	1
4	MS Office Professional 97	4
5	MS Works 4.0	7
3.4	Inne edytory tekstu	3
1	Norton Edytor	1

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

2	Lotus Ami Pro dla Widows	1
3	Word Perfwcxt 5.1	1
3.5	Inne arkusze kalkulacyjne	2
1	Quattro Pro 1.0	1
2	Quattro Pro 4.0	1
3.6	Inne programy do obsługi baz danych [3]	1
1	Fox Pro 2.0	1
3.7	Języki programowania	1
1	MapBasic	1
3.8	Programy GIS	
1	Idrisi for Widows 1.01	1
2	MapInfo 4.0 PL.	6
3	Map Info 4,5 Upgrade	6
4	Vertical mapper 1.5	6
5	Intergraph Vista Map for Windows	1
3.9	Programy specjalistyczne	
1	Program "Waga"	1
2	Drewno	1
3	Acer	1
4	Hodowla	1
5	Szacunki	1
6	Ochrona	1
7	Grunty	1
8	Ewidencja Finansowo - Księgowa	1
9	Podatek VAT- budżet	1
10	Podatek VAT- gospodarstwo pomocnicze	1
11	Gospodarka Magazynowa- drewno	1
12	Gospodarka Magazynowa	1
13	Środki trwałe	1
14	Sekretariat	1
15	Flora 3.1 Ewidencja flory PN	1
16	Koma	1
17	Flora ojczysta	15
	inne	
17	Fox Graph 1.0	1
18	Corel Draw 3.0	1
19	Corel Draw 6.0	3
20	Norton AntiVirus 4.0	1
21	Norton AntiVirus 5.0	1
22	Mks Vir	1
23	Norton Commander 3.0	1
24	Picture Publisher 5.0	1
25	Quarc XPress 3.32	1
26	Symfonia (finanse i księgowość)	1
27	Symfonia - kadry i płace	2
28	Symfonia - handel	2
29	Symfonia - środki trwałe	1
4	Własne bazy danych	
1	Flora (Access 7.0)	1
2	Biblioteka (Access 2.0)	1

ANALIZA DZIAŁALNOŚCI WIGIERSKIEGO PARKU NARODOWEGO W 2000 ROKU

3	Rzeki (Access)	1
4	Fauna bezkręgowca (Access)	1
5	Drogowskazy (Access 7.0)	1
5	GIS	
5.1	Programy GIS	
1	Idrisi for Widows 1.01	1
2	MapInfo 4.0 PL.	6
3	Map Info 4,5 Upgrade	6
4	Vertical mapper 1.5	6
5	Intergraph Vista Map for Windows	1
5.2	Mapy numeryczne (rodzaj i skala mat. źródłowych, format)	
1	podstawowa mapa gospodarcza lasu, 1:5000, *.dgn;	41
2	fotomapa, 1:20 000, *.tif;	37
3	turystyczna, 1:25 000, *.cdr;	1
4	topograficzna, 1:10 000. *.dgn;	1
5	mapa rodzajów i gatunków gleb, 1:25 000, *.dgn;	28
6	mapa typów i podtypów gleb, 1:25 000, *.dgn;	28
5.3	georeferencyjne bazy danych (format pliku) siedlisko; degradacja; drzewostan; gleby; gminy; ochrona; obręby obwody; oddziały; pokrywa; rodzaj powierzchni; runo; uwilgotnienie; zbiorowisko; zwarcie (*.tab)	1 1
6	Dostęp do internetu	tak
1	e-mail	tak
	wigry_pn@su.onet.pl	
2	Własne strony WWW (adres)	tak
	www.wigry.win.pl.	
7	Kadry	
1	Stanowisko ds. informatyki [wym.czasu pracy]	1 (um.zł.)
2	Stanowisko ds. GIS i informatyki [wym.czasu pracy]	1 (8godz.)
8	Edukacja, konferencje	
1	kursy [liczba uczestników]	0
2	konferencje [liczba uczestników]	0

[1] W tym dwa komputery przenośne

[2] W tym jeden dzierżawiony od TPSA wraz z łączem stałym

[3] W pakietach MS Office Professional znajduje się program do obsługi relacyjnych baz danych MS Access